

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
83. (1148.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1380 ▼
1 amerikai dollár	3,1211 ▼
100 magyar forint	1,5429 ▲

Gazdaság 6**Nincs több hitel bérekre**

Az új hitelrészlet nem fordítható az államháztartási hiány csökkentésére (bérekre és nyugdíjakra) – hangzott el tegnap a Nemzetközi Valutaalap látogatásának harmadik napján. Eddig a valutaalap 9,2 milliárd eurót bocsátott Románia rendelkezésére.

Társadalom 7**Újabb sztrájk- és tüntetéshullám**

Magasabb bérért tüntettek a köztisztviselők tegnap a kormány épülete előtt. A tüntetők bejelentették, ha a következő egy hét alatt nem sikerül megegyezni a Boc-kabinettel, május 5-től meghatározatlan időre sztrájkba lépnek.

Kultúra 8**Festőóriások vásznai Csíkban**

Először tekinthetők meg Erdélyben Barabás Miklós, Lotz Károly, Székely Bertalan, Madarász Viktor, Benczúr Gyula, Szinyei Merse Pál, Gyárfás Jenő művei. A XIX. századi magyar festészet kimagasló alkotóit a Csíki Székely Múzeum mutatja be holnap megnyíló kiállításán.

Vezércikk 3**Elvégeztetett?**

Most, minden látványos fejlemény nélkül, Verespatak fordulóponthoz érkezett, és szinte mérget lehetne venni rá, hogy sorsa megpecsételődött. Erre utal mindegyik a Gold Corporation

Szócs Levente

újabb, minden korábbinál agresszívabb médiakampánya. Két dolog feltételezhető: a vállalat egyszerűen csak fut a pénze után, vagy pedig nem egyszerűen csak fut a pénze után, magyarul: tudja, miért fut. ▶

Kitört a „fertőzészpánik”

Cseke Attila egészségügyi miniszter szerint a kórházak eltitkolják a fertőzési eseteket

Fleischer Hilda

„Fertőzészpánik” tört ki az ország több településén, miután a bukaresti CF2 kórházban kómába esett két páciens, akiket az egészségügyi intézményben terjedő kórokozók fertőztek meg. A craiovai sürgősségi kórház intenzív osztályán a minap egyenesen lincshangulat alakult ki, amikor a szolgálatos orvos bejelentette: egyik betegük válságos állapotba került. A pánikba esett hozzátartozók azt hiték, rokonuk a fővárosi esethez hasonlóan a kórházban fertőző-

Molnár Géza virológus és Cseke Attila egészségügyi miniszter Fotó: Tofán Levente

dött meg, ezért úgy döntöttek, azonnal hazaszállítják a beteget. Emiatt elszabadult a pokol: az érintettek türelmetlenségükben nekiestek a kiutalási papírokat kitöltő asszisztenseknek, majd a helyszínen megjelenő orvosnak, végül a beteget kórházi ágygal együtt ragadták magukkal. „Rettegünk, nem is szívesen nyilatkozom, mert nem ez az első eset, hogy agresszíven viselkednek a betegek és a családtagok, sosem tudom, ki miért fog nekem esni” – nyilatkozta a váratlan eseményorról a sértett orvos. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

„Döntéskényszerben” Verespatak

ÚMSZ

Ha az aranykitermelést tervező cég százszázalékosan garantálja, hogy a bánya megnyitása után nem áll fenn a környezet-szennyezés veszélye, a kormány el fogja dönteni, engedélyezi-e vagy sem ezt a beruházást – mondta tegnap Verespatakon Borbély László. A környezetvé-

delmi miniszter Kelemen Hunor kulturális miniszter társaságában tartott terepszemlét a Fehér megyei településen, a Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) által tervezett aranybánya helyszínén. Borbély a sajtónak elmondta: a hazai környezetvédelmi jogszabályok teljes mértékben megfelelnek az európai uniós jogszabályoknak. A miniszter leszögezte: az

RMGC-nek teljesítenie kell a beruházás jogi feltételeit. Jelenleg a befektetőnek egy új, érvényes településrendezési engedélyt kell felmutatni, a környezetvédelmi és erdészeti minisztérium pedig vizsgálja fog arra, hogy mindenki betartsa az ország környezetvédelmi jogszabályait – tette hozzá Borbély László.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Borbély László és Kelemen Hunor a Remin vállalat már bezárt verespataki bányájában Fotó: Mediafax/ifj. Haáz Sándor

Elszabadulnak a gázarak?

A gázarak liberalizációjának a híve Adrian Videanu gazdasági miniszter, aki egy tegnapi konferencián arról beszélt, hogy amennyiben a feltételek meglenének hozzá, már holnap megnyitná a piacot. Az akadály az, hogy az egyetlen külföldi forrás jelenleg Oroszország, és ez nem felel meg a piaci feltételeknek. Romániában idén kell liberalizálni a gázárakat, miután erre már több alkalommal is haladékot kapott az ország az Európai Bizottságtól. A folyamat jelentős árdragításokat eredményezne, hiszen jelenleg az uniós átlag mintegy ötven százalékát fizeti a fogyasztó a gázért. **6. oldal ▶**

Orbán Viktor superminiszterei

Cs. P. T.

Fukarnak bizonyult tegnap Orbán Viktor miniszterelnök-jelölt leendő kormánya tagjainak megnevezésével. A Fidesz elnöke csupán közvetlen munkatársai tisztségeit árulta el, a miniszterek teljes névsorát hétfőre ígérte. Eszerint az új kormány második embere Navracsics Tibor lesz, aki közigazgatási és igazságügyi miniszterként Orbán Viktort helyettesíti a kabinetben. Létrejön a Miniszterelnökség, ezt államtitkári rangban Varga Mihály vezeti majd. Szijjártó Péter, a párt eddigi szóvivője Orbán személyes szóvivője lesz, a kormányzóvivőt Navracsics nevezheti majd ki. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Markó: romáknak, magyaroknak is jó az oktatási törvény

Több jogot és sajátos megoldásokat nyújt az új oktatási törvény a nemzeti kisebbségeknek, beleértve a romákat is, nyilatkozta Markó Béla miniszterelnök-helyettes tegnap a parlamentben rendezett, uniós migrációval foglalkozó szemináriumon. Az RMDSZ elnöke szerint a törvénytervezet jó kezdet a döntések decentralizációjához, hogy a helyi közösségek minél több döntést saját maguk hozhassanak meg. A finanszírozás decentralizálását a fejkvótával oldja meg, amely kisebbségek esetében nagyobb lesz, mondta Markó, aki szerint ebből sajátos megoldások anyagi alapját lehet megteremteni.

Holtta nyilvánítják Várkonyi Lászlót

A kínai hatóságok kiadják a hivatalos igazolást arról, hogy Várkonyi László magyar hegymászó halálos balesetet szenvedett 7000 méter magasan, a Himaláján – tájékoztatta az MTI-t Pekingben Sárközy Péter magyar főkonzul. Sárközy elmondta, hogy a kínai összekötő tiszt arról tájékoztatta, hogy abbahagyták az április 26-án balesetet szenvedett Várkonyi László keresését, mivel az adott terep és a zord időjárás miatt nem látják esélyét annak, hogy élve vagy holtan megtalálják. Az összekötő révén a főkonzulnak sikerült kapcsolatba lépnie Klein Dáviddal, aki elmondta, hogy várhatóan pénteken érkezik Katmanduba.

Csempészalagút elleni gáztámadás

Négy palesztin meghalt, hat másik megsebesült, miután egyiptomi katonák gázt vezettek egy csempészalagútba az Egyiptom és a Gázai övezet közti határ alatt – közölte a Hamász palesztin iszlamista mozgalom egyik tisztségviselője. Az egyiptomi fél tagadja a vádak. „Már napok óta nem semmisítettünk meg alagutat. Ezenkívül Egyiptom soha nem vet be gázt, hanem homokkal és kövekkel tömi el a lyukak bejáratát” – mondta egy rafahi határőr. A Hamász szerint azonban Egyiptom már korábban is vetett be gázt, de a szerdai volt az első eset, amely halálos áldozatokat követelt. A gázai övezeti Hamász-beltügyi minisztérium hivatalos közleményben is megerősítette, hogy az alagútba vezetett gáz mérgező volt.

Zsidó telepéseket vett őrizetbe az izraeli rendőrség Cisjordániában

Zavargások szításával gyanúsított zsidó telepéseket vett őrizetbe az izraeli rendőrség tegnap a Cisjordánia északi részén lévő Jichár településen. A rendőrség szóvivője, Miki Rózenfeld megerősítette, hogy az őrizetbe vett hét telepes között három fiatalos is van, a hatósági fellépés okáról azonban nem szolgált részletekkel. A hadsereg rádiója szerint azzal gyanúsították őket, hogy palesztinellenes jogsértésekben vettek részt. A rendőrségi fellépéstől feldühödött telepések egy szomszédos palesztin falu egyik házára támadtak, kövekkel dobálták be az ablakait.

Kettőosztanak Kirgizisztánt Kurmanbek Bakijev hívei

Kirgizisztán észak-déli kettőosztására és egy föderatív állam kialakítására törekszenek az április eleji fordulat után elmenekült Kurmanbek Bakijev volt elnök hívei – jelentette ki a kirgiz Azattik (Szabadság) rádiónak Bakijev egyik híve. Tolon Dijkanbajev, a volt államfő védelmére alakult bizottság vezetője az interjúban kifejtette, hogy csoportjuk az ideiglenes kormányhoz készül fordulni annak érdekében, hogy javaslatuk testet öltösson az új alkotmányban is, amelynek tervezetét Biskekben a napokban bocsátották társadalmi vitára. A rádió úgy tudja, az ideiglenes kormány elutasítja ezt az elképzelést, s a biskeki beltügyi minisztériumban különleges csoportot hoztak létre, hogy megakadályozzák az ország kettőosztását.

Orbán szuperminiszterei

Folytatás az 1. oldalról

Tegnap sajtótájékoztatóján Orbán Viktor arról beszélt: szerinte a kormányfő nem főnöke az embereknek, hanem egy közösség választott tagja, és ennek megfelelően másképpen viszonyul majd az emberekhez és a sajtóhoz is, mint az eddigi kormányfők. „A nemzeti együttműködés rendszerének felépítése vár a kormányára” – jelentette ki. „Ebbe sem rangkorság, sem kormányzati dárídó nem fér bele” – tette hozzá.

„Polgárközelibb” kormány

Varga Mihály a jelenleginél jóval kisebb létszámú apparátust ígért a Miniszterelnökségnek, Navracsics Tibor pedig a professzionális közigazgatás ismételt megteremtését szorgalmazta – a sajtótájékoztatóján. Varga Mihály Fidesz-alelnök a sajtótájékoztatóján kifejtette: igent mondott Orbán Viktor felkérésére, és ennek megfelelően megkezdte a Miniszterelnökség kereteinek kialakítását, amely új szerkezetű lesz a

mostani rendszerhez képest. Hangsúlyozta, minden lépést megtesznek a hivatalosodás ellen, illetve az ellen is, hogy egy bürokratikus szervezet legyen a Miniszterelnökségből. Elmondta, egy olyan nyitott szervezetet szeretnének, amely folyamatos, tartós kapcsolatban van az emberekkel, az újságírókkal.

Navracsics Tibor, akit az újonnan felálló Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium vezetésére kért fel Orbán Viktor, az állammal kapcsolatos elvárásaik között említette, hogy az államnak a közjót kell szolgálnia, nem pedig csoportérdekeket, és segítségnek kell lennie a mindennapi életben, nem pedig akadálynak. Az elmúlt időszak azt mutatja, hogy egyik kritérium sem valósult meg – tette hozzá. A politikai hangsúlyozta, az egyik legfontosabb céljuk, hogy Magyarország ismét erős és versenyképes legyen. Ehhez az államigazgatásnak is versenyképesnek kell lennie, valamint ésszerűbbnek, áttekinthetőbbnek, egyszerűbbnek. A polgárközelibb, versenykésebb közigazgatáshoz azonban az is kell, hogy az ott dolgozó

Hurezeanu: a Fidesz elefánt a porcelánboltban

Gazdasági válságban még nagyobb szükség van az ellenzékre, az alkukra és a kompromisszumokra – kommentálta lapunk kérdésére a kormányzásra készülő Fidesz kétharmados támogatottságát Emil Hurezeanu. A politikai elemző szerint Orbán Viktorék az adók csökkentését ígérték, és ezt nem fogják tudni végrehajtani, és szembe fognak kerülni azokkal az emberekkel, akik megszavazták a pártot. „A párt most olyan, mint elefánt a porcelánboltban, óriási hatalma van, akár az alkotmányt is megváltoztathatja, bármit megtehet. És ez nem jó, nem jó, hogy nincs ellenzék!” – fogalmazott Hurezeanu, aki szerint „ára lehet annak”, ha a Fidesz megkönnyítené a kettős állampolgárság megszerzését a határon túli magyarok számára. Az elemző szerint elsősorban Szlovákiával és Szerbiával várható konfliktusok emiatt. „Romániával, úgy gondolom ebben a vonatkozásban nem lesznek problémák, egyrészt a Moldovai Köztársaság helyzete miatt, másrészt Orbán és Traian Basescu államfő jó személyes viszonyban vannak, és ez sokat tud segíteni” – mondta az ÚMSZ-nek Hurezeanu. *(Baló Levente)*

emberek a közjó képviseletét életcéljuknak tartásuk – mondta.

Tegnap „színt vallott” Semjén Zsolt is, akinek közlése szerint nem alaptalanok a találgatások, amelyek szerint ő lehet az új kormány egyik miniszterelnök-helyettese. „Az az illendő, ha megvárjuk, amíg a formális felkérés megtörténik” – felelte a KDNP elnöke a TV2 tegnap reggeli műsorában az ezzel kapcsolatos kérdésre.

Szöcséről még nincs hír

Mint ismert, Orbán Viktor már a választás előtt megnevezte külügyminiszterét, Martonyi Jánost. Információink szerint Réthelyi Miklós lesz a humán területek összefogó tárca vezetője (kultúra, oktatás, egészségügy), Pintér Sándor lehet beltügyi miniszter, Matolcsy György gazdasági-pénzügyi, Fellegi Tamás fejlesztési tárca vezetője, Fazekas Sándor földművelésügyi és Hende Csaba honvédelmi miniszter. Korábbi információk szerint Szöcs Géza erdélyi költő a kultúráért felelős államtitkári munkakör várományosa, míg a szintén erdélyi Gál Kinga a határon túli magyarokért felelős intézményt vezeti majd.

Pártvezetetések

A parlamentbe bekerült pártok ma tartják az új összetételű törvényhozás alakuló ülését előkészítő első egyeztetésüket. A köztársasági elnök által összehívott megbeszélések feladata az alakuló ülésen meghozandó döntések előkészítése. Ezek közül a legfontosabbak: meghatározni az Országgyűlés alelnökeinek és jegyzőinek számát, megjelölni a tisztségviselőknél javasoltakat. Sólyom László május 14-re tervezi összehívni az Országgyűlés alakuló ülését, feltéve, hogy a parlamenti választásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárások lezajlanak addig. ◀

A Fidesz-vezérkar tegnapi sajtótájékoztatója, Navracsics Tiborral, Orbán Viktorral és Szijjártó Péterrel

Fotó: MTI

Bushékat megmérgezték?

Hírösszefoglaló

George W. Bush elnököt megakarták mérgezni, amikor részt vett a G8 csoport 2007-es németországi csúcsértekezletén – állítja hamarosan megjelenő memoárkötetében a volt first lady, Laura Bush. A Bush házaspárt és az amerikai küldöttség több tagját rejtélyes betegség támadta meg a heiligendammi csúcs idején – írja az exelnök felesége a májusban megjelenő, Spoken from the Heart (Szívből szólva) című könyvében, amelyet szerdán ismertett a The New York Times. Az elnököt egy időre ágyhoz kötötte a betegsége. A titkoszolgálat, a Secret Service megvizsgálta a mérgezés lehetőségét is, ám az orvosok csak azt tudták megállapítani, hogy a delegáció tagjai valamennyien vírustól fertőzöttek meg.

„Sohasem tudtuk meg, vajon a többi küldöttség szintén meg-

betegedett-e, vagy titokzatos módon csak a miénk” – idézi fel Laura Bush. Memoárkötetében férje védelmére kel azokkal szemben, akik annak idején Bush szemére vetették, hogy miért csak helikopterről szemlélte meg a Katrina hurrikán pusztításait: a first lady azzal érvel, hogy az elnöki autókönvoj csak akadályozta volna a mentési munkálatozatokat.

A *The New York Times* ismertetése szerint Bush asszony pellenzére állítja férje bírálóit, akik különféle „nevelők illeték” az elnököt. Harry Reid, a szenátusi demokrata többség vezetője sértő megjegyzéseit (lúzer, hazug) „nevelőtlenségnek és udvariatlannak” minősíti. Ugyancsak sérelmezi, hogy Nancy Pelosi, a képviselőház jelenlegi elnöke „inkompetens vezetőnek” titulálta Bushot, aki szerinte híján volt a döntésképességnek, a tudásnak és a tapasztalatnak. ◀

„Vészcsengő” Brüsszelben

Hírösszefoglaló

A „vészcsengőként” emlegett különleges parlamenti eljárás jogi védekező eszközt kellett igénybe venniük tegnap a vallon képviselőknek, hogy megakadályozzák egy számukra elfogadhatatlan választójogi törvény kiroldását a flamand többség részéről. A „vészcsengő megnyomása” belga törvényhozási értelemben azt jelenti, hogy ha valamilyik népcsoport képviselői létszámbeli többségükkel élve olyan törvényt akarnak megszavazni, amelyik a másik népcsoport alapvető érdekeit sérti, akkor a kisebbségi népcsoport harminc napra megakaszthatja a kérdésben a parlamenti eljárást. A flamandok most azt kísérelték meg, hogy szavazásra bocsássák a Brüsszelt és környékét átfogó BHV választókerület nyelvi hovatartozás szerinti kettévágásának javaslatát, és ezt akadályozták meg a vallonok

a „vészcsengővel”.

A BHV-ügy miatt – hosszas, meddő alkudozások után – már felbomlott a belga kormány, és nagy valószínűséggel előrehozott választásokat kell kiírni júniusra. A flamandok arra tettek sikertelen kísérletet tegnap, hogy egyszerű parlamenti létszámförlényüket felhasználva elfogadtassák azt a megoldást, amire a tárgyalóasztalnál nem sikerült rávenniük a vallon pártokat.

A 10 és fél milliós Belgiumban a holland nyelvű flamandok alkotják a lakosság mintegy 60 százalékát. Az ország északi felén elterülő Flandriában csak flamand pártokra, a délen fekvő, franciaajkú Vallóniában pedig csak vallon pártokra lehet szavazni. A gyakorlatban kivétel képez ez alól a BHV választókerület, ahol a főváros határain kívül néhány településen összesen mintegy 130 ezer vallon is él, és ők vallon pártokra is szavazhatnak. ◀

„Döntéskényszerben”...

Folytatás az 1. oldalról

A tárcavezető szerint a kormánynak mielőbb döntenie kell, mit tesz a környezetszennyezéssel Verespatakon, hiszen itt, a régi bányánál még vannak megoldatlan környezetvédelmi problémák – fejtette ki, példaként említve, hogy az ottani savas víz még mindig szennyező. „Megengedhetetlen, hogy eddig a hatóságok nem intézkedtek a szennyezés felszámolása érdekében” – jelentette ki Borbély. Elmondta: felvette a kapcsolatot Adriean Videanu gazdasági miniszterrel, akivel együtt május 4-én találkozót szervez, arra pedig meghívják mindazokat, akik érdekeltek ez ügyben. „A találkozó célja, hogy minél hamarabb megoldást találjunk a régi bányánál észlelt szennyezés csökkentésére, a megbeszélés napirendjén szerepelni fognak a Verespatak környéki más környezetvédelmi gondok is” – hangsúlyozta.

A régi bányánál egy 700 ezer eurós beruházással a savas víz nem szennyezné tovább a patakot – mondta. Információi szerint eddig az RMGC 376 millió dollár értékben hajtott végre befektetéseket. A környezetvédelmi és erdészeti minisztériumnak vannak olyan programjai, amelyek a Környezetvédelmi Alapból az ilyen programokat támogatják – tette hozzá.

Kelemen Hunor szerint lehet majd megoldást találni arra, hogy ne károsodjon a vidéken fellelhető kulturális örökség. „A kulturális értékek megőrzése számunkra a

legfontosabb. Meggyőződésem, hogy szakértőink hozzájárulásával ez lehetséges lesz” – mondta a művelődési miniszter.

A tárcavezető tájékoztatása szerint az RMGC a régészeti engedélyt sem szerezte meg a beruházás elkezdéséhez. „Voltak már próbafeltárások, készült egy jelentés, az engedélyt azonban az ítéletábla semmisnek nyilvánította. A cégnek újra be kell nyújtania kérését a szakhatóságokhoz, mert az első folyamodványuk sem tartalmazta, sem formailag nem volt rendben. Mi betartjuk a romániai törvényeket” – szögezte le Kele-

men Hunor. Mint mondta, a bányászat és a kulturális örökség megférhetnek egymás mellett. „A fenntartható fejlődéshez őszinte párbeszédre van szükség” – jelentette ki.

Mint ismert, az RMGC verespataki terveinek lendületet adott Adriean Videanu gazdasági miniszternek az a múlt év végi bejelentése, hogy szeretné, ha mielőbb elindulna a kitermelés az aranybányában, mert az jelentős hasznot hozna Romániának. Korábban lapunk arról írt: bár létezik „politikai akarat” a nagyobbik kormánypártban a verespataki

aranykitermelés elindítására, a szakértők szerint kevés az esély arra, hogy a kivitelező kanadai-román vállalat megkapja az engedélyt a beruházásra. Korodi Attila volt környezetvédelmi miniszter szerint, az RMGC jogi zsákutcába került, mivel a már korábban elutasított területrendezési engedélyt – a jelenlegi törvények szerint – nem tudja ugyanazokra az adatokra alapozva ismét kérvényezni. Korodi éppen a területrendezési engedély hiányára hivatkozva fagyasztotta be 2007 nyarán a beruházás engedélyeztetési eljárását. ◀

Borbély László és Kelemen Hunor RMDSZ-es miniszterek tegnap Verespatakon tájékoztak

Fotó: Agerpres

Kinevezések Háromszéken

Kovács Zsolt

► Kovács Ödönt ismét sikerült kinevezni a háromszéki Vízügyi Igazgatóság élére – számolt be lapunknak Tamás Sándor, az RMDSZ Kovászna megyei elnöke. 2004–2008 között is Kovács volt az igazgató, majd leváltották, de az utódja nemrég nyugdíjba vonult. Tamás Sándor és Kovács Ödön már meg is kereste az Országos Vízügyi Hatóság vezetőit, és jóváhagyást szereztek a Tatrag-, Kovászna-, Gellence- és Páva-patak medrének rendezésére, és szeretnék szabályozni a Besenyő- és Papolc-patak medrét is, amelyek áradáskor nemcsak az utat, hanem a villanyhálózatot is veszélyeztetik. AZ RMDSZ-es politikus hozzátette: elérték, hogy Farkas Csabát újra kinevezzék főtanfelügyelő-helyettesnek. Korábban – Kovács Ödönhöz hasonlóan – már ő is betöltötte a tisztséget, de a PSD–PD-L-kormány leváltotta. Mint ismeretes, Háromszéken az RMDSZ és a PD-L vezetői januárban, az országban elsőként osztották el egymás között a dekoncentrált intézmények vezetői tisztségeit. Akkor az RMDSZ eddigi legjobb eredményét érte el, sikerült megszereznie a 35 Kovászna megyei dekoncentrált intézmény igazgatói tisztségeinek 65 százalékát, vagyis 24 közintézmény élére nevezhet ki vezetőt. ◀

Autonómiát kér az Érmellék

Totka László

► Székelyföldi mintára a partiumi-érmelléki régióban is beszélni kell az autonómia kérdéseiről és sajátos jogállásáról, ezért az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vasárnap Érmihályfalván megszervezi az Érmelléki Autonómia Fórumot – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján Toró T. Tibor EMNT-alelnök és Török Sándor, a szervezet Bihar megyei elnöke. A Bartók Béla Művelődési Házban tartott eseményen jelen lesz Tőkés László európai parlamenti képviselő is. „Kilencven évvel Trianon után az EMNT meghirdette gyógyítási programját és ennek a történelmi tettnek lesz a nyitánya ez a fórum” – hangsúlyozta Török Sándor. Hozzátette: autonóm régiót szeretnének létrehozni, melynek megvalósításához az Érmelléki Autonómia Fórum lesz az első lépés. „Ez nem csak az EMNT ügye, nem pártállás kérdése, ez mindenki számára fontos, aki magyar érzületű” – mondta el Török. Szerinte egyforma teher mellett egyforma jogok járnak mindenkinek, ezen autonómia semmilyen negatív hatást nem jelentene a lakosságra nézve, a magyarság megmaradását segítené.

Toró T. Tibor, a szervezet országos alelnöke elmondta: az autonómia és a megvalósításához szükséges kérdések felvetését az EMNT Bihar megyei szervezete kezdeményezte, hangsúlyozva, hogy a székelyföldi törekvések

mintájára a Partiumban is hasonló kellene. A kezdeményezők célja megerősíteni és tudatosítani az érmelléki emberekben az autonómiához való jogot, az önrendelkezés iránti igényt. A kezdeményezéshez csatlakozott a Szatmár és Szilágy megyei EMNT-vezetés is. Egy interregionális tervet alakítanának ki, mely közös politikai, kulturális és gazdasági fejlesztési stratégiát jelentene, így „saját lábbon állna” a régió. „Ezen a vidéken igen nagy arányban laknak magyarok s az autonómia folyamata beilleszthető lenne a decentralizációs folyamatokba. A nyelvi jogok kiterjesztése is megvalósítható lenne, különös tekintettel arra, hogy ez már Európa-szerte elterjedt gyakorlat” – hangzott el a sajtótájékoztatón, melyen elmondták, egy emberekhez közel álló programot szeretnének, melyhez az EMNT adná a keretet.

A szervezet azt tervezi, hogy a soron következő Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumon kéri a kezdeményezéshez az RMDSZ támogatását is. Több oldalról kell „megtámaszni” a problémát, hogy az autonómia valósággá váljon – hangsúlyozták. Az EMNT-s vezetők szerint igen fontos az egyezségkötés az RMDSZ-szel és az MPP-vel, hogy a magyar–magyar önműködés ne írja felül a közös érdeket.

A körülbelül 90-100 ezer lakosságot számláló Érmellék Székelyföld és Kalotaszeg mellett Erdély „legmagyarabb” kistérségének számít. ◀

Pártindító majális

M. Á. Zs.

► A bukaresti Forradalom téren tartott majális keretében jelentik be holnap az új baloldali párt megalakulását a Gabriel Oprea védelmi miniszter köré csoportosuló független honatyák. Az Országos Szövetség Románia Hala-dásáért (UNPR) nevű párt útnak indításán megválasztják az alakulat ideiglenes vezetőségét, amelynek – bizalmas információk szerint – elnöke Marian Sárbu, volt PSD-s munkaügyi miniszter, ügyvezető elnöke Gabriel Oprea, tiszteletbeli elnöke pedig Cristian Diaconescu volt külügyminiszter lesz. Claudiu Săftoiu volt elnöki tanácsos szerint az új alakulat „teljességgel mesterséges konstrukció, amely mögött politikán kívüli erők állnak”. Szerinte más-képpen megmagyarázhatatlan, hogy miképpen tudták két hét alatt összegyűjteni a pártbejegyzéshez szükséges százyolcvan-ezer aláírást. Săftoiu szerint a PSD-ből és a PNL-ből kilépett honatyák zöme politikailag zsarolható, és ezért csatlakoztak a hírszerzői támogatással rendelkező UNPR-hez. Ezt a feltételezést támasztja alá Liviu Dragnea szociáldemokrata főtitkár bejelentése is, miszerint elkezdtek összeállítani egy-egy dossziét azokról a honatyákról, akik elhagyták a PSD-t. A nyilvánosságra hozott dokumentáció – Dragnea szerint – választ ad majd arra a kérdésre, hogy kit mivel „győztek meg”, hogy dezertáljon. ◀

Elvégeztetett?

Szöcs Levente

A verespataki aranybánya ügye olyan, mint a Mexikói-öbölben e napokban terjedő olajfolt: senki nem tudja, meddig nyúlik el, és milyen következményekkel, csak azt tudni, hogy mérgező. Lassan másfél évtizede

zajlik a huzavona, amelynek tétje az Érc-hegység mélyében rejlő mintegy háromezer tonna arany és ötször amnyi ezüst. Első látásra az időhúzás áldozata a kitermelés jogát birtokló vállalat, ha viszont számba vesszük, hogy időközben a román állam részesedése az eredeti nyolcvan százalékról minimálisra csökkent, alighanem a Gold Corporation a nyertes. Persze csak akkor, ha elkezdheti a kitermelést. Az engedélyeztetési eljárás 1997. óta tart, s a vitákra visszatekintve el lehet mondani, hogy a cég és az arany közé eddig – a település megmentésének szándéka mellett – mindenképp a ciántechnológiával szembeni féltelmek álltak. Most, minden látványos fejlemény nélkül Verespatak fordulóponthoz érkezett, és szinte mérget lehetne venni rá, hogy sorsa megpecsételődött. Erre utal mindenképp a Gold Corporation újabb, minden korábbinál agresszívabb médiakampányja. Két dolog feltételezhető: a vállalat egyszerűen csak fut a pénze után, vagy pedig nem egyszerűen csak fut a pénze után, magyaráz: tudja, miért fut. Utóbbi feltevést látszik alátámasztani a kampány jellege: az, hogy a meggyőzés célpontja az eddigimél sokkal világosabban a széles értelemben vett közvélemény. Nem a döntéshozók, még csak nem is Verespatak lakói – az a kevés, aki továbbra sem hajlandó megválni házától és elköltözni –, hanem az ország. Miért kell elfogadtatni egy bánya tervét olyanokkal, akiket nem érint, és főként nem szólhatnak bele az engedélyeztetési folyamatba? Az egyik ésszerű magyarázat az lehet, hogy valahol, valaki eldöntötte, lenyomja az aranykitermelést a még ellenálló verespatakiak torkán, amit nem tehetne meg, ha a szenvedő alanyok „külső szövetségesekre” tálnak.

A meggyőzési kampány szereplői valamennyien megnyerő úriemberek – köztük Bogdan Baltazar, az egykori Demokrata Párt szövegírója, aki a Román Fejlesztési Bankot privatizálta –, akik bizonyára kiváló pénzügyi szakemberek, de a környezetvédelemhez aligha értenek. Viszont a kampány nem is arra megy ki, hogy az embereknek ökológiai biztonságérzetet adjon, a hangsúly a gazdasági előnyökön van, elsősorban az egyszerű adófizetőn. Ezért is hiteltelen a kampány, hiszen alighanem ez volna az első milliárdos beruházás, amelyből mindenképp a közember profitálna.

De nem ártana figyelembe venni az emberi tényezőt is, ami nálunk általában nagyobb súllyal esik a latba. Az aranykitermelés végettél a bánya helyén marad néhány tömértű, mérgező vegyületekkel teli medence. Szinte elképzelhetetlen, hogy az általában tehetetlen állami intézmények megkövetelik, és főleg elérik majd a zagytározók hatástalanítását. És a román munkafegyelmet ismerve szintén elképzelhetetlen, hogy a kitermelés tizenöt éve alatt valamelyik munkás nem felejt majd nyitva egy csapot, szivattyút, mi-egymást, és nem árasztja el ciánnal a fél megyét – jó esetben.

Román lapszemle

A Himalája Annapurna csúcsát meghódító Horia Colibășanu ügy döntött, nem jön le a hegyről, hanem ott marad segíteni egy alpinista társának. Az emarsvári mászó két évvel ezelőtt is segített egy megbetegedett alpinistának. (Adevărul) ► Ügyfelei visszaéléssel vádolják a Romtelecomot, amiért beleegyezésük nélkül kiadta személyes adataikat egy másik vállalatnak. (Evenimentul Zilei) ► Erős tőkéje van annak a hat romániai banknak, amelynek görög részvényesei is vannak, nincs problémájuk a kifizetésekkel – mondta Mugur Isărescu, a román jegybank elnöke. (Ziarul Financiar)

Nácivadászat: sikerek és kudarcok

„A többi kelet-európai országhoz hasonlóan Románia is kissé még antiszemita” – nyilatkozta az Adevărulnak Efraim Zuroff, a Simon Wiesenthal Központ jeruzsálemi irodájának igazgatója.

Bogdán Tibor

Röviddel a második világháború után Romániában a zsidók lemészárlásában vétkes számos volt katonatisztet, rendőrt, hatósági embert bíróság elé állítottak és elítéltek. Az 1989. decemberi demokratikus fordulat után azonban a román illetékesek szinte semmit sem tettek a volt romániai náciák kézre kerítéséért, holott a romániai holokauszt során 280 ezer zsidót, az ország zsidóságának közel felét pusztítottak el. Ezzel Románia a zsidókat tömegesen lemészárló kilenc ország feketelistáján a harmadik helyet foglalja el Lengyelország és Magyarország mögött, ahol 3 millió illetve 584 ezer zsidó esett az esztelen gyilkosságok áldozatául.

Negy azonosított...

Az öt esztendővel ezelőtt elhunyt elkötelezett nácivadász, Simon Wiesenthal nevét viselő központ igazgatója, Efraim Zuroff az Adevărulnak adott interjújában ezt fel is rója Bukarestnek, egyben viszont nemzetközi szinten is képet nyújt a „nácivadászat” nehézségeiről és akadályoztatásáról.

A Simon Wiesenthal Köz-

pont hét évvel ezelőtt indította el Romániában is az Utolsó esély akcióit, amely azt tűzte ki céljává, hogy elkapják a még szabadlábban lévő háborús bűnösöket. 2005 nyaráig 18 romániai háborús bűnöst azonosítottak, majd a további szűrés nyomán arra a következtetésre jutottak, hogy közülük mindenképp négy esetében érdemes folytatni és kiterjeszteni a vizsgálatokat. A névsort a központ átnyújtotta Ilie Botoşnak, Románia akkori főügyészének, ám a romániai hatóságok azóta sem tettek semmi-

lyen lépést az ügyben. Codruţa Kövesi jelenlegi főügyéssel a központnak nincs kapcsolata, annál az egyszerű oknál fogva, hogy egyetlen újabb gyanúsítottat sem sikerült rábukkanni azóta, hogy a főügyész elfoglalta hivatalát. A központ egyelőre egyébként is tehetetlen, mivel pénzalapok nélkül maradt.

...több száz gyanúsított

A gyanúsítottak neve különben titkosnak minősül, hiszen bűnösségüket mindeztáig nem sikerült bizonyítani. Annyit azonban tudni lehet róluk, hogy egyikük a Dorohoi-i és Iaşi-i zsidómészárlásokban vett részt, másikkuk az odesszai zsidók meggyilkolásában volt bűnrész; a román megszálló hadsereg katonájaként személyesen vett részt több áldozat eleve-

nen történő elégetésében. A harmadik vasgárdista mozgalmistaként ölt meg zsidókat, míg a negyedik aktív szerepet vállalt a fasiszta szervezet által végrehajtott pogromokban.

Mindezek alapján Efraim Zuroff nem állítja ugyan azt, hogy az Utolsó esély program Romániában kudarcot vallott volna, ám azt sem tagadja, hogy az akció nyomán az országban senkit nem állítottak bíróság elé, még kevésbé vontak felelősségre és büntették meg. Reményét fejezi ki viszont abban, hogy talán mégis sikerült tudatosítani a románok náci bűnökben való kollaboráns-szerepét. Ezt lát-szik bizonyítani az a tény is, hogy a román náci háborús bűnösökkel kapcsolatban mintegy 150 bejelentés érkezett – telefonon és postán – a központhoz. A tízezer dolláros díjat azonban senkinek

nem adhatták át Romániában, éppen azért, mivel az akció beindítása óta egyetlen náci bűnös sem került bíróság elé, jóllehet a Simon Wiesenthal Központ feltételezése szerint Romániában jelenleg is több száz háborús bűnös él.

2900 bujkáló

Igaz, Horvátországban is csak egyetlen „feldíjat”, öt-ezer dollárt adhattak át egy ifjú kutatónak, Alen Budajnak, aki felfedezte a szerbek, zsidók és cigányok százaait deportáló pozegai volt rendőrfőnök, Milivoj Asner tartózkodási helyét.

A központ eddig mintegy 2900 gyanúsítottat azonosított, nevüket több mint húsz ország főügyészeivel közölték. Nagy sikernek könyvelik el a legborzalmasabb balkáni gyűjtőtábor, a jaseno-

vaci egyik parancsnoka, Dinko Szakics elfogatását. A lágerben legkevesebb 90 ezer civilt mészároltak le a horvát fasiszták, az usztasák. Szakicsra Argentínában bukkantak rá, a központ közbenjárására a háborús bűnöst kiadták Horvátországnak, ahol a maximálisan kiróható húsz év börtönbüntetésre ítélték. A fogságban halt meg, 2008-ban.

A legkeresettebb náci bűnösök egyike Alois Brunner, Adolf Eichmann jobbkeze, aki több mint százezer ausztriai, görögországi, franciaországi és szlovákiai zsidó deportálásáért felelős. Utoljára 2001-ben bukkant fel Szíriában. Nagy erőfeszítéseket tesznek a Doktor Halálnak is nevezett Aribert Heim, a sachsenhauseni, buchenwaldi és mauthauseni haláltáborok volt „orvosa” felkutatásáért is, aki főleg a foglyok halálra kínzásában jeleskedett. Egyes források szerint 1992-ben meghalt Kairóban, ám temetéséről, holttestéről nincsenek adatok, tehát az is feltételezhető, hogy még életben van.

A körözött bűnösök között van a magyarországi Képiró Sándor, az 1942. évi újvidéki vérengzések résztvevője is. Bár röviddel a gyilkosságok után tíz év börtönre ítélték, a Szálasi-rendszer 1944-ben szabadon bocsátotta, így Argentínába menekülhetett. A központ tudomása szerint azonban 1996-ban hazatért, és ma is Magyarországon rejtőzködik – nyilatkozta az Adevărulnak a Simon Wiesenthal Központ jeruzsálemi irodavezetője. ◀

Iaşi, 1941 júniusa: (utcai) tájkép – pogrom idején

Fotó: archív

Történelmi vereség előtt a brit kormánypárt

Választásra készül Nagy-Britannia. A korábbi munkáspárti-konzervatív tandem párviadalához most a liberálisoknak is lesz szavuk. Az előrejelzések szerint május 6-án még ők is maguk mögé szorítják a jelenleg kormányzó Labourt.

Gyulay Zoltán

Minden idők leghosszabb ideig – 1997-től mostanáig – tartó munkáspárti kormányzása a végéhez közeledik Nagy-Britanniában. Gordon Brown miniszterelnök már így is megszegett egy szokásjogot, amikor 2007-ben átvette elődjétől, az országot tíz évig irányító Tony Blairtől a Downing Street 10. kulcsát.

A harmadik út

Londonban ugyanis úgy „illendő”, ha egy kormányfő belső pártalku révén, nem pedig a polgárok szavazataival kerül a bársonyszékbe, akkor haladéktalanul kiírja a választásokat (a szigetországban ugyanis a parlament fel-

oszlata az ő feladata), Brown azonban ennek nem tett eleget, és már emiatt is zuhanni kezdett a népszerűsége. Igaz, a két politikus korábbi megállapodását – aminek létét mellesleg mindketten annak ellenére tagadták, hogy nyílt titoknak számított – maga Blair is megszegette, és ígérete ellenére húzta-halasztotta, hogy lemondjon pénzügyminisztere javára.

Tony Blair sokáig szárnyalt, harmadikutas politikájával – amelyhez a szociáldemokrata Gerhard Schröder német kancellár is csatlakozott – jó ideig Európa gazdaságának megváltójaként hatott. Csak ne jött volna az afganisztáni, majd az iraki kaland, amelyben a brit miniszterelnök – a hagyományos angolszász jó kapcsolatokra

hivatkozva – teljes mellszélességgel az amerikai elnök mögé állt! A brit közvélemény előtt hamar lelepleződtek Washington hamis bizonyítékai, amelyek az iraki diktátor, Szaddám Huszein tömegpusztító fegyvereinek arzenálját lettek volna hivatva igazolni; az utca embere Angliától Skóciáig, Walestől Észak-Írországig a kardcsörtetést látta George Bushban és ennek nyomán „legjobb brit tanítványában”, a munkáspárti (Labour) Tony Blairben.

A szürke eminenciás

Jött tehát Brown, aki a korábban sugárzóan karizmatikusnak ható, fiatalos (és kezdetben valóban fiatal) lendületű előd árnyékában a korábbi „szürke eminenciás” formáját hozta: soha nem is rendelkezett azzal a kisugárzással, amely a folyton mosolygó Blairt jellemezte. Bár a britek az ilyesmire nem sokat adnak, imádszának az sem tett jót, hogy tarthat bármilyen gyűjtő hangulatú beszédet, közben állandóan huncyorog. Tizenhat esztendősen ugyanis egy rögbimeccs

közben megsérült a retinája, az egyik szemére a kezelés ellenére is teljesen megvakult, a másikkal pedig csak harminc százalékban lát. Ez azonban mit sem ártott volna elismertségének, elvégre az ország történelmének ő volt a második leghosszabb ideig (tíz évig) egyhuzamban szolgáló pénzügyminisztere, de be kellett látnia: irányításával nem mennek jól az ország ügyei; Nagy-Britannia nemzetközi tekintélye annak ellenére megtépázódott, hogy Catherine Ashton bárónő személyében szigetországi politikust választottak az Európai Unió külügyminiszterének. (Az elnöki széket azonban mégsem sikerült megkaparintani a sokak által támogatott Tony Blair számára, ami azért sok mindent jelez.)

A kegyelemdőfést az adta meg, hogy az ország most fizeti meg annak a bizonyos „harmadik útnak” az árát. Egyetlen jellemző tény: az államadósság GDP 1997. évi 48 százalékáról az idén túlnövi a 75, és a Nemzetközi Valutalap (IMF) számításai szerint 2014-re meghaladhatja a 100 százalékot is. Az Európai

Unió irányelvei, azaz a Maastrichti kritériumok alapján Nagy-Britanniának évente többet kellene megtakarítania, mint az államcsőd szélén tántorgó Görögországnak.

A második erő

Miközben a világot sújtó gazdasági válság alagútjának a végén még csak időnként sejlik fel a fény, a konzervatív párt, azaz a toryk vezető tisztét is. A közelmúlt egyik közvélemény-kutatása azt mutatta ki, hogy népszerűsége 35 százalékos, amivel jócskán megelőzi a bukásra álló miniszterelnököt (Brown 26 százalékban reménykedhet).

A nagy és igazi meglepetéssel a 31 százalékos liberálisok szolgálnak: az első mi-

niszterelnök-jelölti tévé-vitából elnökük, Nick Clegg került ki győztesen. A párt szinte egy teljes évszázadig volt súlytalan (noha 1904-től 1924-ig a sok pártot kipróbáló legendás Winston Churchill is megjárta), legutóbb 1916-tól 1922-ig David Lloyd George személyében adott miniszterelnököt. Most azonban minden esélye megvan arra, hogy egy hét múlva második erőként végezzen a brit alsóházi választásokon.

Szigetországi sajátosság, hogy csak az egyéni jelöltekre szavaznak; aki bejut a Westminsterbe, bejut, aki nem, nem. Nincsenek pártlisták, ebből következően a mandátumok rendkívül erősek. Kormányalakításhoz pedig elegendő a relatív többség, és csekély a valószínűsége a másik két lehetőségnek: a Nagy-Britanniában eddig ismeretlen koalíciókötésnek, esetleg új választások kiírásának. Megoldásnak egyik sem tökéletes, főleg akkor, amikor nemcsak a szigetországnak, hanem Európának és a világpolitikának is szilárd londoni kormányzatra van szüksége. ◀

Lap-top

A nap címe. Mi ijesztené meg a földönkívülieket Romániában? *Gándul.*

Magyarzat. A válasz meglepő: nem a gödrös utak, hanem a sötétség a fejekben. Valamiképpen az utóbbira utal a lap vezércikkében Cristian Tudor Popescu is – aki sci-fi író (volt) – a lusztrációs törvény kapcsán: „Ki volt fennebb vagy mélyebben beágyazódva a kommunista rendszerbe, egy egyetemista, akire tisztséget akasztottak volt a KISZ-ben, esetleg a szakszervezetben, vagy inkább Románia anvers-i kereskedelmi kirendeltségének vezetője, akit a Szekuritáté és Elena Ceaușescu jóváhagyásával raktak oda?” És ha még csak ennyi lenne...

Rossz legek. Említettük: amióta a *Cotidianul* csak elektronikusan jelenik meg (ami bennünket arra készítet, hogy a többi elektronikus laptól eltérően néha idezzük), azóta rendkívül (inter)aktív. Ha valaki most megnyitja, két körkérdésre is válaszolhat, illetve megnézheti a szavazás pillanatnyi állását. Az egyik ilyen kérdés: Ki a legközönségesebb alak Romániában? Nevetni fognak, de nem Traian Băsescu az első! Az első Oana Zăvoranu, 744 vokssal. Traian Băsescu csak a második (737 találat), igaz, alaposan megelőzi a következőket: Gigi Becali (584), Elena Udrea (284). Némileg igazságtalanul első helyen van viszont az államelnök az arra a kérdésre adott válaszok tekintetében, hogy ki a hibás a gazdasági válság elmélyüléséért. Itt a sorrend: 1. Traian Băsescu (479), 2. a Boc-kormány (353), 3. a Tăriceanu-kormány (147), 4. a parlament (74). A listák természetesen szubjektív véleményeket tükröznek, ha más csinálja, más eredmény jön ki, de azért elég borzasztó, hogy közönséges és inkompetens emberek milyen sokra tudják vinni Romániában.

A nap áhíre. Egy különleges kutatócsoport megállapította, hogy amennyiben „helyzet” lesz, a földönkívüli kis zöld emberkékkel a kapcsolatfelvételt legalcalmasabb Emil Boc miniszterelnök lenne, különösen miután sztrájkolókkal tárgyalt. (Ami felkészítő tréningnek számít.)

Minden napra egy mondat

„Aki sokat gondolkodik, nem alkalmas pártembernek: hamar keresztülgondolja magát a pártján.” Friedrich Nietzsche

Civil kezdeményezés

Horváth István

Öntudatos stíl

SZELLEMI DÍZÉS

Mikszáth a regényben egyenesen Jókai folytatója; élesen elválik tőle temperamentumának, látása módjának különbségével, de ott folytatja, ahol Jókai abbahagyta: a mesélő regénynél, amelyben minden hangsúly a fordulatossá méseire esik, a többi mind ennek szolgálatában áll. Magasabb színvonalra emelte ezt a műformát. Jókai teljesen elmerül a meséjébe és alakjaiba, mint hívő áll velük szemben. (...) Alatta áll mondanivalójának. Mikszáth mindig fölötté maradt; nézi a történetet, az embereket, de nem vegyül közéjük. Úgy gyönyörködik bennük, mint a felnőtt ember a mesében: szkeptikus fölénnyel, kritikával. (...) Ez magasabb rendű dolog, mint amit Jókainál látunk, amint hogy az ironia mindig magasabb rendű a naivitásnál. Az író, mikor illúziót kelt, mindig a maga álláspontjára állítja az olvasót. Jókai magával ragad, bele a mese forgatagába, elkábítja kritikai kételkedésemet naivvá tesz. Mikszáth maga mellé állít, hogy én is szkeptikus perspektívából nézzek. Kétségtelen, hogy a magasabb intellektualitású dolog ez. (...) És Mikszáth nagyobb, öntudatosabb művésze a stílnak. Jókai-ból indul ki, de mindent tovább fejleszt, ami abban szépség és elejt mindent, ami szépség-hiba. Jókai sokszor retorizál, patetikussá válik, ahol jellemzőnek kellene lennie, Mikszáth soha. (...) Mikszáth mindig tudatos, ura marad a hangjának. Jókai sokszor túlterheli a stíljét színekkel, képekkel, Mikszáth mindig egyszerű marad. (...) Jókain még érezhető egy kevés feszesség, Mikszáth a való élet teljesen fesztelen nyelven beszél.

Schöpfung Aladár: Mikszáth Kálmán, *Nyugat*, 1910, 8.szám

Gumicsont

Talán nem ismeri mindenki: haldoklik János bácsi, de még van egy józan pillanata, és magához hívja a jegyzőt, arra kérve változtassa nevét Jánosról Ioanra. A jegyzőt meglepi a szokatlan óhaj, de János bácsi gyorsan megmagyarazza: „Inkább egy román haljon meg, mintsem egy magyar!” Akaratlanul ez a kópéság jutott eszembe, amikor megtudtam, hogy az új magyar kormány első lépéseként az egész nemzetet érintő négy jelképértékű döntése közt az egyik a kettős állampolgárság megadása lesz a határon túli magyaroknak. Kétségen kívül felemelő gesztus, ha megkésve is, miután anynyiszor ígérték, tologatták, bagatellizálták, a szél és a politika járásától függően. S nem csak a szocialisták, akik ama szégyenteljesen végződött népszavazáson azzal riogatták a választókat, hogy elveszük kényerüket és nyugdíjunkt, de a fideszesek is. Emlékezzünk csak, kormányzásuk idején azt mondták: a kettős állampolgárság nem aktuális, kárpótlásul kapunk magyar igazolványt. Már kapott, aki kért, mert kiderült, hogy a többség, talán félelemből, hogy még előveszik őket a szerbek, szlovákok, románok, vagy pedig más ok miatt (lehet azt gondolva, mégsem a papír teszi a magyart, s megalázó is lehet, ha könyvecskével kell igazolni!) nem igényelte. Borítékolható: bármilyen szép tálalásban, szívfacsaró hazafias szavakkal jelentik be a már jogi erőre emelt örömteli döntést, nem lesz nagy tolokodás a „kettősért”. Ugyanis elkétek vele. Az érintettek nagy többségét kivéve erdélyi és felvidéki magyarok közt biztos nem lesz, hisz nekünk ez már csak amolyan gumicsont, amivel – ha pótcselekvésre szottyán kedvünk – eljátszadozhatunk, babrálthatunk, netán dicsekszünk vele, hogy mi aztán igazi magyarok vagyunk. Meglehet, a sírba is magunkkal visszük, nehogy századok múlva dák leletnek nyilvánítsanak.

Másra azonban alig használható, hiszen uniós polgárságunk ezt fölülírja. Ha pénzünk van rá éppen úgy, minden korlátozás nélkül vehetünk nyaralóházat a francia Riviérán, mint a Balatonon, miként az oltyán is megvásárolhatja Pesten a fél Váci-utcát, ha van elég eurója.

Azt meg már évek óta látjuk: ha az uniós polgárság nem tudja megvédeni a magyart, a magyar még kevésbé tudja megvédeni. Miként az érsekújvári futballmeccsen sem védte meg, mi több, Solyom Lászlót is hazaküldte. Lehet, János bácsi a felvidéki Jánosoknak is azt tanácsolná: ha nagyon ütök őket, változtassák (Szlota után) Jánra a nevüket. Inkább egy szlovákot, mint egy magyart verjenek.

Vagy mégis higgyük, hogy az új nemzeti kormány megvéd bennünket? Nos, erre még alszunk párat.

Sike Lajos

Tisztogat vagy nem tisztogat?

Ez itt a kérdés. Pontosabban nem is ez, hiszen nyilvánvalóan tisztogat. Úgyhogy helyesebb úgy kérdezni, hogy mikor tisztogat – a leghelyesebb pedig úgy: a tisztogatással kezd-e? Máris ünnepélyesen felszólítom az ilyen meg az olyan híveket, ne keressenek ebben a kérdésben semmilyen politikai célzatosságot vagy elítélő hangsúlyt. Nálunk – úgy értem, a „volt tömbben” – aki egyszer felkerül, az tisztogat. Be is jelenti előre, bár bejelentés nélkül is tudjuk, hogy tisztogatni fog. A tisztogatás természetes tény, hagyomány, mint a tavaszi nagytakarítás, egyenesen elvárás. Politikai váltáskor az újjáéledés záloga.

Most látom, hogy miközben kerülgetem itt körbe-körbe a forró kását, a felvetés még tovább finomodik, merthogy nem csak időben fontos ez a tisztogatás, hanem térben is: vajon csak ott tisztogat, ahol a „számonkérés nemzeti programjával” összhangban szoros illetékessége vagy, vagy például ott is – mondjuk az erdélyi médiában –, ahol közvetlenül nincs illetékessége, ámde lehe-

Agoston Hugó

tősége (közvetítők segítségével) van? Vagy „képzeli, hát szertelen”? Már tavaly év végén hallani lehetett informális összejövetelekről, amelyek tárgya és célja az erdélyi média „posztzocialista” sorsa és annak befolyásolása volt, szakszerűben: a Fidesz-konform erdélyi médiastratégia kidolgozása. Az új pedig értelemszerűen a réginek és a régieknek az elvetését jelenti. Na, ez egy tipikus „máshol-tisztogatás” lenne – vagyis ha Orbánék mondanák meg, mit kell nekünk tennünk, miként kell viszonyulnia az erdélyi/romániai magyar sajtónak a Fideszhez, politikájához, Magyarországhoz, vagy még tovább menve az RMDSZ-hez, esetleg román belpolitikai kérdésekhez is. Persze az anyagi eszközeik meglennének, megvan-nak, meglesznek e befolyáshoz, még pozitív recepcióra is számíthatnak. A bökkenő az, hogy minél kétharmadosabb (a „négyharmadost” most hagyjuk, az logikailag túl bonyolult) a Fidesz, annál inkább az önkorlátozás (a maga részéről) és az építő bírálat (a sajtó részéről) a

kívánatos. A könnyen hevülő, lojalitásból kultuszt űző jobboldali rommagyar sajtó is, ha képes lenne rá, felismerhetné, hogy a magyar kormány(párt)nak az elkövetkező kemény időkben nem hozsannára, hűségnyilatkozatokra, hanem építő szellemű figyelemztetésre lesz szüksége, mondhatni értelmiségi hozzáállásra, aminek alapja a kétely és a kritika.

Cserében nem várunk semmit, még szeretetet sem – mindössze az kell, hogy végezzék jól a dolgukat.

Eltérően a magyar sajtótól, amelynek túlzottan is kialakultak és elmélyültek a hadállásai, a mi kis erdélyi – Bethlenes! – sajtónk előtt Orbán Viktor és a Fidesz, a magyar kormány: fehér lappal indul. Még azok számára is, akiket a pártos narancsos hah-sajtó (apud Orbán Ottó) lekomcsizott, legyurcsánybérencezett: Magyarország demokráciája, igazságossága, méltósága, jóléte, előrehaladása a legfontosabb. Nekünk az a kormány a jó kormány, amelyik mindezt eléri. Ehhez drukkolunk a mindenkori magyar vezetésnek, a mindenkori magyar miniszterelnöknek és államfőnek; elkötelezettségünk ennek szól, nem pártpolitikának, egye-

beknek. Ezért nem opportunizmus illetően újságírói viszonyulásunk, hanem annak ellentéte. És cserében nem várunk semmit, még csak szeretetet sem ahhoz, hogy becsüljük őket – mindössze az kell, hogy végezzék jól a dolgukat. És persze lehetőleg hagyjanak békén, ne fenyegetsenek és ne akarjanak lekenyerezni. Ilyen egyszerű, ne komplikáljuk!

Hogy mit jelenthet az eltúlzott tisztogatási buzgalom? Máris beütött... Magyar portálon olvashatjuk, hogy „túl gyorsan kezdett személyi cserékről beszélni a Fidesz, a piac főleg Simor András (*jegybank-elnök, a szerk. megj.*) eltávolításáról szóló nyilatkozaton ütközött meg”. Az eredmény: „A Fidesz lerombolja, amit Bajnaiék felépítettek – Lérogat a forintnak”. Ez bizony baj, mert nekünk is fontos, hogy a forint jól álljon, hogy a magyar kormány jól álljon, hogy Magyarország jól álljon. ... Hát erről van szó. A sajtónk hozzáállását illetően pedig magartatási mintaként ajánlom figyelmébe minden erdélyi magyar újságírónak-szerkesztőnek-lapnak azt, amit Lengyel László ír a *hvg.hu* portálon. (A cikk olvasható *Színkép* című mellékletünk szemleoldalán.)

Röviden

Kölcsön hajózásra

A jövedelmek széles körét elfogadná az OTP Bank új lakossági hitelakciója keretében. A munkabér és a nyugdíj mellett a bérleti díjből és

az egyéni vállalkozásból származó jövedelem, a szerzői jogdíj és a külföldről, például hajózásból szerzett bér is alapját képezhetné egy szerződésnek. „A kevésbé intenzív hitelezési időszak után hozzá szeretnénk járulni a piac újraindításához” – mondta Diósi László, a bank romániai vezérigazgatója (képfőnkön).

Növekvő világturizmus

Az év első két hónapjának pozitív trendje ellenére a Turisztikai Világszervezet óvatosságra int: számos kihívással kell még a turizmusnak szembenéznie. A szervezet nem módosítja idei évi előrejelzését az izlandi vulkánkitörés miatti fennakadás ellenére, amely elsősorban az európai léteget érintette: három-négy százalékos növekedést vár 2010-re – írta az *MTI*.

Elszabadulnak a gázárak?

Totka László

► Az orosz gázimport mértéke miatt nehezen liberalizálható meg a gázpiac liberalizációja – erről beszélt Adrian Videanu gazdasági miniszter tegnap az egyik szaklap által szervezett bukaresti konferencián. „A nyitás híve vagyok a gázárak esetében, de meg kell teremteni ennek a feltételeit. Ha a lehetőségek engednék, már holnap megtenném ezt. De hát az egyetlen külföldi forrás Oroszország. Megfelel ez a piaci követelményeknek? Egyértelmű, hogy nem” – hangsúlyozta a tárcavezető, akit az *Agerpres* idézett. Az ország a gázszükségletének kevesebb mint egyharmadát Oroszországtól szerzi be, miközben Moszkva az egyetlen külföldi forrás ebben a tekintetben.

Drágulna a gáz

Mint ismert, Románia idén kell liberalizálja a gázárakat, miután erre már több alkalommal is haladékot kapott az Európai Bizottságtól. A késleltetésre azért volt szükség, mert hatására jelentős drágulások következnek. A hazai előállítású gáz árát ugyanis az importéhoz kellene igazítani. Hírügynökségi információk szerint a ha-

Idén liberalizálni kell a gázárakat. Az óra ugyanannyit mutatna, de a fogyasztó többet fizetne

zai fogyasztási gázárak jelenleg ötven százalékkal alacsonyabbak, mint az uniós átlag. Ahhoz, hogy a piaci nyitás ne okozzon fennakadásokat, elsősorban a behozatali forrásokat kellene változtatásba tenni – állítja Videanu. Az árakat ugyanis kedvezően befolyásolná, ha több vonalon érkezne külföldről az energiatípus.

Új forráshelyek

A tárcavezető tegnap arra is kitért, hogy a Romgaz földgáztársaságot már felkérte arra: térképezzék fel az új

importlehetőségeket. „Beszéltem a Romgazal, hogy lépjenek ki az európai piacokra, figyeljék meg, milyen tranzakciókat kötnek” – magyarázta a miniszter. „A piaci verseny jelei már két hónap alatt megmutatkoznak, amikor véglegesítjük Magyarországgal az összeköttetést a Szeged-Arad vonalon. A következő év folyamán befejezik a Bulgáriával összekötő vezetékét is” – mutatott rá Adrian Videanu. „Egyelőre nem lehet pontos választ adni arra a kérdésre, hogy mely országok jöhetnek szóba Románia gázimportjára

diverzifikálása szempontjából” – mondta az *Új Magyar Szó* kérdésére Tóth Ferenc, a Romgaz Rt. Országos Földgáz Társaság vezérigazgató-helyettese. Szerinte sok függ ennek a két vezetéknek (a bolgár és a magyar) a megnyitásától. Tóth érdeklődésünkre hozzátette, Románia is, akárcsak más országok, szerződés alapján vásárolja a gázt az oroszoktól, az árakat nem lehet tudni.

Hosszú távú célok

A gazdasági tárca vezetője a konferencián tartott elő-

adásában arra is kitért, hogy az ország energiaellátása terén nagy tévedés lenne két vagy négy éves stratégiában gondolkodni. „A minisztériumban egy tervet dolgozunk ki az energiasztratégia alkotási folyamatának a megváltoztatására. Azt szeretnénk elérni, hogy a célokat a különböző kormányok ne változtatgathassák” – magyarázta Videanu.

Kétmilliárd beruházásra

Az idei évben az állami háttérű vállalatok energetikai befektetései elérik a 2,1 milliárd eurót, ami 65 százalékkal magasabb tavalyhoz képest. Ezek a beruházások elsősorban a hatékonyság növelését célozzák meg. Az 1989 előtt elkezdett vízierőművek építésére nemsokára kiírják a közbeszerzéseket a magánszféra és a privátszektor együttműködésében. A minisztérium különböző projekteket bonyolít le Brăilán, Galați és Borzesti mellett, de bejelentették egy új atomerőmű létesítését is, amelynek helyszíne feltehetőleg Erdély lesz. A tárcavezető a megújuló energiákkal kapcsolatban megjegyezte: támogatja a fejlesztéseket ezen a területen, de azt a 23 ezer megawattos szélenergia-kapacitást, amelyre jelenleg megfogalmazódott az igény, túlzásnak tartja. ◀

HIRDETÉS

OTP Bank Románia: kedvező kondíciójú hitelek

- 4,99%-os kamat
- 3 hónapos türelmi idő
- hitelfolyósítási jutalék nélkül

Az OTP Bank Románia új lakossági hitelakciót indít. Azoknak, akik április 27.-június 30. között igényelnek euróban jelzálogalapú személyi hitelt vagy lakásvásárlási hitelt, az első évben 4,99%-os kamatot számít fel a bank, az első évet követően pedig 3 hónapos türelmi időben részesülnek.

Az keretében az ügyfelek további kedvezményekben is részesülnek:

- 0% hitelfolyósítási jutalék
- az OTPdirekt szolgáltatás ingyenes használata 2010. folyamán.

A hitel maximális futamideje 30 év, melynek feltétele, hogy az ügyfél legfeljebb 65 éves (amennyiben nem rendelkezik életbiztosítással) vagy 70 éves (életbiztosítással) lehet a hitel lejáratának időpontjában.

„A kevésbé intenzív hitelezési időszak után mi is hozzá szeretnénk járulni a romániai hitelezés újraindításához, ezért ügyfeleinknek előnyös feltételekkel kínálunk személyi és lakásvásárlási hitelt.”, mondta Diósi László, az OTP Bank Románia vezérigazgatója.

A kampányban meghatározott feltételeknek megfelelő ügyfelek több előnyben is részesülnek: a nagyobb összegű hitel igénylésekor akár 3 adóstársat is bevonhatnak, emellett a bank a jövedelmek széles körét is elfogadja (munkabér, nyugdíj, bérleti díjból származó jövedelem, szerzői jogdíj, egyéni vállalkozói jövedelem, külföldről származó jövedelem, hajózásból származó jövedelem, ügynöki vagy megbízotti szerződés), és a finanszírozási érték elérheti a megvásárolt ingatlan vagy a jelzálog értékének akár 85%-át. Az ajánlat nem érvényes az Első lakás program keretében nyújtott hitelekre.

Az OTP Bank Románia a legnagyobb közép-kelet-európai független bankcsoport, az OTP Csoport tagja. Az OTP Bank Magyarországon, Romániában, Montenegróban, Horvátországban, Bulgáriában, Oroszországban, Ukrajnában, Szlovákiában és Szerbiában több mint 12 millió ügyfélnek nyújt univerzális pénzügyi szolgáltatásokat közel 1.500 egységből álló fiókhálózatán, ATM-hálózatán és az elektronikus csatornákon keresztül.

* Fix 4,99%-os kamattal az első 12 részlet esetében és változó kamattal az első év után, amely az EURIBOR 3M + 4,33% köpöttel kerül kiszámításra. A 30 éves futamidőre nyújtott 40.000 euró értékű ingatlanszállítási vagy jelzálogalapú személyi hitel esetében a THM 6,37%, a teljes megtérítendő összeg értéke 85.794 euró.

Nincs több hitel bérekre

ÚMSZ

► Az újabb, 850 millió eurós hitelrészlet a Román Nemzeti Bank tartalékait gyarapíthatja, kizárt, hogy ezt az összeget az államháztartási hiány csökkentésére (azaz bérekre és nyugdíjakra) fordíthassa az ország – jelentette ki a *Mediafax*-nak Mihai Tănăsescu, Románia képviselője a Nemzetközi Valutaalapnál (IMF). Mint arról lapunk beszámolt, keddtől május 7-ig a nemzetközi pénzügyi intézet küldöttsége Romániában tartózkodik, annak érdekében, hogy megállapítsa, teljesítette-e Bukarest az IMF felé vállalt célokat. Eddig a valutaalap 9,2 milliárd eurót bocsátott Románia rendelkezésére a készenléti hitelmegállapodás

Mihai Tănăsescu Fotó: Mediafax

keretében, amelyből 2,2 milliárdot a deficit mérséklésére költött a kormány.

A Pénzügyminisztérium által tegnap kiadott jelentésből kiderül: az államháztartási hiány az év első negyedében 8,22 milliárd lej volt, ami megfelel az IMF által megszabott feltételeknek. A tavaly tavasszal megkötött hitelmegállapodás értelmében a pénzügyi intézet legfeljebb

8,25 milliárd lej és deficitet engedélyezett március végéig Bukarestnek. Idén eddig 8,9 százalékkal nőttek a társasági adóból származó bevételek, az Áfából (TVA) azonban egymilliárd lejjel kevesebb folyt be, mint a tavalyi év azonos időszakában. Jelentősen csökkentek a személyi jövedelemadókból származó bevételek, hiszen ennek értéke 9,5 százalékkal kevesebb, mint tavaly volt, a társadalombiztosítási bevétel pedig 5,2 százalékkal maradt el a tavalyi értéktől. A közalkalmazottak béreire fordított költségek 8,7 százalékkal csökkentek a tavalyi első negyedévhez képest annak köszönhetően, hogy a kormány négy nap fizetetlen kényszerszabadságra küldte a közszférában dolgozókat. ◀

Athén: közel a megállapodás

ÚMSZ

► A görög pénzügyi segélycsomagról formálódó megállapodás híreire meredek zuhan a londoni kereskedés végére Görögország és több más, sebezhetőnek tekintett eurótagállam bukására kötött „fogadások” száma tegnap. „Még ma (tegnap – szerk. megj.), vagy pénteken lezárulhatnak a tárgyalások Görögországgal a hitelcsomagról” – közölte tegnap ké-

ső délután egy görög kormányilletékes, akit az *MTI* idéz. Az Athénban zajló megbeszéléseken az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank, valamint a Nemzetközi Valutaalap szakértői tárgyalnak a hitel feltételeiről. Az eddig kiszivárgott hírek szerint a hitelnújtás feltételei között szerepel, hogy a görög kormány két év alatt a tavalyi 13,6 százalékról tíz százalékponttal mérsékelje az államháztartás GDP-ará-

nyos hiányát; csökkentse a béreket; a jelenlegi 21 százalékról 23–24 százalékra emelje a legmagasabb Áfa-kulcsot; növelje az üzemenyanyag, az alkohol és a dohánytermékek adóját; illetve legyen azonos a férfiak és a nők öregségi nyugdíjkorhatára. A szigorító intézkedések két év alatt húszmilliárd euró megtakarítást jelenthetnének a költségvetésben. A Görögországnak nyújtandó segély elérheti a 135 milliárd eurót. ◀

Élesedik a reptérverseny

Antal Erika

► Hivatalos levélben értesítette Radu Berceanu közlekedési miniszter a Maros Megyei Tanács vezetőségét arról, hogy a marosvásárhelyi Transilvania nemzetközi repülőtér nem kerül fel arra a TEN- (Trans European Network) listára, amely révén brüsszeli támogatásokra lehet pályázni a további fejlesztésekért. A tárcavezető azzal indokolta a döntést, hogy a reptér több szempontból sem felel meg a nemzetközi elvárásoknak. Például az egyik szabály az, hogy két repülőtér között nem lehet kevesebb a távolság, mint 100 kilométer, kivételes esetben 75, de a Kolozs megyébe állami beruházással építendő repülőtér alig lesz távolabb 66 kilométernél a vásárhelyitől. Romániában jelenleg 17 reptér működik, amelyből 11 került fel az európai listára. A vásárhelyi légikikötő annak ellenére maradt le, hogy 8. helyen jegyzik, területileg bővíthető, ehhez kész a fejlesztési terv is. Kifutópályája hosszabbítható, teherforgalomra és személyszállításra egyaránt megfelel. Ami a repterek közötti távolságot illeti, azt is megtudtuk, hogy az aradi és temesvári között alig 27 kilométernyi a távolság, és mégis mindkettő szerepel a kormány által támogatott névsorban. ◀

Kitört a fertőzéspánik

Folytatása az 1. oldalról

A craiovai összetűzés nem egyedi eset, országsszerte érezhető, hogy megnőtt a bizalmatlanság a hazai egészségügyi intézményekkel szemben. Annál is inkább, mert az elmúlt napokban több megye közegészségügyi igazgatóságának vezetője – köztünk a lapunknak is nyilatkozó kolozsvári Mihai Moisescu is – elismerte, sorozatosak a fertőzések megbetegedések a helyi kórházakban. „A betegek közül sokan inkább az otthoni ápolást választják, mint az intézményes ellátást, annyira tartanak a folyamatosan romló körülményektől” – nyilatkozta a Temes megyei hivatal vezetője, Dana Spac.

Az altatás fertőzött

Az Egészségügyi Minisztérium átfogó ellenőrzést indított, hogy egyértelmű legyen, hogyan következhet be az általános felháborodást kiváltó tragédiák. „Négynapos vizsgálat zajlott a bukaresti CF2 kórházban. Az ellenőrzés nyomán egyértelműen megállapítható, hogy a kórház nem tartotta be az előírásokat” – nyilatkozta tegnap lapunknak Cseke Attila egészségügyi miniszter, aki szerint a fertőzést okozó bak-

A könnyű műtét is halálos megbetegedést okozhat? Fotó: ÚMSZ/archív

térium valószínűleg az altatás során került a betegek szervezetébe. „Nem volt megfelelő a kórházi higiénia, a fertőtlenítés, a műszerek, és perfúziók tisztántartása, használata, a gyógyszeres kezelés sem az előírásoknak megfelelően történt” – magyarázta lapunknak Molnár Géza járványtani szakértő, a miniszter szaktanácsadója.

Végzetes titkolózás

Cseke Attila és Molnár Géza tegnap sajtótájékoztatón beszélt a jelenségről. A járványtani szakértő szerint

ennek egyik oka az, hogy a kórházak hajlamosak eltitkolni ezeket a „belső fertőzések” eseteket. „Fontos lenne, hogy a fertőzéses eseteket pontosan dokumentálják, ez segítené a feltárást, és a megelőzést” – mondta Molnár Géza, aki szerint kár titkolózni, ezek az esetek ugyanis akkor sem küszöbölhetők ki, ha a kórházak a legfejlettebb technológiát használják a legmesszebbmenőkig betartják az előírásokat.

„A statisztikák alapján nagyon jó a hazai egészségügyi rendszer: fele annyi esetről

sem tudunk, mint amennyiről a nyugati kórházak jelentést tesznek” – figyelmeztetett Cseke Attila, aki szerint az a hamis információ kapott nyilvánosságot a hazai médiában, hogy az egészségbiztosító bünteti a kórházakat a fertőzések miatt. „Ez így nem igaz, hisz nekünk az a fontos, hogy megkapjuk a reális adatokat” – figyelmeztetett a tárcavezető.

Cseke Attila szerint országon belül, a megyék között is óriási különbségek vannak a fertőzések bejelentés terén. „Akad olyan helység, ahol tavaly egy-két esetet jelentettek, ami abszurdum ahhoz képest, hogy vannak megyék, ahol több mint ezer esetet hoztak nyilvánosságra. Ennek kéne modellnek lennie” – tette hozzá a miniszter, aki szerint az egészségügyi személynzet sokszor a jelentésekkel járó „időveszteséges, hosszú procedúráktól riad vissza”. A miniszter lapunknak azt is elmondta: annak ellenére, hogy az országban sok kórház finanszírozási gondokkal küzd, a bukaresti CF 2-es esetében a fertőzést nem a felszerelés hiánya okozta, hiszen egy olyan intézményről van szó, amely az ország egyik legkorszerűbb felszereltségével rendelkezik. ◀

Röviden

Enyhül a tbc-krízis

Huszonöt ezer dózis tuberkulózis elleni BCG-oltás érkezett tegnap Romániába, és négy-öt héten belül minden gyereknek biztosított lesz az oltóanyag – jelentette be tegnap Cseke Attila egészségügyi miniszter. A tárcavezető elmondta, a magyarországi egészségügyi minisztérium keresztül érkezett adományból Arad, Bihar és Temes megyében oltják be a február óta született gyerekeket, akik nem kaphatták meg a tuberkulózis elleni védőoltást. Az ország többi részében is hamarosan megindul az ellátás: ennek ügyében az Egészségügyi Minisztérium tárgyalásokat folytat az UNICEF-fel. Cseke Attila köszönetet mondott a magyar szakembereknek a gyors segítségért.

Ideiglenes reptércsere

A kolozsvári repülőtér karbantartási munkálatai miatt a Wizz Air fapados légitársaság helyi járatait május 6–10. között Marosvásárhelyről indítja és fogadja, közölte a társaság szóvivője tegnap. A közlemény szerint az ideiglenes reptércsere 47 járatot érint. A járatok menetrendje nem változik, a check-in pedig május 6-án reggel 8 órától 10-én reggel 8 óráig a vásárhelyi reptéren zajlik.

Újabb tüntetéshullám

ÚMSZ

► Magasabb bérért demonstráltak a köztisztviselők tegnap a kormány épülete előtt. Szerintük jelenlegi formájában elfogadhatatlan a bértörvény, és a fizetések mértéke sem kielégítő. A tüntetők bejelentették, ha a következő egy hét alatt nem sikerül megegyezni a Boc-kabinettel, május 5-től meghatározatlan időre sztrájkba lépnek. A felháborodást fokozza a közzszférában kilátásba helyezett elbocsá-

táshullám is, amelyet az érintettek indokolatlannak és méltánytalannak tartanak. Egy héttel ezelőtt a pedagógusok is egynapos, figyelmeztető sztrájkot tartottak. Az egy hete megfogalmazott ultimátum azonban hatástalannak bizonyult, a kormány többrendbeli egyeztetés után sem engedett az oktatási szakszervezetek követelésének, így várhatóan újabb demonstrációsorozat indítanak el a pedagógusok elszántak, már korábban fi-

gyelmeztettek arra, hogy várhatóan június elején meghatározatlan időre befagyasztják a tanévet, még az év végi záróvizsgák és az érettségi előtt.

A szakszervezetek körében tapasztalható elégedetlenséghez az ellenzéki Szociáldemokrata Párt (PSD) is csatlakozott, Victor Ponta pártelnök tegnap bejelentette, hogy szombaton több nagyvárosban tüntetéseket szerveznek, amelyekre a pártszimpatizánsokon kívül a szakszervezeteket is várják. ◀

Ultimátumot adtak a tegnapi demonstráción a bérekkel elégedetlen köztisztviselők

Fotó: Tofán Lcvente

Önnek csak a céljaira és a megtakarításaira kell ügyelnie, a kedvező kamatokról mi gondoskodunk!

3,45%
éves kamat az 5.000 EURO feletti 3 hónapra újonnan lekötött betétekre

Már alacsony összegű betétnél is kedvező kamatok! Az OTP Bank munkatársai segítségével válassza ki az Önnek legmegfelelőbb megtakarítási formát és a legkedvezőbb kamatot.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Meghívunk egymásba

banki megtakarítások

HIRDETÉS

▶ Röviden

Koncertek az orgonáért

Bárdos Lajos-, Kodály Zoltán-, Orbán György-, Zdenek Lukás-, Vytautas Miskinis-, Frank Ticheli- és Franz Biebl-művek lesznek műsoron az Intermezzo kórus előadásában azon a jótékonyági koncerten, melyet a kolozsvári Kétágú templomban tartanak május 2-án. A felajánlott adományokat az 1775-ben épített Kestner-orgona felújítására fordítják.

Adashiba Gyergyóban

Gyergyószentmiklóson vendégszerepel a budapesti Ascher Oszkár Színház Szakonyi Károly *Adashiba* című komédiájával ma este a Bocárdi Angi Gabriella Stúdióteremben.

Kétnyelvű kiállítás Széchenyiről

Halálának 150. évfordulójára emlékezve, hétfőn délben két nyelven feliratozott és magyar – román nyelvű bevezető előadásokkal nyílik kiállítás gróf Széchenyi István életéről és munkásságáról a Szatmár Megyei Múzeumban. A kiállítást a nyár folyamán Nagykárolyban is bemutatják, majd az avasi Kőszegremetén kap végleges helyet, ahol 149 éve egy szabadtéri Széchenyi emlékoszlop is áll.

Anonymus kör Kolozsváron

A kolozsvári Bretter György Irodalmi Kör hétfőn, május 3-án Anonymus kört szervez: bárki felolvashatja saját vagy más szerző versét, prózáját, a kör végén fény derülhet a szerzők kilétére is. Az est helyszíne a Bulgakov Kávéház.

Elbúcsúztak Schwajda Györgytől

Schwajda Györgytől, a budapesti Nemzeti Színház múlt héten elhunyt egykori igazgatójától búcsúzott tegnap a társulat a főbejárat előtti Hajóorrban. A Dunaparti teátrum felépítését irányító Schwajda Györgytől barátai és tisztelői felvatalozott urnájánál vehettek búcsút. „Ha nem lett volna, nem lenne az az ember, akinek az urnája előtt itt vagyunk, akkor nem lenne Nemzeti Színház” – méltatta elődjét az intézmény jelenlegi vezetője, Alföldi Róbert.

Veszélyben a kálnoki harangláb

Kissé megdőlt a XVIII. századi ácsművészet kálnoki remeke, a tepelülés mellett álló magas harangláb. Szakemberek véleménye szerint rendkívül fontos a mentés megkezdése – mondta Finta Emese Erzsébet, a 173 lelket számláló gyülekezet lelkesze a haromszek.ro-nak.

Festőóriások vásznai Csíkban

Először tekinthetők meg Erdélyben Barabás Miklós, Lotz Károly, Székely Bertalan, Madarász Viktor, Benczúr Gyula, Szinyei Merse Pál, Gyárfás Jenő művei. A 19. századi magyar festészet kimagasló alkotóit a Csíki Székely Múzeum mutatja be május 1-jén nyíló kiállításán.

Incefi Tibor

▶ A Magyar Nemzeti Galériából és a Budapesti Történeti Múzeumtól kölcsönzött 62 mestermű június 25-ig időzik Csíkszereda múzeumában, amelynek a kiállításokénti látogatottsága meghaladja a harmincezeret. Ez több mint ötszöröse a hazai és a magyarországi, de még az európai átlagnak is.

Halálkultusz után magyar klasszikusok

A tatárjárást és az ókori Egyiptomot bemutató nagyszabású kiállítások után ismét a magyar kultúra, ezen belül a festészet felé fordul a Csíki Székely Múzeum igazgatójának, Gyarmati Zsoltnak a figyelme. A csíkszeredai Mikó várba látogatók ezreit becsalogató Munkácsy és a nagybányai művésztelep alkotóinak a bemutatása után a közönséget a 19. századi magyar festészet bemutatására invitálja, megidézve azt a kort, amikor a magyar festészet az európai művészet szerves részévé válik.

Tartani akarják a látogatórekordokat

Négy év alatt ez az ötödik nagyszabású kiállítás, amit a Csíki Székely Múzeum rendez. És a nagy erőbedobásnak, és persze a magyarországi múzeumok segítő hozzáállásának meg is van az eredménye: erdélyi viszonylatban irigylésre méltó látogatási mutatókkal dicsekedhet az intézmény. „Egy-egy jól sikerült vidéki múzeum kiállításait három-ötezer látogató tekinti meg. A Csíki Székely Múzeum Munkácsy kiállítását hatvanketizen, a nagybányai művésztelep alkotóinak a műveiből rendezett tizennyolcezer, a Tatárjárást harminchatezer, az egyiptomi kiállítást harminchá-

romezren látták, ami azt jelenti, hogy mi tartani tudjuk a harmincezer látogató fölötti átlagot” – mondta el nem kis büszkeséggel Gyarmati Zsolt. A múzeumigazgató a rendkívülinek mondható látogatottsági index titkát a jó stratégiában látja. „A szakmai munkára alapozva, a székely hagyományokat megőrizve egy modern, 19. századi regionális intézménnyé szeretnék fejleszteni a múzeumot. Ennek az intézménynek egyszerre kell megfelelnie a helyi kulturális igényeknek és a turisták érdeklődését is ki kell tudja elégíteni” – nyilatkozta lapunknak Gyarmati. „A kulturális jellegű nagy kiállításokat immár igényli is Csíkszereda és a tájegység lakossága. Ezt bizonyít-

ja a sok ezernyi vendékönyvi bejegyzés, a személyi kérések. Megállapítható az is, hogy a székelyföldi társadalom mintha jobban vonzódna a történelmi téma, a történelmi, nemzeti-romantikus festészet, mint a modern iránt. Ezt társadalomlélektani szempontok magyarázzák. A nyugati országokban ez fordítva van” – magyarázta a múzeumigazgató.

A fiatalokat csalogatják be

Mint megtudtuk, a hasonló jellegű kiállításokkal az intézményvezetőnek az a célja, hogy a fiatalságot, a diákságot is a múzeumba járásra szoktassa, hiszen, mint mondja, ezt nem lehet elég korán kezdeni. Erdély szinten próbálják megszólítani a diákságot úgy, hogy a Communitas Alapítvánnyal és az iskolákkal karöltve országos diákvetélkedőket szerveznek, a nyerteseket pedig kedvezményesen utaztatják a tárlatlátogatásra.

„A múzeumban pedagógiai foglalkozások által, gyakorlati-játékos módon közelebb visszük a látottakat hozzájuk, érthetőbbé tesszük számukra. Ez esetben is két portréfilmet lehet megtekinteni a tárlaton, Székely Bertalanról és Szinyei Merse Pálról. A fiatalok pedig megértik szándékunkat és ezrelvvel érkeznek Erdély minden részéről: Kolozsvárról, Temesvárról” – újságolta Gyarmati Zsolt. ◀

A 19. századi magyar festészet legjobbjait akasztották a Csíki Székely Múzeum szögeire. Fotó: Csíki Múzeum

„Határtalan” rövidfilmek

Sipos M. Zoltán

▶ Idén tizenkettedik alkalommal rendezik meg Kolozsváron a nagyon rövid filmek nemzetközi fesztiválját. A május 7-e és 9-e között zajló fesztivál érdekessége, hogy az egész világon egyidőben vetítik le a filmeket, így egy alkotást ugyanakkor nézhet egy kolozsvári mozilátogató, mint egy párizsi. A filmfesztiválnak egyetlen szabálya van: a levetített alkotások nem lehetnek három percesnél hosszabbak. Az alkotókat nem korlátozta semmiféle műfaji követelmény: drámát, akciófilmet, thrillert vagy dokumentarista filmet egyaránt lehet találni a műsorban. Ugyanakkor rendezői vagy filmkészítői „súlycsoportok” sincsenek a fesztiválon: hivatásos és amatőr filmek alkotásai egyaránt helyet kapnak a határok nélküli rendezvényen.

Idén a világ több mint nyolcvan városában összesen ötven versenyfilmet fognak vetíteni. A fesztivál kolozsvári szervezője a Francia Kulturális Intézet, amely a kolozsvári mellett mintegy 23 romániai, magyarországi és moldáviai városban bo-

nyolítja le a fesztivál megszervezését. „Úgy tűnik, hogy a 12. alkalomra a fesztivál igazi, szó szerinti világ-sikerré nőtte ki magát. Büszkék vagyunk arra, hogy Kolozsvár több éve a fesztivál aktív helyszíne. A tavalyi és az elmúlt évek tapasztalataiból itélve a kincses városi mozilátogatók a Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál mellett a rövidfilm fesztiválunkat is megkedvelték és évről-évre több látogatója van a rendezvénynek” – nyilatkozta lapunknak Raluca Ghervan.

Az idei fesztivál egyik szervezője úgy véli, mind a profi, mind pedig az amatőr filmek kihívásként élhetik meg azt, hogy témájukat maximum három percen belül meg kell jeleníteniük. „Az időkorlát mindenképp kreativitást igényel és nagyon sok esetben meglepően jó filmeket tudunk bemutatni” – előlegezte meg a sikert Ghervan.

Idén a nemzetközi versenyre benevezett rövidfilmek a válság témáját dolgozzák fel. A szervezők létrehozta egy külön részleget is a csak hazai filmek alkotásaira kíváncsi mozizók-

Újításra vár a Székelytámadt

I. T.

▶ Székelyudvarhely műemlékértékű várának restaurálása is szerepel az idei Nemzeti Restaurálási Programban. A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium keretében működő Hargita Megyei Nemzeti Örökségvédelmi Intézet tájékoztatása szerint a Székely

Támadt vár része a 2010-es Nemzeti Restaurálási Programnak és a közeljövőben elkezdődhetnek a felújítási munkálatok. A tervekben az eredeti kapus bejárat, a viaszárók egy részének a visszaállítása mellett az északnyugati fal megerősítése és a vár környékének a történelmi jellegét visszaadó felújítása is szerepel.

Első lépésként a dokumentáció elkészítése következik, majd a több százezer lejes restaurálási programnak köszönhetően a középkori, négybástyás vár megkaphatja a méltó felújítást és a Csonkavár továbbra is Székelyudvarhely – az egykori Törvényeszek utca és a városrészkezet – meghatározó eleme lehet. ◀

HIRDETÉS

A Partiumi Keresztény Egyetem versenyvizsgát hirdet a következő oktatói állások betöltésére

Bölcsészettudományi Kar

Társadalomtudományi Tanszék:

Adjunktus (10-es pozíció): A szociális munka elmélete és gyakorlata, A szociális intervencióban alkalmazott technikák I., II. szociális munka szakmai etikája, Tanácsadás a szociális munkában I., II. Felkészülés;

Német Nyelv és Irodalom Tanszék:

Docens (3-as pozíció): Kortárs német nyelv;

Adjunktus (8-as pozíció): Általános nyelvészet, Speciális nyelvészeti kurzus (Szociolingvisztika), Német nyelvtani gyakorlatok;

Tanársegéd (12-es pozíció): Társalgási gyakorlatok, Filmszemleltika, Fordítási gyakorlatok, Szövegalkotás;

Modern nyelvek Tanszék:

Tanársegéd (14-es pozíció): Kortárs román nyelv, Szókinészet-elméleti gyakorlatok, I., II., IV. A nyelvelmélet elméleti és

gyakorlati aspektusai I., II.;

Filozófia Tanszék:

Professzor (2-es pozíció): Vallásfilozófia, Román filozófiatörténet, Szakmai gyakorlat;

Közgazdaságtudományi Kar

Közgazdaságtudományi Tanszék:

Tanársegéd (25-ös pozíció): Kereskedelmi angol, Szakmai gyakorlat, Nemzetközi kereskedelem;

Az állásra jelentkezők a jelentkezési lapokérvényl, valamint a 128/1997 és 84/1995 (1999-ben módosított) Törvényekben foglaltak szerint összerakított pályázati iratcsomót az Egyetem Rektori Hivatalában nyújthatják be munkanapokon 9-15 óráig.

A pályázati felhívás megjelenik a Hivatalos Közlöny (MO) 112. számának III. részében, 2010. április 7-én.

A pályázat benyújtásának határideje: 2010. május 7., 14 óra.

További információk: Partiumi Keresztény Egyetem Rektori Hivatal, 410208 Uradea (Nagyvárad), Primánel utca 36.sz., telefon: +40 259 418244, email: partium@partium.ro

Április 30., péntek

Az év 18. hete és 120. napja, hátravan 245 nap

Ma a **Katalin** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Katalin a görög Aikateriné név magyar változata. Jelentése nem egyértelmű: elterjedt nézetek szerint a görög katharosz szóból származik, amelynek jelentése: „tisztá”. Mások szerint a görög Aeikatherina névből ered, melynek jelentése: „nyílászó”, „biztosan célzó”. A magyarba feltehetően a német Katharina közvetítésével került át.

Szombaton **Fülöp** és **Jakab** napja lesz. Vasárnap **Zsigmond** napja lesz.

Évfordulók

- 1620-ban született Zrínyi Miklós magyar költő, hadvezér.
- 1900-ban halálozott el Munkácsy Mihály magyar festőművész.
- 1901-ben született Szerb

Antal magyar író, irodalomtörténész.

• 1890 óta világszerte a Munkácsy-ünnepe (az USA-t kivéve)

Vicc

– Melyik az abszolút illetelmes vulkán?

– ...

– Aki megkérdezi a mellette lévő hegytől, hogy nem baj-e, ha füstöl?

Recept

Csokoládés gesztenyegolyó
Hozzávalók: gesztenyemassza, hámozott mandula, kakaópor, rum, reszelt csokoládé.

Elkészítése: A gesztenyemasszához keverjük feleannyi darált mandulát, néhány csepp rumot és tized-, huszadannyi kakaóport. A masszát jól dolgozzuk össze, majd vizes kézzel formáljunk belőle kis golyókat. Azokat forgassuk csokoládéreszelékbe, és a tálalásig jól hűtsük le.

A hatos lottó nyerőszámai:
19, 15, 43, 34, 26, 22.

Gondolatjel

Visky István rovata

Az ember uralkodó lény, életét nem tudja uralkodás nélkül élni. Az uralom érzésére olyan szüksége van, mint a levegőre. Egy napon, miután uralma alá hajtotta az ember a szelet, a hullámokat, az ár-apat, és a gravitációt, talán hasznosítani fogja a szeretet energiáit is. Akkor a világtörténelem során másodszer, az ember újra felfedezi majd a

tűzet. A megfogható, tárgyvilágot szeretnénk uralni, pedig talán soha nem fogjuk igazán. A lelki valóságok uralmát elkezdeni viszont életet adó cselekedet lehet. Ha a lélek tüzei egyszer összeolvadnának, akkor bizony nagy dolgok történhetnének a világegyetemben. Ennek nem a lelki tűz hiánya a nagy akadály, hanem az ember örök önzése.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Olyan változások előtt áll, amit nem szeretne megtörténni. Döntéseinek alkalmazásával próbáljon érzelmein felülemelkedni.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kifejezetten élvezi azt, hogy sok a teendője, ezért minden munkát elvállal. Ezzel fontosságát is igazolni látja. Az estét kizárólag a hódításra fordítsa.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Túlságosan a lelkére veszi a dolgokat, pedig ez Önt is hátráltatja. Ne hagyja magát olyanba belesodródni, amit később megbánna.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Régen tervezi, hogy nagyot fordít élete kerekén. Ha nem, hát akkor sem csodálkozhat, ha most megváltozik sorsa, szemlélete, vagy akár az egész életmódja is.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

A munkahelyén bekövetkezett változások megviselik idegrendszerét. Próbálja meg befejezni feladatait. Keresse fel barátait.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Egyik ismerőse olyan magánygyekkel akarja traktálni, amelyeknek a végighallgatása Önnek kellemetlen lenne. Ha lehet, segítsen ismerősén.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Egy szellemi összecsapás után rájön, hogy el kell gondolkodnia az értékrendjén. Igyekezzen diplomatikusan megoldani egy zűrzavaros helyzetet.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Családi életét pletykák zavarhatják. Néhány ismerőse mintha ezzel üzné el unalmát. Jól gondolja meg, kiket avat a bizalmába.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Napról napra izgatottabb, sőt nyugtalanabb. Mégsem ígérkezik rossznak a közeljövő. Kellemes meglepetés teheti színessé már a mai napját is.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

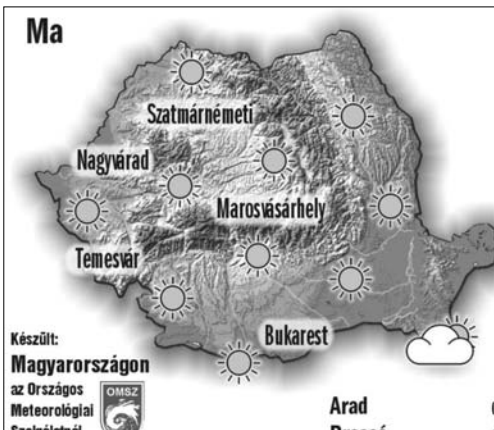
A bolygóállás esélyt ad arra, hogy vágyai valóra váljanak, csak hangot kell adnia nekik. Lépjen kapcsolatba régi barátjával, akiről tudja, hogy tetszést aratnak az Ön elképzelései.

VÍZöntő (I. 21.–II. 19.)

Élete összekuszálódott kisére, de ez nem az Ön hibájából történt. Mindenképpen igyekezzen betartani az együttélés szabályait. Este különös élményben részesül.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Kiváló nap ígérkezik a továbbjutás szempontjából. Merészen pályázhat olyan cél érdekében, amit már régóta szeretne magának megszerezni.

A következő napok időjárása

Szombat	24°C / 23°C	Túlnyomóan napos, száraz lesz az idő.
Vasárnap	24°C / 23°C	Többnyire napos időre számíthatunk, de nyugaton lehetnek erősebben felhős tájak is.

Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	10°C
Brassó	19°C	5°C
Bukarest	22°C	8°C
Csikszereda	20°C	5°C
Kolozsvár	20°C	8°C
Marosvásárhely	21°C	7°C
Nagyvárád	24°C	12°C
Szatmárnémeti	23°C	10°C
Temesvár	22°C	10°C

Derült, napos száraz lesz az idő, de a délután képződő gomolyfelhőzetből néhol zápor kialakulhat. A déli szél helyenként megélelnkül.

Horváth István

*** ARAB TÖRZSFÜ	NEVELŐ-INTÉZET (LAT.)	TEJFÜLÖS RÉSZ!	FEBRUÁR (ELV.)	*** AZ URÁN VEGYJELE	SAKKBAN SÁNCOL	SZOLGAI HÓDOLAT	HAZAI KOMIKUS (JÓZSEF)
TEJ-TERMÉK				ELŐKE-LŐSKÖDŐ			
VAN HELY SZÁMÁRA				MEGÚJÍT. ÁTRENDÉZ	ÉSZAKI FERFINÉV		
JERU-ZSÁLEM HATÁRAI!		HELYRE HATOLÁS			KIS ÉLŐLÉNY		
ÁLCÁZÁS		KÖMÖR, MÉRGEZ					
*** FONÓ-ESZKÖZ							MEG-MONDANI!
TÁRSAS-KÖR					TUPDOLÉV GÉPE		
EGYFAJTA IDŰMÉRŐ					HÚZ		
LONDONI CÉG-FELIRAT			MAGYAR TELEVÍZIÓ (RÖV.)			IDEGI	
			MILLILITER			BANTU SZAVAK!	
UNION EUROPEA (RÖV.)		ÓPIUM (RÉGI.)					
		KIFELE!					
CSILLOG-VA FÉNYESEN (OL.)							

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
 Biró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
 Osváth Annamária

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
 Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
 Bérés Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

r.a.d.i.o

Sláger Rádió
 fm 105.9
 A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
 RADIO 88.3 fm
 Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
 FM 88.3 98.102.106.108 MHz

rtm
 MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
 98.9 FM

Paprika rádió
 fülön csíp
 95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
 ahol talál a szó

MEDIAPARTNEREK

Szombat
2010. május 1.

DUNA TV
8.00 Élő egyház
8.30 Dunaszökítés - Anti-tóksó
9.30 Traktor Tom
9.40 Kutyaélet (anim. sor.)
10.05 Cimbora
11.00 Nyelvörző
11.25 Az egyházi művészet kincsei
12.00 Világörökség
12.45 Híradó, Időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
13.01 Vers
13.35 EtnoKlub
14.45 Daktari
15.40 Afrika gyöngyszeme
16.10 Mozgóképregény
17.25 Irodalmi műhelyek
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat
19.00 HÍRÓRA Sport, Időjárás-jelentés
20.00 A zene az kell
20.30 80 nap alatt a Föld körül (am.-ir kalandf.)
22.05 Lélek Boulevard (szór. műsor)
23.00 Csereüvegek (cseh filmdráma)
0.40 Dunasport

m1
6.45 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
11.05 Inami (anim. sor.)
11.25 Vízduma
11.30 Őtösfogat (filmsor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
13.00 Déli harangszó
13.01 Hírek
13.05 Út Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.10 Női szemmel
14.40 Fogadóóra
15.10 Pro natura
16.05 Hogy volt!?
17.45 Éjfélre kiderül (magyar játékfilm)
19.10 Életképek (filmsor.)
20.30 Híradó este
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Őtöslottó és Joker sorsolása
21.45 Tózsdecapák (am. krimi)
23.50 Hírek - Időjárás-jelentés

m2
6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
10.35 M I É R T ?
11.55 20 éves az MSZOSZ
13.00 Déli harangszó
13.01 Natúra
13.25 Videolevél
14.40 Mindentudás Egyeteme
15.30 A hangszerkészítés mesterei
16.30 Gyaloglás gulágföldön - Észak-Úrál
17.20 Széchenyi napjai
19.05 Pecatúra
19.35 Esti beszélgetés Müller Péterrel
20.00 Süsü, a sárkány kalandjai (rajzf.)
21.00 Híradó este
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 Éjfélre kiderül (magyar játékfilm)
22.45 Ami megtörtént és ami megtörténhetett volna
23.40 A bunker (magyar tévéfilm sor.)
0.45 Magyar bulizene
1.40 Géniusz
2.10 Ez történt Ma Reggel

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub Benne: Tsubasa kapitány, Rupert maci
10.15 Disney rajzfilmek
11.00 Slayers - A kis boszorkány
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.25 Házon kívül
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia - Autómagazin
13.45 A dadus (am. vígj. sor.)
14.10 Fókusz Plusz bandája (am. vígj.)
15.40 A kihívás (am. vígj.)
16.40 Robin Hood (filmsor.)
17.20 Nyomás utána! (olasz-am. akció-vígj.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Csúcsműsorban 2. (am. akció-vígj.)
22.20 Ki nevel a végén? (am. vígj.)
0.20 Pénz beszél (am. filmdráma)
2.45 Fókusz Plusz

TV2
7.25 Tv2 matiné
10.25 Barbie, a Sziget hercegnője (am. anim. f.)
11.55 Breki világot lát (am. családi film)
13.30 7 törpe (német családi vígj.)
14.55 Ebadta delfin (am. családi vígj.)
16.35 Barney nagy kalandja (am. családi film, 1998)
18.00 Elvitte a víz (am.-angol anim. f., 2006)
19.30 Tények - Hírműsor
20.05 Magellán - A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
20.35 Megasztár 5. - A válogatás (magyar szór. műsor)
21.35 A kismenő (am. rom. vígj., 2002)
23.30 Férfias játékok (am. akcióthriller, 1992)
1.35 Amerika Kommandó (am. amik. f.)
3.05 Kalandjárt

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó - Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk
16.05 Ősök tere
16.30 Paletta
17.05 Értékmentés másként
17.30 Európai híradó
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters
19.05 Szillett
20.00 Híradó - Friss napi információk
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó - Husbavágó kérdések (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
0.05 Vetítő (ism.)

TVR 1
7.00 Pro patria
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világgraszó előadás
9.00 Disney Klub
10.00 Noé bárkája
10.30 Külön kiadás
11.00 Hannah Montana (amerikai filmsor.)
12.00 A család sztárja
13.00 Rajtunk Európa szeme
14.00 Hírek
14.20 Találkozunk a TVR-nél (talk show)
16.30 Vízilabda: Románia - Hollandia
17.50 Expo Shanghai 2010
18.35 Folklorikcsek
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás
21.10 Michael Clayton (amerikai film, 2007)
23.15 A Simpson család (amerikai filmsor.)
0.15 A hal neve: Wanda (amerikai-angol vígjáték, 1988)
2.10 Folklorikcsek

Vasárnap
2010. május 2.

DUNA TV
8.50 Hókusz - Pókusz Cirkusz
9.10 Mirabella Mama házimozi
9.20 Mikor érünk már oda?
9.30 Mi van ma?
11.15 Pingvinek vándorlása
12.45 Híradó, időjárás
13.01 Vers
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 Döntő pillanat (magyar filmdráma)
15.45 Dunáról fúj a szél
15.55 A világ konyhái
16.25 Vannak vidékek
18.25 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Hírek
19.25 Heti Hírmondó
20.10 Szerelmes fiai
20.30 Lassie (am.-francia-ír családi kalandfilm)
22.50 Divathét
23.30 Stéphane Grappelli emlékkoncert
0.35 Asszonyok, lányok élete (kan. filmdráma)
2.05 Himnusz

m1
9.10 Fótér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Útmutató
11.20 Református magazin
11.45 Evangélikus ifjúsági műsor
11.50 Menedék az órásműhelyben
12.20 Mai hitvallások
13.01 Hírek
13.40 Kis falu a Maros partján
14.10 Család kerestetik (német vígj.)
15.45 Hogy volt!?
18.10 Panoráma - Világpolitikai magazin
18.40 Magyarország története
19.10 Életképek
20.30 Híradó este - Sport-hírek, Időjárás-jelentés
21.00 A szólás szabadsága
22.00 Aranyág 2010
23.45 Kultúrház - talk-show
0.40 Innováció az emberért
1.10 Hírek - Időjárás
1.20 Telesport - Motorsport

m2
9.10 Aladdin kalandjai
9.20 Félix levelei (anim. sor.)
10.30 Sarah Jane kalandjai
11.00 Az aranyrózsa barlangja (olasz kalandf.)
12.30 Unokáink sem fogják látni
13.01 Engedjétek hozzám
13.05 Így szól az Úr
13.15 Katolikus krónika
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Református magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
14.50 Mai hitvallások
15.20 Zsidó jelképek
15.30 Bolyai-díjas tudósok
16.50 Ezek a mai fiatalok
17.50 Nicholas ajándéka (dráma)
19.20 Broadway - Az amerikai musical
20.20 Süsü, a sárkány kalandjai
21.00 Híradó este
22.00 Berlin felett az ég (német-francia dráma)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub Benne: Tsubasa kapitány, Rupert maci
11.00 Trendmánia
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.30 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Női kézilabda bajnoki döntő
13.45 Magyar autósportmagazin
15.05 A dadus (am. vígj. sor.)
16.25 Őslények kalandorai (angol kalandfilmsor.)
17.30 Vadászpilóták (francia akcióf.)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)
21.00 Starsky és Hutch (am. akció-vígj.)
23.00 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show
0.20 Csók, Jessica Stein (am. rom. vígj.)
2.10 Portré - R riportmagazin

TV2
7.45 Tv2 matiné
Benne: Bajkeverő majom, Őslények országa
11.05 Nagy Vagy!
12.05 Két Testőr
12.35 Stahl konyhája
13.05 Kalandjárt
13.35 Borkultusz (magyar kult. mag.)
13.50 Szárguldu vipera (am.-német akciófilm-sor.)
15.00 Hegylakó (kan.-francia kalandfilmsor.)
16.00 Álomgyári feleség (am.-auszt. sor.)
16.55 Baywatch Hawaii (német-am. kalandfilm-sor.)
17.55 Halálbiztos vizsga (am.-német vígj.)
19.30 Tények - Hírműsor
21.05 A Vasember (am. akcióf.)
23.10 Frizbi Hajdú Péterrel (magyar talk show)
0.05 A királyság (am. filmsor.)
0.55 Psycho 2 (am. thriller)
2.50 Napló

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
- A vidék magazinja
9.05 Iskolapédia (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás - A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Befutó - Az utánpótlás magazinja (ism.)
17.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet - R riportmagazin
20.00 Híradó
- Friss napi információk
22.00 Híradó
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt

TVR 1
6.20 Teleshopping
7.10 A hit világa
8.55 Rajzfilmek
9.50 Mondd mi fáj
10.30 Felfedező: Románia - Oroszország
11.55 Zene
12.00 A falu élete
13.00 Politikai agenda
14.00 Hírek, Időjárás-jelentés
14.20 Déli óra - szórakoztató műsor
15.20 Tévészínház: Liviu Rebreanu
17.00 Danutz Kft. (1)
18.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
18.10 Danutz Kft. (2)
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás
21.10 Jackie, a legenda (kínai-hongkongi akció-vígjáték, 2005)
23.20 100%-os jóátállás (talk show)
0.20 Psych (amerikai sorozat)
1.15 Danutz Kft. (ism.)

Hétfő
2010. május 3.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.25 Isten kezében
9.55 Élő népzene
10.20 Kiscenciklopédia
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkosár
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.20 A labdarúgó világbajnokságok története
16.50 Heuréka! Megtaláltam!
17.20 Bogányi Gergely Chopin-műveket zongorázik
17.35 Malczky Károly anyagai
18.30 Térkép
19.00 Híradó
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 A be nem telt idő
21.40 Emlékezés (magyar dokumentumf.)
22.10 Cselek (lengyel dráma)
23.45 Híradó, Sport
0.00 Közbeszéd
0.20 Megállítjuk 1 millióért

m1
10.00 A szólás szabadsága
10.55 Nappali
13.00 Déli harangszó
13.15 Időjárás-jelentés, Sporthírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
18.35 Don Matteo (olasz krimisor.)
19.35 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
20.20 Megállítjuk 1 millióért
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
20.55 Időjárás-jelentés
21.00 Kékkény - Bűnügyi magazin
22.00 Az Este - Hétfő
22.30 A szabadság útja (amerikai minisor.)
0.10 Prizma
0.25 Hírek - Időjárás-jelentés
0.35 Memento
0.45 Teadélután
1.35 Nappali (ism.)

m2
6.20 Hajnali gondolatok
10.00 Slovenski Utrinki
10.55 Nyitott stúdió
11.40 SZÖSZ?!
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.16 Időjárás-jelentés, Sporthírek
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra - Sándor Judit
14.45 Magyar elsők
15.00 Delta
15.55 Múzeumtúra
16.20 Egy lépés előre (filmsor.)
17.10 Bűvölet (olasz tévéfilm sor.)
18.00 Magyar rock
19.00 INPUT 2010 - Budapest
19.30 Innovációs percek
19.45 Thomas, a gőzmozdony
20.00 Nemzetközi Gastroblues Fesztivál, Paks
21.00 Híradó este
21.20 Sporthírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (filmsor.)
22.25 Stingers (filmsor.)
0.05 McLeod lányai

RTL KLUB
6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Sorsjegyesek (amerikai rom. vígj.)
17.20 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói filmsor.)
18.20 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztrorealitá
21.05 Fókusz - Köszölgéati magazin
21.40 Barátok közt (magyar filmsorozat)
22.20 Győzike - Reality komédia
23.20 Showder Klub
0.30 Poker After Dark 2009
1.30 Reflektor - Sztármagazin

TV2
7.00 Magellán
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.10 Stahl konyhája
10.20 Telekvíz - Telefonos játék
11.30 Teleshop
12.30 Szerelem utolsó végéig (olasz-magyar játékfilm)
14.25 Kvízió - Telefonos játék
15.55 Lassie (am.-kanadai filmsor.)
17.25 Bűbajos boszorkák (am. filmsor.)
18.25 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények - Hírműsor
20.05 Áll az alku - Játék-show
21.15 Aktív - TV2 magazinja
21.50 Jóban Rosszban (magyar filmsor.)
22.25 NCIS (am. krimisor.)
23.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)
0.30 Kutyasorítóban (am. krimisor.)
1.30 Tények Este

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Arcok a liftben
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1
7.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
11.15 Rajtunk Európa szeme
12.15 Mondd mi fáj (filmsor.)
12.45 Titkok a palotában (am. Hírek, Sport, Időjárás-jelentés)
14.45 Egyszerűen izletes
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Tuds sportot?
17.55 Zöld csapat
18.25 Titkok a palotában (sor.)
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás
21.10 Jó és rossz között
22.10 Mad Men - Reklámőrület (filmsor.)
23.00 A román forradalom a mass-media szemüvegéből
0.00 Hírek, Sport
0.15 Nocturne (show)

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
6.15 Teleshopping 7.00 Folklorkincsek 8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Rögbi: CSM Bucuresti - Dinamo 13.00 Ég és Föld között 13.35 Figyelem, énekelnek 15.00 Természet és kaland 15.30 Románok hagyományai 16.00 Közélelő a világ 16.30 Sikerkép 17.00 A gitárok ideje 18.00 Torna Európa Bajnokság - Birmingham 20.10 Találkozunk a TVR2-en - szórakoztató műsor 21.30 Hírek 22.10 Találkozunk a TVR2-en 23.45 A nagy invázió 0.00 Találkozunk a TVR2-en 1.00 Szabad a szembejövő sáv 2.00 Utópia (ism.) 2.30 Egyeseknek tetszik (ism.)	4.15 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.) 6.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.) 7.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor - autós műsor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 13.05 A pletykafészek (amerikai filmsor.) 14.00 Érted táncolok versenyműsor Jr. Stefan Banicaival és Lulia Vanturral (ism.) 19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 20.30 Rambo (amerikai akciófilm, 1982) 22.30 Hannibal (angol-amerikai film, 2001) 1.15 Rambo (amerikai akciófilm, 1982, ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Beethoven 10.30 101 dalmát kiskutyája (anim. film) 11.00 Benny Hill (sor.) 12.00 Film 100% - kulturális magazin 12.30 Felicia 13.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés 13.30 A pokol tornácán (amerikai akciófilm, 1968) 16.00 Híradó, Sport, időjárás 16.30 Pénzügyi hét Gabriella Firea 17.00 Marco Polo (amerikai kalandfilm, 2007, utolsó rész) 19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés 20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val 21.50 Kenyér és cirkusz (talk show) 22.45 A bájkeverő (amerikai-német vígjáték, 2000)	7.00 Kandikamera 8.00 Tarzan (sor.) 8.30 Saman király 9.00 Hulk 9.30 Autóforum 10.00 Teleshopping 10.30 Kandikamera 11.00 Ingatlan Blitz 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Ötcsillagos otthon 13.00 S.O.S. - mentsétek meg a házam 14.00 Anyacsere (reality show, ism.) 16.15 Mondenii Show - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (reality show) 20.30 Úton hazafelé 2. - Kaland San Franciscóban (amerikai kalandfilm, 1996) 22.30 10 éve a Kötekedők krónikája 0.00 Pók (kan.-angol thriller, 2002) 2.00 Hírek, Sport, Időjárás	7.00 Túlélés törvényei 8.00 Viharvadászok 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 X-Machines - Szupergépek 11.00 Chop Shop - Londoni műhely 12.00 Újjáépítők 13.00 Kolónia - A hit próbája 14.00 Viharvadászok 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Állítólag 17.00 Túlélés törvényei - Tűzgyűrű 18.00 Piszkos munkák 20.00 Amerika kapuja 21.00 Egy toronyház születése 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 2.00 Rács mögött külföldön - Pokol a Paradicsomban	7.00 Sport Hírek 11.00 Labdarúgás: Dacia Mioveni - FCM Targu Mures 13.00 Labdarúgás: Farul Constanta - Dinamo 2 14.50 Tenisz: Roma 16.30 Sport.ro Hírek 17.20 Férfi kézilabda: Veszprém - Barcelona Borges 18.50 Hírek 19.00 Vakációs játékok 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Hírek 21.30 Wrestling SMACK 22.30 K1 World GP Yokohama 23.45 European Poker Tour	8.45 Kaméleonok (filmsor.) 10.00 Elbűvölt Hold (filmsor.) 11.15 Szenvedély (filmsor.) 13.30 Terra Nostra (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Maria Mercedes (filmsor.) 18.30 Mindörökké együtt (filmsor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Mielőtt lemegy a Nap (amerikai romantikus dráma, 2004) 22.15 Viperafészek (filmsor.) 0.15 Terra Nostra (filmsor.)	8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefonsasjáték, Nyelvtör, Világjárók 10.05 Térerő 14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ótórai tea: Megy a magnó, Surlott grádics, Régi rádiók a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák
						HALLMARK 6.00 Bűnös szándék (sor.) 7.00 Isten háta mögött (am. filmdráma) 9.00 A szerelem örök (am. rom. film) 11.00 A háborús özvegy (rom. dráma) 13.00 Annie Csúcsa (am. filmdráma) 15.00 Virginia és Blithe kiruccanása 17.00 A kaliforniaiak (am. filmdráma) 19.00 A férjem védelmében 21.00 Clara Sheller (vígjáték sor.) 23.00 Halálos talány (am. thriller)	Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefonsasjáték, Nyelvtör, Világjárók 10.05 Térerő 14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ótórai tea: Megy a magnó, Surlott grádics, Régi rádiók a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák
						FILM+ 8.05 Bazi nagy latin lagzi (am. vígj.) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Seriff az égből (akció-vígj.) 14.50 A seriff és az idegenek (akció-vígj.) 16.30 Az eltakarítottó (vígj.) 18.30 Ördögi út a boldogsághoz (am. vígj.) 20.25 Rendőrákadémia (am. vígj.) 22.00 Underworld (akcióf.) 0.10 A halálkutyája (sp. thriller) 1.50 Feneketlen mélység (film-dráma)	KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.30 Körhinta, Zenenegyed 9.25 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Lemezlövárda 16.30 Érintő 17.00 Láthatár 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
7.00 Folklorműsor 8.00 Természet és kaland (ism.) 8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Dalolók 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágius kő (sor.) 12.35 Gyermekműsor 13.30 Kémkölykök 2: Az elveszett álmok szigete (am. film, 2002) 15.15 Lehet, hogy nem tudtad 15.30 Jamie (sor.) 16.00 Atlasz 16.30 Arománok 17.00 Zene 18.00 Torna EB 19.30 Videoterápia 20.30 Ten years after Románia 22.00 Hírek, sport 23.10 21 Gramm (amerikai filmdráma, 2003) 1.20 Figyelem, énekelnek 2.40 Arománok (ism.) 3.10 Szuperlabdarúgás	6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsor.) 7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Az utolsó töltny (román akciófilm, 1973) 13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 13.05 Apropos tv 14.00 Maktub - A sivatag törvénye (minisorozat) 15.15 Maverick (amerikai kalandfilm, 1994) 18.00 Románia, szeretlek 19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárás 20.30 Divertis - Land of Jokes 21.30 Divertis 22.30 Durr, durr és csók (amerikai thriller, 2005) 0.45 Apropos tv (ism.) 1.45 Az utolsó töltny (román akciófilm, 1973, ism.)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Marco Polo (amerikai kalandfilm, utolsó rész, ism.) 12.00 Xena (amerikai kalandfilmsor.) 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 13.30 Benny Hill (sor.) 14.00 A bájkeverő (amerikai-német vígjáték, 2000) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora 17.45 Divertis Mall - szórakoztató műsor 19.00 Híradó, sport, időjárás 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Utolsó végig (amerikai akciófilm, 1993) 1.30 Xena (amerikai kalandfilmsor., ism.) 2.30 Híradó, sport, időjárás	7.00 Kandikamera 8.00 Tarzan (filmsor.) 8.30 Saman király 9.00 Hulk 9.30 A ház. építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Nyakamban az egész világ - szórakoztató műsor 11.00 SOS - mentsétek meg a házamat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Aki tud az nyer 13.30 Framos. Feleséget keresek (reality show) 15.00 Kötekedők krónikája - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, időjárás 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Anyacsere (reality show) 22.00 Megtévesztés (amerikai filmdráma, 1985) 0.00 Csodás nyár 2.00 Hírek, sport, időjárásjelentés 3.00 Csodás nyár (ism.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Nagy durranások - Fort William 9.00 Amerikai favágók 10.00 Roncsból luxusautót - USA 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Piszkos munkák 15.00 Trükkös tesók 16.00 Állítólag - Végzetes szalmaszál 17.00 Kolónia - A hit próbája 18.00 Hogyan készült - Acélhordó 19.00 Nagy durranások - Bismarck 20.00 A detonáció pillanatai 21.00 Iparkodjunk - Csomagolás 22.00 Féltónnás tini 23.00 A borzalom pillanatai 0.00 MacIntyre alvilági útikalauza 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Trükkös tesók - Föld alatti terepjáró	8.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport Hírek 11.00 Labdarúgás: UTA Arad - Universitatea Cluj 13.00 Sport.ro Hírek 13.30 Férfi kézilabda: Granollers - Steaua MFA 15.05 Szeben 17.00 Tenisz: Roma 19.00 Sport.ro Hírek 20.00 A fény harcász 21.00 Sport Hírek 22.00 BoxBuster: Floyd Mayweather - Shane Mosley 23.00 Wrestling Superstars 0.15 Labdarúgás: Argentína	7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Retrospektíva 11.15 Szenvedélyek (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Álomban már láttalak (amerikai vígjáték, 2002) 22.45 Meséljünk Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	HALLMARK 9.00 Gyerekrablás tíz lépésben (am. krimi) 11.00 A jeggyűrű (am. vígj.) 13.00 A győztes is veszít (kan. filmdráma) 15.00 A lázadás kora (am. dráma) 17.00 Kegyetlen valóság (am. filmdráma) 19.00 Esküdt el-lenségek (am. krimisor.) 21.00 A férjem védelmében (sor.) 23.00 Clara Sheller (vígj. sor.) 1.15 Fájdalmas emlékek (am. dráma)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás 11.00 Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igehirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor: Bürkös, Szeben megye (ism.) 14.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 14.00 Műsorism. 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Körhinta, Zenenegyed 17.15 Római katolikus egyházi műsor 17.58 Műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
7.00 Szépségközpont (ism.) 8.00 Kémkölykök 2 (amerikai kalandfilm, 2002, ism.) 9.55 Fedezd fel a románokat 10.00 Hírek, Sport, Időjárás 10.15 Berlin, Berlin (sor.) 10.45 Találkozunk 12.00 Hírek, Sport, Időjárás 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 eForum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (sor.) 17.00 Ász (amerikai filmdráma, 2003, 8. rész) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (sor.) 18.40 Csodák (sor.) 19.10 Montalbano felügyelő (olasz filmsor.) 21.00 Az oroszlanok arénája (reality show) 22.00 Hírek 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró helyzetek (sor.)	7.00 Pro Tv hírek 9.55 Könyvbemutató 10.00 Apropos tv (ism.) 11.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német sor.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.45 Maverick (amerikai kalandfilm, 1994) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Leszámolás Kis-Tokióban (amerikai akciófilm, 1991) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek 0.00 CSI New York (filmsor.) 1.00 Leszámolás Kis-Tokióban (ism.)	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeával 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Miami Vice (ism.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Columbo: Nyugodjék békében (amerikai krimi, 1990) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 En irányítok (reality show) 22.00 Egyedül egy sztárral 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Columbo: Nyugodjék békében (amerikai krimi, 1990, ism.)	7.00 Senki sem tökéletes 7.30 Apák és kicsinyeik 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Galileo (ism.) 9.30 Viceversa (reality show) 10.30 Megtévesztés (am. filmdráma, 1985, ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Született feleségek (sor.) 15.15 A cseresznye a tortán 16.15 Galileo - szórakoztató műsor 17.00 Lököttek 18.00 Hírek, Időjárás 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Famos. Feleséget keres (reality show) 22.15 Lököttek 23.15 Párkereső (am. vígjáték, 2000) 1.00 Hírek (ism.) 2.00 A cseresznye a tortán (ism.)	7.00 Amerikai hotrodok - 61-es Bubbletop 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? - Lőkhárítók 10.00 Piszkos munkák 11.00 Amcsi motorok - Teutal Triumph motor 12.00 Fegyvertények 13.00 Hogyan csinálják? 14.00 Túlélés törvényei - A kulisszák mögött 16.30 Hogyan készült? - Futócipő 17.00 Állítólag... 18.00 Amcsi motorok 19.00 X-Machines - A szupergépek 20.00 Túlélés törvényei - Panama 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 23.30 Valódi helyszínelők 0.30 Tetkővadász - Hawaii 1.30 Katasztrófa: ahogy én láttam 2.30 Végzetes másodpercek	7.00 Sport.ro Hírek 8.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Gladiátorok 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 K1 World GP Yokohama 0.00 Sport.ro Hírek 1.00 Labdarúgás: Argentína összefoglaló	7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Elbűvölt Hold (sor.) 11.15 Szenvedély (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 Anna két arca (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Predestináltak (sor.) 21.30 A bosszú álarca 22.30 Éjszakai történetek	HALLMARK 8.00 Amy-nek ítélve (am. filmsor.) 10.00 Foyle háborúja (angol tévéfilm sor.) 13.00 Őrangyal (am. tévéfilm sor.) 14.00 Nash Bridges - Trükkös hekus 15.00 Foyle háborúja (angol tévéfilm sor.) 17.00 A háborús özvegy (angol-kan. rom. dráma) 19.00 Nyughatatlan Jordan (am. sor.) 20.00 Nash Bridges - Trükkös hekus (sor.) 21.00 Bűnös szándék (sor.)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapi igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zenelánc 17.55 Hírek, műsorism.

Derbi európai útlevelért

Labdarúgás

ÚMSZ

► Újabb örökrangadó lesz hétvégén a román élvonalbeli labdarúgó-bajnokságban, amely az európai kupaszereplésért zajlik. A Dinamo egyelőre a hatodik, még Európa ligás helyen áll, míg öt ponttal lemaradva tőle a Rapid csak a hetedik a tabellán. Ennek ellenére Cornel Dinu, a dinamósok technikai igazgatója nem túlzottan optimista csapata esélyeit illetően. Elismerte, hogy nagyon nagy problémáik vannak. „A Dinamo nagyon nehéz helyzetben van, nincs nyugalomunk itthon. Most öt pont a különbség, de Giulești-en játszunk. Ha legalább egy pontot szerzünk, marad esélyünk. Különben nem hiszem, hogy megcsípnünk egy Európa ligás helyet. Azt szokták mondani, hogy a gyengéknek nincs menekvése” – magyarázta Dinu. Cornel Țălnar edzőnek a kezdő tizenegy összeállításával is gondjai lesznek, mert bár a „dezertőröket” visszafogadta, keretében sok a sérült.

Ezzel szemben Ioan Andone, a Rapid edzője – aki korábban épp a Dinamót vezette bajnoki címhez – kifejezetten támadó szellemben készíti elő a rangadót, amelyen győznie kell, hogy reális esélye maradjon a

hatodik, még Európa ligás szereplést jelentő hely megszerzésére. Visszatért Ovidiu Herea, így a csatársorban besegíthet a brazil Juliano Spadacionak és Alexandru Ionițănak. A vasárnap 20.30 órakor kezdődő összecsapást a DigiSport közvetíti élőben.

A 30. forduló további párosítása: ma: Beszterce–Tg. Jiu (17 óra, GspTV), Ploiești-i Astra–Kolozsvári CFR (20.30 óra, Antena1); holnap: Craiova–Curtea de Argeș-i Internațional (15 óra, GspTV), Gyulafehérvár–Steaua (17 óra, DigiSport), Temesvári FC–Galac (19 óra, GspTV), Vaslui–Pt. Neamț-i Ceahlăul (21 óra, DigiSport); vasárnap: Iași–Medgyes (16.30 óra, GspTV), Urziceni–Brassó (18.30 óra, DigiSport).

Tegnap amúgy újabb letartóztatás történt a Liga I-es bundabotrányban, amelyben többek között George Constantint, a játékegyes vezetőjét kenőpénz elfogadásával és hivatali visszaéléssel, Cornel Penescu, az élvonalból kizárt Pitești-i Argeș klubjának tulajdonosát pedig megvesztegetéssel vádolják. Az Országos Korrupcióellenes-igazgatóság (DNA) most az egykori bírót, Ionică Sereát vette őrizetbe kenőpénz elfogadásának gyanújával, Marius Martiș villájában pedig házkutatást tartottak. ◀

A Debrecen lett a Ligakupa

A Debrecen nyerte a magyar labdarúgó-Ligakupát, miután a szerda esti döntőben 2-1-re legyőzte a Paks csapatát Kecskeméten. A hajdúságiak történelmük során először hódították el ezt a trófeát; Herczeg András vezetőedző szerint tanítványai most bebizonyították, hogy lehet rájuk számítani. Külön kiemelte Pantic teljesítményét, aki a végén, a tizenegyes kivételével „hatalmas érdemeket szerzett a kupagyőzelemben”. Az újdonsült Ligakupa-birtokos azonban nem sokat pihenhet, hétvégén ugyanis a 25. fordulóra folytatódik a magyar élvonalbeli labdarúgó-bajnokság, ahol még mindig csak a második helyen áll a Székesfehérvár mögött. Kettejük versenyfutása azonban most háttérbe szorul, hiszen ma este Ferencváros–Újpest-örökrangadót rendeznek. A találkozót 20 órától a DunaTV közvetíti.

Spanyolokon át vezet az út előre

Kézilabda

ÚMSZ

► A hazai bajnokságban elszünetelt 32-30 arányú buzáui veresége után utazik Spanyolországba a Steaua élvonalbeli férfi kézilabdacsapata a KEK-elődöntő vasárnapi visszavágójára. A bukarestiek, mint ismert, 32-28-ra verték a Ganoloeist az első mérkőzésen, így minden esélyük megvan a továbbjutásra. Nem úgy azonban a Mocsai Lajos által edzett veszprémi együttesnek, amely a Bajnokok Ligája negyeddöntő első mérkőzésén 33-27-re kikapott Spanyolországban a Nagy Lászlóval felálló Barcelonától. „A védő- és a támadójátékunkat is javítani kell. Négyöt játékos kisebb sérüléssel bajlódik, de ez nem akadályozza a munkát, az első meccshez képest pedig változtatunk a védelmen” – mondta a korábban a Konstancát búcsúztató magyar csapat edzője. Mind a Steaua, mind pedig a Veszprém mérkőzését élőben közvetíti a Sport.ro. Előbbit vasárnap 13.30 órától, míg utóbbit szombaton 17.20 órától. A román élvonalbeli bajnokságban eközben a 25. forduló rendezik. Ma Kolozsvári U–Resicabánya-összecsapás lesz, melyet a DigiSport Plus sugároz 18 órától. Holnap a Székelyudvarhely fogadja a Nagybányát, míg vasárnap Suceava–Bákó, Temesvár–Tg. Jiu és Szatmárnémeti–Konstanca párosításban lépnek pályára a csapatok. A Steaua brassói vendégszereplését jövő hétre halasztották. ◀

Kiütötte a címvédőt az Inter

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

► A Camp Nou stadionjában beindult öntözőberendezés sem zavarta meg az Internacionale footballistáinak ünneplését szerda este, miután 1-0-s spanyolországi vereségük ellenére – 1972 óta először – továbbjutottak a Bajnokok Ligája döntőjébe. A Cristian Chivuval felálló milánóiak ugyanis 3-1-re nyerték a címvédő Barcelona elleni első mérkőzést Olaszországban, a katalánok otthonában pedig emberhátrányban is sikerült helytállniuk a visszavágón. Sergio Busquets

ügyes színészkedése miatt ugyanis Thiago Motta a 28. percben meglátta a piros lapot, ettől kezdve az Inter gyakorlatilag nem jutott át a felezővonalon. A katalánok viszont hiába ostromolták Julio Cesar kapuját, azt csupán Gérard Piquének sikerült bevennie a 84. percben. Ezzel pedig eldőlt, hogy a Bajnokok Ligája 1992 óta íródo történetében ezúttal sem lesz címvédés. „Óriási volt a feszültség a meccsen, egy ilyen csapat ellen tíz emberrel mindezt elérni történelmi, mitikus tett. Életem legédesebb 1-0-s veresége volt ez a mai. Taktikailag és a védekezésünket nézve is tökéleteset produkáltunk” – ör-

vendezett Jose Mourinho, a milánóiak portugál edzője. Mint elmondta, a román válogatott csapatkapitánya Goran Pandev lesérülése miatt került be a kezdőtizenegybe, de Chivu szereplése a tervezettnél is defenzívabbá tette az együttest. Josep Guardiola, a Barca tréner szerint épp Motta kiállítását okolta a kudarcért, szerinte ugyanis „a piros lapot követően megbomlott a meccs addigi menete, az Inter teljesen visszaállt, s védekezni sokkal könnyebb, mint támadni.”

A május 22-i döntőben a Lyont búcsúztató Bayern München lesz az Inter ellenfele a madridi Santiago Bernabeu Stadionban. ◀

Piquének (jobbra) hiába sikerült gólt szereznie az Inter ellen, a végén Militóiék ünnepeltek döntőbe jutást Fotó: Agerpres

Röviden

Európa-bajnokságra selejteznek Nagyváradon

Nagyváradon rendezik hétvégén a C csoport viadalait a férfi vízilabdázók Európa-bajnoki selejtezőjében. Románia ma 16.30 órától a britekkel játszik, majd szombaton ugyanabban az időpontban Hollandia lesz az ellenfele. Vasárnap 10.30 órától az oroszokkal csapnak össze. A találkozót a román közszolgálati csatorna közvetíti. A csoportból az első két helyezett kvalifikál az idén augusztus 29-e és szeptember 11-e közötti horvátországi kontinensviadalra.

Év végéig felépül a Lia Manoliu stadion, a kupolát jövőre teszik fel

A tervezett ütemben haladnak a Lia Manoliu stadion újjáépítési munkálatai, melyek 2010 végéig befejeződnek. Jelenleg az új létesítmény mintegy 75 százaléka készült el, s jövő év márciusában egy hónapot még fognak dolgozni rajta, hogy a kupolát is felrakják. Ezt Sorin Oprescu, Bukarest főpolgármestere jelentette be tegnap, s bízik benne, hogy a kormány teljesíteni fogja vállalt köteleseit, s legalább 190 millió lejjel finanszírozni fogja a projektet. A beruházás összértéke mintegy félmilliárd lej, amelyből az elmúlt év végéig 203 millió lejt fizettek ki. Az idei évre tervezett munkálatokra a városi önkormányzat 146 millió lejt különített el.

Buzáuban játszik a Steaua a Ploiești ellen

Buzáuban rendezik meg a Ploiești-i Astra elleni mérkőzését a Steaua labdarúgócsapata az élvonalbeli bajnokság 31. fordulójában. A bukarestiek stadionját, mint ismert, a labdarúgóliga fegyelmi bizottsága a szurkolók múlt hét végi rendbontása miatt egy fordulóra bezáratta.

Ezüstérmesek lettek a juniorok Birminghamben

Ezüstérmes lett Románia junior tornászcsapata a nők Birminghamben zajló Európa-bajnokságán. Az angliai tornát az oroszok nyerték. A felnőttek tegnap kezdték a kvalifikációs versenyt, míg holnap és vasárnap a csapat-, illetve az egyéni finálék lesznek.

Jerezben pörögnek fel a motorok

Jerezben rendezik hétvégén a gyorsasági-motoros-világbajnokság Spanyol Nagydíját, ahol a Moto2-es géposztályban érdekelt Talmácsi Gábor vasárnap 13.15 órától köröz az 1986-ban épült, 4423 méteres aszfaltcsíkon. A 124 köbcentis futama 12 órakor kezdődik, míg a királykategória mezőnye 15 órakor rajtol el.

Előnyben a vendégek

Medgyesen a címvédő Ploiești, Kolozsváron pedig a Temesvári Elba győzött szerda este a férfi kosárlabda-bajnokság elődöntőjének első mérkőzésén. A prahovaiak 96-83-ra verték a Gaz Metant, míg a kupagyőztes Béga-partiak 84-76-ra nyertek az U-Mobitelco ellen. A tegnapi második mérkőzések lapzártánk után fejeződtek be.

Labdarúgó-huliganizmus ellen a francia kormány

A labdarúgó-bajnokság első osztályának hét szurkolói klubját erőszakos cselekmények miatt feloszlatta Brice Hortefeux francia belügyminiszter. Tegnap közzétett kormányrendelet a Paris Saint-Germain öt, valamint a Nizza és az Olympique Lyon egy-egy egyesületét érinti. Az intézkedés annak a február 28-i veredésnek a következménye, amely emberéletet követelt egy bajnoki mérkőzés után. A feloszlított egyesületek ügyvédei jelezték: az államtanács-tól kéri a túlságosan szigorúnak ítélt szankció megsemmisítését.

Tanulni élethossziglan

Fülöp Géza marosvásárhelyi informatikus szerint az információs műveltségnek még nincs meg a kellő súlya

Beszélgetőtársunknak fél évszázada kutatási területe és tárgya az információ, a fogalom elméleti és gyakorlati vetületeiben. Néhány éve Hol keressem, hogy keressem címmel könyvet is jelentetett meg ebben a témakörben. Interjúnk kiindulópontja ez a munka, és főként arról beszélgetünk, hogyan is születik egy ilyen könyv, illetve hogyan illeszkedik ez a fajta kutatómunka például a könyvtárakhoz – ahol akár a házasság is „elkezdődhet”.

Antal Erika

► Miért épp az információ munkájának a középpontja?

– Az információs társadalomban szinte kötelező az élethosszig tartó tanulás. Joga is és kötelessége is ez az embereknek, ha meg akarnak maradni a társadalomban és nem akarnak a szélére sodródni. Ezért van szükség az információs műveltségre, amit természetesen nem szabad összetéveszteni az informatikai tudással, vagyis a kommunikációs technika ismeretével, a számítógéphasználati kompetenciával. Az információs műveltség sokkal több ennél. Attól kezdve, hogy az ember felismeri az információs szükségleteit, egészen addig, hogy a szerzett információt be tudja építeni a tudáskészletébe és fel tudja használni az élet különböző területein, nagyon sok mindent foglal magába az információs műveltség, és éppen ezért iskoláskortól késő öregségig mindenki hasznát veheti a könyvemnek. Örvendnék, ha azt látnám, hogy 80 éves barátaim is forgatják. Tulajdonképpen két szempontból lehet ezt haszonnal fellapozni. Az egyik az, hogy az ember elsajátítja az információs műveltség egyes komponenseit, kezdve az információhordozók ismeretétől egészen a dolgozatírás technikáig. Tehát így végig lehet menni az egész könyvön, ugyanakkor a könyvnek a végén, a függelékben megadtam sok információs forrásnak a címét, amit fel lehet használni információkeresésre, az általános rendszerektől egészen a különböző szakterületekig is igyekeztem megadni néhány címet, a közgazdaságtól a kémiaiáig, a geológiáig.

► Mi készítette e könyv megírására?

– Már 40-50 éve foglalkozom az információval, könyveim, cikkeim, tanulmányaim je-

lentek meg erről a témáról. Ennek a könyvnek a megírására leginkább az késztettem, hogy láttam: míg Nyugaton, a fejlettebb országokban ezt az információs műveltséget már a középiskolában tanítják, ez a terület nálunk nagyon elhanyagolt, és a fiatalok beérik azzal, hogy tudnak az interneten navigálni, ismernek jó néhány keresőprogramot és ezt elégnak is tartják, hogy információt szerezzenek. Ezért gondoltam, hogy jó lenne egy ilyen könyv, amely segít az embereknek közelebb kerülni az információs műveltséghez. Ez a feladat ugyanis más országokban elsősorban az iskolai könyvtárakra hárul, a könyvtárosok, együttműködve a különböző szaktanárokkal, közösen végzik ezt a munkát. Nálunk az iskolai könyvtárak nem töltik be ezt a szerepet, amelyet egy tudásalapú társadalomban be kellene tölteniük. Hogy mennyire fontos az információs műveltség kérdése, két példával tudnám illusztrálni: Prágában az UNESCO egésze alatt rendeztek néhány éve egy konferenciát, ahol ajánlást fogalmaztak meg arról, hogy az ENSZ vegye fel az oktatási programjába az információs műveltség kérdését is. A másik egy érdekes dolog: feltettem néhány kérdést a Yahoo! keresőprogramjának, és az egyikre 18 millió, a másakra 12, a harmadikra 9, illetve egy negyedikre 6 millió találat érkezett. Egy magyar keresőprogramba is beütöttem ugyanazokat a kérdéseket magyar nyelven, de a legtöbb találat 3600 volt. Tehát ebből látszik, hogy ezt a kérdést nem szabadna elhanyagolni magyar nyelvterületen sem.

► Ez hányadik könyve?

– Tulajdonképpen attól függ, hogyan fogjuk fel ezt. Mert ha az átdolgozott kiadásokat új könyveknek tekintjük, akkor ez a tizedik. Ahhoz ké-

pest, hogy van, aki száz könyvet ír, ez nem sok.

► Ön Kolozsváron született, ott szerzett vegyészdiplomát, aztán Marosvásárhelyre jött, a vegyi kombináthoz.

– Egy kicsivel hamarabb, még 1962-ben átjöttem, először az akkor még Encsel Mórnak nevezett gépgyárban dolgoztam, mint laboratóriumfőnök, és amikor felépült a kombinát, 1965-ben, átmentem oda, nevezük úgy, hogy szakirodalmi referensnek, dokumentaristának.

► Egyáltalán miért jött el Kolozsvárról? Hiszen nagyobb város volt akkor is, több lehetőséggel, vonzóbb, színesebb kulturális élettel.

– Elsősorban politikai okai voltak, mert édesapám összeütközésbe került a hatalommal, és én tulajdonképpen tanárként szerettem volna lélni az életemet, de akkor a tanügyben ilyenformán nem kaphattam állást. És akkor itt, Vásárhelyen felajánlották ezt az állást a Metaloteknikánál, és ezért jöttem ide.

► Hogyan élte meg a Kolozsvárról Marosvásárhelyre való átköltözést?

– Eleinte azt gondoltam, hogy majd előbb-utóbb visszamegyek Kolozsvárra. Talán mondanom sem kell, hogy a '60-as évek Vásárhelye más volt, mint a mostani, de szerencsémre sikerült sok jó kollégára lelteni, jó barátokra is, és viszonylag rövid időn belül a megyei könyvtárban megismerkedtem Marikával, és megnősültem. Azonkívül Kolozsvár is annyira megváltozott, hogy már szívesebben élek itt, mint ott.

► Önt informatikusnak ismerjük. Hogyan történt a váltás, mikor lett a vegyészből informatikus?

A szerző felvétele

– Mindig is érdekelt az informatika, és amikor átmentem a kombinátba dolgozni, egy ilyen munkakörbe kerültem, ahol a szakirodalom-kutatás, a kollégák szakirodalommal való ellátása volt a dolgom. Én néztem ki, hogy milyen folyóiratokat rendeljünk, milyen könyveket, jártam Bukarestben ez ügyben, kerestem az információkat. Aztán 1974-ben elvégeztem egy informatikai tanfolyamot, egyetem utáni képzést Kolozsváron, és akkor megtanultam az információ kezelését is, ami persze akkoriban nagyon más volt, mint ma. Mi írtuk a programokat ugyan is, ezeket átírták lyukkártyára, és mi csak kívülről, messziről láthattuk a nagy számítógépeket, nem volt szabad oda bemennünk. Ha hibát követett el az ember a program megírásakor, például nem tett ki egy pontot vagy rossz helyre tette, ak-

kor a számítógép visszadobta, és az egészet újra kellett kezdeni. Ugyhogy egy-egy program futtatása néha napokba telt, amíg kijött valami. Viszont bizonyos szempontból mégiscsak érdekesebb volt, mint a mai, mert akkor mi magunk írtuk a programokat, de most fogalmam sincs arról, hogy milyen program dolgozik a számítógépemben, én csak leütöm a billentyűzetet, és elég, ha tudom a kulcsszavakat, de különösebb fejtegetés nem szükséges hozzá.

► Mégiscsak abbahagyta az eredeti szakmáját. Ez nem jelentett semmit?

– Ez így volt jól, én azt mondom, hogy akkor találtam meg – nem a hivatást, mert az túl súlyos kifejezés, hanem azt a területet, amely igazán érdekelt. Amit eddig létrehoztam, igazolja, hogy valóban megtaláltam a helyem.

► Sokoldalú érdeklődése is összefügg talán ezzel?

– Engem sok minden érdekelt, a történelem, a pszichológia, a szociológia, de természetesen csak mint laikus érdeklődőt. Az a baj, hogy az embernek nagyon kevés az ideje. Az ágyam mellett ott áll két könyv is, amit legalább fél éve el kellene olvasnom, de nem jutok hozzá.

► Az újjáalakult Kemény Zsigmond Társaság alapító tagja, titkára is.

– 1990 őszén összegyűlt 30-32 marosvásárhelyi értelmiségi, hogy megbeszélje, mit lehetne tenni a közművelődés, a tudományterjesztés érdekében. Akkor alakult újjá a KZST, tulajdonképpen a Gálfalvi György ötletére, aki javasolta, hogy ha akarunk egy ilyen egyesületet indítani, akkor folytassuk azt, ami 1947-ben abbamaradt.

Folytatása a 2. oldalon

Fülöp Géza (1930, Kolozsvár)

Vegyész, informatikus, szak- és közíró. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetem kémia szakán diplomázik 1953-ban, majd rövid tanári pályafutás után Marosvásárhelyen telepedik le, ahol előbb vegyész-

ként, majd informatikusként dolgozik. Kutatási területe az információelmélet, kommunikáció, könyvtártudomány. Számos cikk, tanulmány és kötet szerzője ebben a témakörben.

Inczefi Tibor

Orbán Balázs újraértékelése

Keleti utazó, író, politikus, barlangkutató, heraldikus, le-
véltári, történelmi, régészeti,
néprajzi és földrajzi kutató-
munkát végez, rajzol és a
fényképezés hazai úttörője.
1864 és 1868 között bejárta
az egész Székelyföldet. Útja
eredményeként 1868 és 1873
között kiadta fő műve, a *Székelyföld leírása* hat kötetét,
1889-ben *Torda város és környéke*
című munkáját. Sütő András így fogalmazott róla
1978-ban: „A szabadsághar-
cos, fölcserélvén a kardot a
tollal, önismeretünk bővíté-
sének szentelte életét. Be-
utazta Kelet egzotikus vilá-
gát is, az igazi Nagy Utazás
mégis az itthoni volt. Ez a
nehezebb s az eredménye-
sebb is: batyut kötve elindul-
ni – önmagunk felé. Ismerős
arcunk ha föltűnik a múltból
és netán megnyugtató moso-
lya is, hogy ahol vagyunk:
huzatban is jó helyt vagyunk,
a vigaszért Orbán Balásznak
is kijár a köszönet.”

Április 16–17-én tartalmas
és bensőséges, kétnapos ren-
dezvényen emlékezett meg
Lengyelfalva népe a telepü-
lés szülőttének, a legna-
gyobb székelynek nevezett
Orbán Balásra, halálának
120. évfordulóján. A rendez-
vényen Kolozsvári István ber-
ettyóújfalui – amely válasz-
tókerületben Orbán Balászt
országgyűlési képviselővé
választották – etnográfus

idézte fel az emlékét, majd
Lővey Lilla és Várad Péter
tartott vetített képes elő-
adást. A folytatásban, a má-
sodik napon tudományos
szimpózium helyszíne volt a
kultúrház, ahol romániai és
magyarországi szakemberek
elemezték és értékelték a
munkásságát.

Dr. Kovács Sándor protes-
táns teológiai tanár a katoli-
kus lakosságú szülőfalu uni-
táriussá lett nagy szülőttének
az unitárius egyházhoz való
viszonyáról beszélt, ismert
lévén, hogy Orbán Balázs át-
tért az unitárius vallásra. A
Haáz Rezső Múzeum képvé-
selői, Zepezčaner Jenő és
Róth András Lajos a
heraldikus Orbán Balásról,
illetve a szobraitól tartottak
előadást.

Dr. Halmos Károly, az
Eötvös Loránd Tudomány-
egyetem (ELTE) történész
tanára és Adorjáni Anna
doktorandusz *A Székelyföld
leírása* és *A székelyek eredete*
cí-
mű művek alapján vizsgál-
ták Orbán történelemszem-
léletét, megállapítva: „Törté-
neti munkát szerettet volna
írni, de a történelmi leírásból
történelmi forrásmunka lett.
Naiv történészből sikerrel
válík a történész céh tagjává,
miközben nem veszítette el a
jelentőségét. Míg fő művé-
ben bizonytalán állítja a hun-
székely rokonságot, akadé-
miai székfoglaló beszédé-

ben, bár fenntartja álláspont-
ját, átlép a megvitathatóság
mezsgyéjére: nem tér ki az
esetleges vita elől.”

Bolgár Dániel, az ELTE

retlen világot, miközben
megírta „a történelem nélkü-
li népek történetét”. Titokza-
tos világot sejtet és a kérdés-
re, hogy keleti vagy nyugati

va, hogy az egyenrangúság
és az emancipáció gondolata
is felmerül írásaiban. A szé-
kely nőket a Föld legszebb le-
ányainak nevezte, a testi

ros az emlékbeszédek tükré-
ben vizsgálta Orbán Balázs
alakját, akinek társadalmi
megítélésében halála után
következik be igazi áttörés.
Szentmártoni Kálmán „Ki
volt Orbán Balázs?” kérdés-
felvetésére az 1920-as évek-
ben keletkezik az Orbán Ba-
lázs-kultusz, ekkor kapja „a
legnagyobb székely” titu-
lust. „Bár módszerét sokan
bírálták, a köteteit az olva-
sók ronggyá olvasták” – fo-
galmazott az előadó, majd
kifejtette, hogy 1943-ban
Ortutay Gyula méltatta elő-
ször tudományos érvennyel
Orbán Balázs munkásságát.
A diktatúra éveiben – ami-
kor rejtett szimbólum volt –
Magyarországon és Erdély-
ben különbözik a megítélé-
se, de amikor elhallgatják is,
vagy éppen ezért, jelképes
alakká nő, mint Kőrösi
Csoma Sándor és Gábor
Áron.

Talán elmondható, hogy
Székelylengyelfalván az el-
hangzott előadásokkal meg-
kezdődött Orbán Balázs szem-
élyének és munkásságának
újraértékelése, mint ahogy
jelképes erővel bírt a rendez-
vényen az általa 1888-ban ál-
lított székely kapu pontos
másának felavatása is,
amelyre Hajdó István th. ró-
mai katolikus főesperes és
Bálint-Benczédi Ferenc, az
Erdélyi Unitárius Egyház
püspöke adta áldását.

Halálának 120. évfordulóján szülőfaluja tartalmas rendezvénnyel emlékezett Orbán Balásra

tudományos munkatársa a
Kelet-kutató jelentőségét
méltatta, jelezve, hogy még
Magyarországon sem ele-
mezték Orbán Balázs mun-
kásságának ezt a vonatkozá-
sát. Rámutatott arra is, hogy
a XVIII. századi európai
írók Keletről szóló írásaival
ellentétben Orbán nem becs-
mélte ezt a valójában isme-

nép-e a székely, a válasza az,
hogy Keletről jött, polgáro-
sodott, vért áldozott a sza-
badság oltárán, éppen Kelet
felé véde a határvonalat,
mint a spártaiak Leonidász
vezetése alatt. Székelyföld
azóta is Európa Spártája.

Sárai Szabó Katalin etnog-
ráfus Orbán Balázs nőszem-
léletéről értekezett, rámutat-

szépség megtestesítőinek,
akik igazi élettársai uruknak,
akik fürnek és faragnak, illet-
ve ha kell, harcolnak is a ho-
nért. Általában szólva a keleti
nőkről az állapítható meg,
hogy bár formális nevelésben
nem részesülnek, diplomáci-
ai érzék és jellemzilárdság
jellemzi őket.

Szécsényi Mihály levéltá-

Mozivászon

Groteszk csodaország

Farkas István

A filmtörténelem első *Alice Csodaországban*-adaptációja Cecil Hepworth és Percy Stow által 1903-ban rendezett, tizenkét perces, élő szereplős opusz volt, amely maga korában a leghosszabb filmnek számított. Ehhez képest Tim Burton bő száz évvel későbbi, 2010-es alkotása egy örökkévalóság. Szerencsére azonban megnézése közben nem érezzük az idő múlását, annyira hozzászoktunk már a filmpozsokhoz. Az egész estés filmek korszakában a hetedik művészet önállósodása már olyan műveket hoz létre, amelyek megértéséhez nem szükséges a forrásmű ismerete. A mai filmek tendenciája az, hogy túlnőnek a forrásregényeken, -novellákon, hogy ismertségben lekörözik azokat. Az adaptációk arra való, hogy a meséket mindig új köntösbe öltöztessék, és így örökkévalóságához hozzájáruljanak.

Burton *Alice Csodaországban* című filmje nem Lewis Carroll (Charles Lutwidge Dodgson) közismert nonszensz meseregényének adaptációja, hanem

sokkal inkább annak újra-
gondolása, hiszen az extra-
vagáns rendező teljesen új
viziójú alkotást tett le a vá-
gósasztalra, amely egyaránt
visszakerüljön a Fehér Ki-
rálynőhöz. A küldetésben
különlegesebbnél különle-
gesebb lények (csúszómá-
szók, négy- és kétlábúak) si-
etnek a segítségére, így –
mint a mesékben lenni szokott – sikerrel beteljesíti a jóslatot. Azonban nem Burton történetleleménye az, ami elviszi a hátán a filmet, hanem sokkal inkább az ő egyéni stílusa és látásmódja által megformált szereplők, a kockás mellényes fehér nyútlól kezdve, a vízipipázó bölcs kék hernyón, a folyton vitázó dagadt ikrek (Subidam és Subidu), a nagy fejű Vörös Királynő és csatlósain át egészen a Bolond Kalaposig. Az embereket megformáló, számítógépes grafikába „burkolt” színészek hozzák azt a szintet, amit a Burton-filmektől (lásd például *Batman – A denevérember*, *Ollókezi Edward*, *A nagy hal*) megszoktunk, akárcsak a film zenéje. Bár kedvenc direktorunknak sikerült egy viszonylag jó vizuális tölte-

tű, egyedi humorú fantasyt alkotnia, talán fölösleges volt azt 3D-re erőltetni s így átengedni a plazamozirajongók csámcsogásának. De így van ez, ha a közönség hajhász Disney állja a gyártási költségeket. És el is érte a célját: Burton a filmjével lekörözte Caroll regényének ismertségét, népszerűségét. Mi, Burton rajongói azonban úgy érezzük, célt tévesztettünk a moziba menet. Sajnos, ez egy olyan film, amely nem tud elhelyezkedni sem a gyerekek, sem a felnőttek világában. A gyermekek számára túl groteszk, a felnőttek számára túl kommersz. A 3D-s megjelenítés pedig kiábrándító visszates az *Avatar* lenyűgöző világához képest.

Alice Csodaországban / Alice in Wonderland – amerikai, 2010, 101 perc. Rendező: Tim Burton, író: Lewis Carroll, forgatókönyvíró: Linda Woolverton, operatőr: Dariusz Wolski. Szereplők: Mia Wasikowska (Alice Kingsley), Johnny Depp (Kalapos), Helena Bonham Carter (Vörös Királynő), Anne Hathaway (Fehér Királynő), Michael Sheen (Nyalka Nyúl).

Tanulni élethossziglan

Folytatás az 1. oldalról

A mai Kemény Zsigmond Társaság nem azonos azzal, amely kimondottan irodalmi társaság volt, ugyanis akkoriban nem voltak még Vásárhelyen irodalmi folyóiratok, vagy ha voltak is, csak időszakonként jelent meg néhány, nem volt színháza sem a városnak, tehát az irodalmi élet egyetlen leteleményese a KZST volt. Az új körülmények között a jelenlegi nem irodalmi társaságként határozza meg magát, hanem egy általános közművelődési társaságként, amelynek programjában az irodalom mellett a különböző tudományok terjesztése, ismertetése is szerepel. Megalakulása óta én voltam a titkára, de az én szerepem távolról sem olyan, mint annak idején a Sényi Lászlóé volt.

► **Az interneten keresgélve rátaláltam dr. Fülöp Géza irodalomtörténésznek az önről írt méltatására. Hogyan ismerkedtek meg?**

– Sajnos, már nem él, de több mint húsz éve is van annak, hogy egyszer a főtéren várva az autóbuszra, arra jött Benkő Samu, és bemutatott egy kedves házaspárt nekem: Fülöp Gézát és nejét. Az ELTE könyvtár-tudományi karának volt a

vezetője, könyvtártörténettel foglalkozott. Nagyon jó barátok lettünk, minden alkalommal találkoztunk, ha Budapesten jártam. De sokszor éreztem magam rosszul, amikor összetévesztettek velem, és az írásait nekem tulajdonították... Nem akartam az ő dicsőségét magamnak.

► **Említette, hogy a feleségét a könyvtárban ismerte meg. Gondolom, a közös érdeklődés, a kölcsönös segítségnyújtás sokat számított és számít.**

– Valóban sokat számít, amikor közös az érdeklődési terület, hasonló a foglalkozás. Sokat segít Marika nekem, és én is igyekszem, hogy ez kölcsönös legyen, mert én is segítek neki, ő ugyanis bibliográfus.

► **Önről az is közismert, hogy szeret utazni.**

– Viszonylagos, mert inkább utazgattunk, hiszen nem jutottunk el annyi helyre, ahányra szerettünk volna. Az ember, ahogy öregszik, két dologra jön rá: az egyik, hogy sohasem lesz már ideje elolvasni mindazt, amit el szeretne olvasni, és a másik, hogy sohasem fog eljutni oda, ahová el szeretett volna jutni. Le kell mondania sok mindenről, mert az idő rövid.

Visszatérés, más módon

Kétharmados teher

Tóth Levente

NÉPSZABADSÁG

Sok kérdésre választ kaptunk az elmúlt bő két hétben, de a leglényegesebbre még nem. Tudjuk, hogy a Fidesz a kétharmados parlamenti többség birtokában egyedül kormányozhat. Arról azonban vajmi keveset tudunk, Orbán Viktor miként kormányoz majd. Emlékeztetünk arra, hogyan kormányzott, de az csak ezután derül ki, mit tanult és mit felejtett a bukáshoz vezető útból. Az első és a leendő második Orbán-kormány gazdasági startpozíciója között sok a hasonlóság. Mindkét szer egy kényszerű válságkezelést végrehajtó kabinetből veszi át a stafétát. Ahogyan azonban ugyanabba a folyóba nem léphetünk, ugyanaból a válságból sem gázolhatunk ki kétszer. A Horn-kormány idején az ország a saját jogán került gazdasági kényszerhelyzetbe, az abból való kilábalást nem nehezítette mélyreható világgazdasági válság. Saját áldozatunk elég volt ahhoz, hogy egészségesebb, növekvő pályára álljon az ország. Ezen a konsolidáción túljutottunk a választások idejére, így Orbán már egy felszálló pályára állított gép botkormányát kapta meg. Építhetett elődei eredményeire, még ha nem is ismerte el azokat. Ezúttal azonban egy egyre gyengébben muzsikáló gazdaságú és a válságba kerülésre teljességgel alkalmassá tett államháztartású országra csapott le a világméretű pénzügyi krízis. Képesek lettünk volna saját magunktól is válságba kerülni, de ezt már nem volt módunk kipróbálni. A kényszerkonsolidáció ezúttal is elkezdődött, viszont távolról sem állíthatjuk, hogy túl lennénk a nehezen, maximum annyit mondhatunk: a gépet sikerült kihozni a dugóhúzókból. Most válságkezelés közben ül a kormányhoz Orbán Viktor. A világgazdasági felhajtóerő még csak korlátozottan képes újra magasba segíteni a sok terhétől megszabadított országot. A pénzügyi és gazdasági környezet sokkal jobban megköti a régi-új kormányfő kezét, hiszen az élénkítésre elkölthető pénzt először meg kell keresni. Például olyan önkormányzati, egészségügyi, oktatási reformokkal, amelyekre húsz év alatt sem volt képes elszánni magát a parlament, vagy ha igen, akkor a rossz kivitelezés és a politikai hátszél gyors elfogyása miatt hamar holt a próbálkozás. Amennyivel gyengébb lábakon áll a gazdaság, annyival szilárdabb politikai fundamentumra támaszkodhat most Orbán Viktor. Ezzel nem csak a virágcsokros primadonnalátogatást lehet mellőzni, és azt, hogy a hata-

lomra jutás érdekében operatívminisztériumokká fokozzon le stratégiai tárcákat. Arra is módja van, hogy akaratát politikai kompromisszumok nélkül keresztülvigye. (...) Orbán akkora bizalmi tökézt kapott a választóktól, hogy megadatik számára az egyedül hibázás lehetősége. Arra azonban még a kétharmad sem kényszeríti, hogy minden esetben éljen is vele.

Bajban balra

Nagy N. Péter

NÉPSZABADSÁG

Németországban tavaly a szociáldemokraták csak 23 százalékot kaptak a választásokon. Soha ilyen keveset. Csaknem ötmillió embert veszítettek. Pedig nem került nyilvánosságra titkos pártelnöki beszéd, nem mértek képviselőjükre nyolc és fél év börtönbüntetést, nem adtak el háztömböket bagóért, és arról sem tudunk, hogy kizárólag nekik lett volna hasznuk a brutálisan ráfizetéses közösségi közlekedésből. De voltak kemény (nagykoalici-

kapura játszani. Csak a tézis-antitézis logikában működik a valódi politika, és ehhez nehéz más fogalmi és intézményi kereteket kitalálni, mint amelyek a kultúrkörben évszázadok óta működnek. Az tipikusan nem az egy-pártrendszer. A kérdés az, ki veheti fel a baloldali pozíciót. Ezt eldöntheti, hogy képes-e baloldali módon megoldani a szocialista párt a belső konfliktusát. Összes értékét szintetizálva, egymás lehetőségeit közössévé téve. A jobboldal bizonyos szinten előnyben van: a rend képlete egyszerű. Erő és rátermetség kérdése az érvényesítése. Jóval kockázatosabb vállalkozás azt elérni, hogy a szabadság szülje a rendet. Egy párt önmagában, civil világ nélkül nem is oldhatja meg. Ha egy ország úgy érzi, túlsorodul a liberalizmustól, nem kér egy ideig liberális pártot. Ha úgy éli meg a változásokat, hogy nemzeti létében, erejében, büszkeségében korlátozzák, azt a politikát választja, amely ebben segítséget ígér. Jobbra lép. S ha akad közeg, csapat, amely felismer-

déseit megtevő kormányzatnak.

Minden komoly lap, rádió- és televíziós adó, internetes portál szerkesztőségének határoznia kell arról, hogy azonnal háborúba megy vagy kollaborál, kritikus és tényszerű semlegességet vállal, vagy hagyja az események által hurcoltatni magát. Normális országokban az olvasók, a hallgatók szerkesztőségi állásfoglalásokból (editorial), a főszerkesztő vagy valamelyik vezető publicista írásából értesülnek arról, hogy milyen irányt vesz lapjuk, hogyan tudósít majd rádiójuk, televíziójuk.

Ha az a célunk, hogy Magyarország normális európai ország legyen, akkor nyugodt és öntudatos modorban érdemes értekezni az elkövetkező száz napról. Egy függetlenségére és hitelességére finnyásan adó lap és portál, televízió és rádió, nem tehet semmilyen elvtelen engedélyt. Magyarország európai modernizációja, megalapozott reformjai és ésszerű politikai, gazdasági viselkedése mellett kell továbbra is

sok és alantas megalkuvás helyett. Nem lehet semmilyen engedményt tenni bármiféle rasszizmussal, szélsőséges politikai és gazdasági populizmussal, a jogállami keretek lerombolásával szemben. Az emberi jogokat – többek között a sajtó, a szólás szabadságát – korlátozni kívánó fellépéssel szemben. Nem lehet támogatni reform-ellenes elképzeléseket. Elfogadhatatlan bármiféle kultúrharc. És nincs engedmény a korrupcióval szemben, kövesse el bármilyen pártállású, bármilyen tisztviselő. Emeltfejtű függetlennek lenni, egyetlen gazdasági és politikai érdekcsoport kiszolgálójává se válni a gazdasági és társadalmi válság közepén nagyon nehéz, szinte lehetetlen. De elbukni lehet térdre csúszva, szánszalmasan és állva, egyenes derékkal. Ennek a száz napnak a világos és következetes vonalvezetése, majd az utána következő hónapok és évek hiteles, kritikus, mértékadó újságírása bizonyíthatja, hogy lehetséges kitartani értékek mellett véleményformáló elemzőnek és sajtónak. Száz nap – most a kormányon a sor.

Jó hírek, rossz hírek

Babarczy Eszter

hvg.hu

Trükkös volt ez a választási győzelmi beszéd, amennyiben a következő állítással fejezte be: „vinct voluntas tua”, „győz a te akaratod”. Keresztény nemzet leszünk, efelől nincs kétség, és kereszténységünket Orbán alapozza meg mintegy másodsor. Leghasznosabb középiskolai tanórám – elnézést mindenki mástól – a latinóra volt; azóta is ebből élek, ahogy mondanai szokás. De nem kell nagyon tudni latinul ahhoz, hogy a két összecsisztatott mondatot észreveggyük. Nem tesz csak úgy oda véletlenül Orbán beszédirója egy ilyen ékes latin mondatot a beszéd végére, mindjárt a tomboló Viktor! Viktor! Viktor-tapsot megelőzően. (...) Vegyük először a „voluntas tua” részt. Fiat voluntas tua. Legyen meg a te akaratod. Az én nagynénik által adminisztrált Miatyánk-kurzusomon úgy folytattuk, hogy „amiképp a mennyekben, úgy a földön is”. Különböző tudományos vélekedések vannak forgalomban azt illetően, mit jelentenek Jézus szavai a Hegyi beszédben, de ezek nem érintik különösebben a lényegét. Orbán mondata egyszerű, jelen idejű kijelentő (nem óhajtó!) mondat: a nemzet akaratától van szó, a nemzet akaratáról van szó. Nem beteljesedett (facta est, mondjuk). Még csak nem is győzött (vincebat), múlt időben. Vinct, győz. Omnia vinct amor. Vagy inkább –

Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. Viktor neve a vinctere ige befejezett múlt idejéből ered: victor: aki győzött. A győztes. Itt kérem semmiről nem feledkeztek meg. Minden ideológiát, demokráciát, diktatúrát, Szentkoronát, ezeréveséget, minden vérmes reményt, dühöt, áhítatot, minden kételyt és minden félelmet kiszolgáltak egyetlen (gondosan elmagyarázott) áthallásos latin mondat. Népfelség van (voluntas tua). A népfelség győz – a népfelség az alany, de a szerepe nagyjából véget is ért, úgy lebeg majd Orbán kormányzása fölött, mint a templomi timpanonokon az áldó Krisztus. A Fidesz nem egy választást nyert meg, a Fidesz, „a victor” olyan felhatalmazással bír, mint Isten kegyelméből a király, úgy áramlik át rajta az isteni nép akarat, ahogy Jézus száján át az Úr akarat. Orbán beszédirója letette a voksát a hagyományos nagy filológiai vitában. A Hegyi beszéd következő félmondata – amiképpen a mennyekben, úgy a földön is – azt jelenti, hogy ami eddig csak a mennyben volt, az most már itt a földön is érvényesülni fog. A kereszténység – korlátozzuk most figyelmünket az evangéliumokra – számomra nagyon rokonszenves vallás. Jézus – mint a papunk mondta volt Sepsiszentkirályon, amikor gyermekeket a keresztvíz alá tartotta – jó fickó, van tőle mit tanulni. Figyelem tehát, minden hívő lélek, teológus, paptanárs, szerzetes, lelkes és lelkesítő, Biblia-kutató, vallástörténész és kultúrtörténész! Figyeljenek gondosan. Ha valami nem tetszik – előlegezzünk meg azért egy sikeres kormányzást – Jézusra hivatkozva bizonyosan számon lehet kérni egyet-mást: Az dobja az első követ... Magad szemében a gerendát... A fát a gyümölcsről... Jaj nektek, ha az emberek hízelegnek nektek... Nincs titok, ami ki ne tudná... Ha jobb szemed visz a bűnre, vágd ki és dobd el magadtól... A jézusi szellemem túl egyelőre sokat nem tudunk. Biztos lehet jézusi szellemben kormányozni, de hogy ez mit jelent, az csak menet közben derül ki. Mindenesetre egy kormányprogramról nem sokat mond, hogy a győztest Jézus szelleme hatja át. És itt jönne a sajtómunkás. De hogy újságírók is hozzászagolhatnak-e az akarat végrehajtásának pontos célpontjaihoz, mikéntjéhez és miértjéhez, az, sajnos, kevésbé bizonyos. Eddig azért nem mondtott a Fidesz sokat arról, pontosan mit kíván kezdeni a kétharmadával, mert akkor netán kiderülne, hogy nem mindenki jár jól, legalábbis itt a siralomvölgyben. Ezután azonban a világot semmi okuk nem lesz rá, hogy a sajtót bárminek a közélébe engedjék. Viszont a Bibliával még sokra mehetünk.

Viktor, azaz a győző

Fotó: MTI

os) reformjaik és volt (van) világválság, amelynek során az a párt, amelyet erre tart a történelem, nem tudott segíteni a rászorulókat hirtelen nagyra nőtt tömegén. Hát faképnél hagyták. A példával azt szeretném jelezni, hogy több probléma van itt, mint azt a szocialisták most egymásra szegezett tekintettel látják. De most még mintha nem a helyzettel szeretnének szembenézni, hanem egymással. Mindenki mond valamit, amit más kihívásnak foghat fel, majd a következő fordulat persze az egységről szól. Pedig veszélyesebb helyzetben van a parlamenti baloldal, mint látszik. (...) Az MSZP-t leváltották a hatalomból, de ettől még nem váltópárt. Vagy az lesz, vagy leváltják e pozícióból is. Ez a tét. A Fidesz már bebizonyította, hogy létezik ilyen: politikuskok egy nem túl nagy, de tehetséges társasága otthagy csapat-papot (na jó, papot nem), és elfoglal egy elhagyott politikai tereletet. Úgy is odaértek, hogy a világ másik feléről indultak. Megtörténhet ez a baloldalon is. Baloldal ugyanis lesz, akármenynyire is szeretne Orbán egy

ri, kik szorulnak a leginkább segítségre, s milyenre – a nőktől a gyerekeken át a szegényeken keresztül a cigányokig, fiatal diplomásokig, művészekig –, ezzel meg is találja a közeget, amely visszaigazolhatja. A szocialisták a kormányzóképeségén kívül e tekintetben okoztak csalódást. Igaz, szétdúlták az utcáról, majd népszavazással a második ciklusukat, igaz, a válság végképp rájuk lépett, de akkor is. Bizonyítaniuk kell, hogy képesek segíteni a bajban. Legelőször önmagukon.

Kiutat találni mindannyiunk érdeke

Lengyel László

hvg.hu

Valamennyi hitelességre és tisztességre törekvő elemzőnek és médiaszereplőnek döntenie kell egy új kormány alakulásánál, hogy milyen magatartást alakít ki a kormányzás elején. El kell döntenie, ad-e 100 nap türelmi időt a felálló és első intézke-

állnia. Higgadtságra és tényyszerűsége törekedve, érveket és ellenérveket felsorakoztatva, ahogyan az a demokratikus nyilvánosságban kötelesség. Mindnyájunk érdeke, pártállástól függetlenül, hogy a következő kormány kiutat találjon a gazdasági válságból, folytassa azt a nehéz utat, amely Magyarország nemzetközi hitelességének visszaszerzéséhez vezet. Érdünk, hogy sikerüljön megfelelni IMF megállapodást kötni és hiteles EU konvergencia-programot készíteni. Ha az új kormány tettel vagy szóval újabb fizetési válságot szabadít ránk, ki tudja, hogy mikor és milyen feltételekkel térünk magunkhoz. Ezért, akár kéri, akár nem, száz nap türelmi időt kell adni arra, hogy a kormány felállhasson, programját kifejtse, és első intézkedéseit megtegye. A komoly elemző és kritikus sajtónak nem az a feladata, hogy előítéleteket megfogalmazva azonnal támadjon, hanem hogy számba vegye a tényeket és a lehetőségeket. Tetszik, nem tetszik, kritikus párbeszédet kell folytatni, populista, pártelvű támadá-

Nem mennek a motorok

Válaszok az IMF-nek

Ion M. Ioniță

adevăraul

A Nemzetközi Valutaalap képviselői nem azért jöttek Bukarestbe, hogy az ANI-ról, az alkotmány módosításáról beszéljessenek, sem a kormányzásban egymást váltó kétpárti rendszerről. Nem. Az ő dolguk felmérni, hogy megy a román gazdaság, amelybe időszakonként eurómilliárdokat pumpálnak, főképpen pedig az, hogy felmérjék a kormány intézkedéseit, vállalt kötelezettségeinek teljesítése érdekében. A helyszínen tapasztalt valóság azt mutatja, hogy a gazdaság gyengélkedik, az intézkedések pedig megrekedtek a vállalások szintjén, azaz sok a beszéd, kevés a cselekvés. (...) Mit mondhat Emil Boc az IMF-eseknek? Először is, nem hajtotta végre a megígért költségvetési átszervezéseket. Az adminisztrációs kiadások nőttek, ahelyett, hogy csökkentek volna. Ugyanakkor a pénzügyi miatt az állam továbbra is kölcsönöket vesz fel. A bankpáciáról származó pénzügyi forrásokat elnyeli a költségvetés homoksvatagja, megfosztván ezzel a realgazdaságot a pénzalapoktól. Mindennek a tetejébe ugyanennek az államnak esze ágában sincs törleszteni tartozásait, azok továbbra is szüntelenül halmozódnak. A költségvetési hiány hátralékok mögé rejtése olyan bűvészműtávként, amit az IMF – értésünkre adta – tovább már nem tűr el. Mit mondhat még Boc? Hogy Románia a véget nem érő tartozások ördögi körébe sülyed el. Hogy a kilátások sokkal gyengébbek a reméltéknél. Hogy a 0,8 százalékos növekedés 2010-re túlságosan optimistának látszik, ahogyan azt Sebastian Vlădescu érteni engedte. Hogy a közigazgatásban csak el nem foglalt állásokat számolt fel, így csak papíron hajtott végre leépítéseket. Hogy kabinetjének miniszterei nem hajlandók csökkenteni az állások számát, mert mindegyiküknek megvan a saját klientúrája. És főleg, hogy sem bátorsága nem volt meghozni a fájdalmas intézkedéseket, sem víziója nincs a gazdaság hatékonyságának újraindításának mikéntjéről. Lehet, hogy a Valutaalapról némileg változtatnia kellene a megközelítésén. A számításba vett összes paraméteren túlmenően tisztában kellene lennie azon országok kormányzóinak értelmi képességeivel, intelligenciájával is, amelyekkel támogatási szerződéseket köt. Elvégre a vezető elit azért is felelős, amit tesz, és azért is, amit nem képes gyakorlatba ültetni. (Fordította: K. B. A.)

A nagy alkotmányfoltozás

Silviu Sergiu

Evenimentul

Ha az alkotmány módosítása igazi politikai aktus lenne, nem pedig pusztán politikusi, ha a pártok a közérdeket kívánnák szolgálni, és nem saját választási érdekeiket, ha az alaptörvényt nem hatékony politikai fegyvernek tekintenék, akkor a kormány alkotmánymódosítási javaslatai a mélyebb problematikát kellene hogy érintsék. (...) Egy hatékony alkotmányrevízió elsősorban arról szól, hogy egy bizonyos típusú köztársaságot választunk: parlamenti köztársaságot (az Európai Unióban széleskörűen elterjedt modell szerint), félelnököt (francia modell szerint), vagy elnököt (amerikai modell szerint). A mostani rendszer megőrzése – amelyet jogtalanul neveznek félelnökinek –, következésképpen az államhatalmi ágak közti viszony sajnálatos tisztázatlansága oda vezet, hogy Románia modernizálása csupán a pártok által egyhangúlag hajtogatott, populista téma marad. Egy alapvető módosításnak az elnök és a parlament közötti viszonyt is érintenie kell. (...) Ami az elnöknek a parlament feloszlatására való jogát illeti, ugyancsak fél megoldásokhoz folyamodtunk. A francia félelnöki rendszerben a köztársasági elnök csak egyszer oszthatja fel a Nemzetgyűlést. A román kormány azt javasolja, hogy ez az elnöki jogkör csupán a parlamentre gyakorolható nyomás eszköze legyen, hogy az kénytelen legyen elfogadni egy bizonyos, a kormányfőre vonatkozó javaslatot. (...) Egy korszerű alkotmány a sürgősségi kormányrendeletek rendszerének pontos szabályozását is jelenti, elkerülve a kormány-parlament kettősséget a törvényhozás folyamatában. A fontos az, hogy az új alaptörvény készítse elő a talajt az ország új közigazgatási felosztásához, a fejlesztési régiók kialakítása révén. Az eredeti román félelnöki rendszerben a „checks and balances” nem azt jelenti, hogy az egyik államhatalmi ág ellenőrizheti a másikat, hanem az elnök lehetőségét a kormányfő ellenőrzésére, vagy fordítva. A helyzet ismétlődni látszik az alkotmány mostani módosításával is. A PD-L-kormány láthatóan arra törekszik, hogy nyugodt mandátumot biztosítson Traian Băsescunak 2012 és 2014 között, arra az esetre, ha az ellenzéknek sikerülne átvennie a hatalmat, vagy – ki tudja? – arra az esetre, ha az elnök és pártja között szakadék jönne létre. Az állandó igazodás kockázata, hogy antidemokratikus kisiklásokat eredményez. Nem a leg-

szerencsésebb megoldás az Alkotmánybíróságra bízni az elnök menesztési eljárásának megakadályozását. A döntést a nép kezébe kellene adni, ez nem az Alkotmánybíróság jogosítványa kellene hogy legyen. Mi történne akkor, ha az elnököt meneszteni kellene, mert döntései súlyosan sértik az állampolgári jogokat és szabadságjogokat? A nép nem gyakorolhatná ezt a demokratikus jogát, mert szembeszegülne egy politikai alapon kinevezett tagokból álló, netán az önkényeskedő elnök pártja által ellenőrzött intézmény. (...) (Fordította: K. B. A.)

Szerelmem, Băsescu

Simona Tache

A szerkesztőség kisebbségben levő Băsescu-párti híveinek kifejezett kérésére (...) a következőkben kendőzetlenül és egyértelműen a kis reptülő szőnyegcsékné-matracocskánk, vagyis országunk parancsnokának hódolatteljes dicséretébe kezdek. Tehát igen! Băsescunak megvan a jó oldalai is, amelyeket, különösen nőként, nincs ahogyan észre nem vennünk.

Bevásárol. Nem emlékszem, hogy láttam volna Iliescut vagy Constantinescut bevásárolni, a feleségük által hagyott cédulával és kosárral a kezükben, Böszit azonban többször is láttam. Ennek alapján meggyőződésem, hogy nem zárkózik el attól sem, hogy kivigye a szeméttel, mosogasson, porszívózon vagy lefésülje a szőnyeg csimbókjait. Igazi példakép minden román férfi számára. Mikor vitte ki utójára a szeméttel, Dinu Patriciu úr?

Táncra kéri a hölgyeket. A román férfiak, a Flamingo Boys és Bucurenci, valamint még néhány pasi kivételével, gyűlölnék táncolni. Ahhoz, hogy megkerülőztessek az asszonyt egy esküvőn, flekksütésen a blokk előtt vagy egy vidámabb toron, előtte be kell dobnuk valamit, hogy bátorságot gyűjtösek. Traian Băsescu ezzel szemben láthatott táncolni minden tengerparti vakációja alkalmával és minden szilveszterkor. És nem csak a feleségét kéri fel, hanem más hölgyeket is, és nem kell előtte fogyasztania semmit, mivel már a vérében van a bátorság, addig a szintig, amíg a jég elkezd lebegni a felszínen.

Jó apa. Kevés apát láthatunk, aki ennyire figyelmes és fogékony a gyermeke kívánságára. Ahogy a kis EBÁCSKA A Demokrata Liberális Pártocskába, annak fiatal szárnyába vágyott, azonnal megengedte; főtűtkára akart lenni a pártocskának, megengedte, hogy egy-

hangúlag megválasszák; apukát-anyukát akart játszani Hrebenciuc kisfiával, fogcsikorgatva, de megengedte. Még amikor az Európai Parlamentbe akart menni a kicsike, apja akkor sem ellenkezett. Okom van azt hinni, hogy az egyedüli helyzetek, amelyekben nem engedi meg, hogy azt csináljon, amit akar, azok, amikor a kicsike a konnektorba dugja az ujját vagy a villát megpróbálja a szemébe szúrni. Mit jelent egy igazi apa... (...)

Támogatja a nőket. Románia melyik elnöke, melyik román politikus (kivéve Ceaușescu, aki abból a szpirtyő feleségéből tudást csinált) tolta előtérbe jobban a nőket, mint taszigálta Traian Băsescu? Nina Iliescu aszszonyának nem is láttuk rendesen az arcát, Nelu apó által kultivált nőkre pedig nem emlékszem, mint ahogy nem emlékszem igazából arra, hogy Emil Constantinescunős vagy sem. Traian Băsescu ellenben mindig nővel vette körül magát. Nézzük teszem az Udrea asszonyt, lefogadom, hogy

Táb. két db. csillag: Nem tanulmányoztuk a kérdést kiemertően. Romániában hiányoznak nekünk ezek a természeti jelenségek. Nálunk, a mi országunkban vannak bizonyos vulkánok, amelyek bugyborékolnak, mivelhogy iszapúzhányók. A bugyborékolás folyamata mint olyan a talaj szintjén megy végbe, a kettő az egyhez elv alapján. Engedje meg, hogy részletezzem. Izlandon kitör az Eyafjallajokull (nem tudom, hogy kell kiejteni, mert az izlandiak beléptek a NATO-ba, de elfelejtették magukkal hozni a hadseregüket is). Ha esik az eső, és csakis akkor, hat-ezer méter fölötti magasságban sár képződik. Buzáuban viszont a sár készen szabadul föl. Kérem engedje meg lezögezzenem, hogy az izlandi felhőn átmehet a repülőgép – természetesen az ő felelősségére! –, míg a román iszappon valamivel nehezebben.

A Kicsi: Miért van motorja a tanknak?

Csillag tábornok, tank-specialista: Megelégedéssel jelentem, hogy a mi tankjainknak már nincs. Ezáltal

Emil Boc kérdez

egy szép napon odarakja kormányfőnek, és ezt csak azért mert nem teheti oda egyenesen államelnöknek. „Nem teheti”, olyan értelemben, hogy még nem volt népszavazás az „egy ország, két elnök” képlet bevezetésére. (Fordította: Á. H.)

A Kicsi kérdez

Gândul

Lelia Munteanu

A Kicsi: Miért nem reptül a tank?

Táb. egy db. csillag: mivelhogy nem képeztek ki öneki szárnyakat, miniszterelnök úr. De viszont meg lehet repülőgépesíteni, ha őt ezt elrendeli.

A Kicsi: Miért törnek ki a vulkánok?

jelentős összegeket spóroltunk meg. A mi arzenálunkban levő páncélkocsit hozzáigazítottuk a recesszió követelményeihez: napelemekkel működnek. Mint tudvalevő, hogy az iraki hadműveletek színhelyén egész évben sokat süt a nap. Ennek sugarait a forgó páncéltornyon elhelyezett berendezés felfogja, és akkor a sugarak egy moriskát, olyan kis lapátokat forgatnak... (...)

A Kicsi: Miért fúj a szél?

Táb. négy db. csillag: Logikus: azért, mert huzat van.

A Kicsi: Hogy maradnak fenn a levegőben a repülő, ha nem csapodnak a szárnyaikkal?

Táb. öt db. vadonatúj csillag: Ez a kérdés bennem is felmerült, miniszterelnök úr! (Fordította: Á. H.)

Nyomor ellen gyarmatosítás

Paul Romer

Prospect

Paul Romer amerikai közgazdász szerint a harmadik világ kormányainak érdemes lenne megfontolniuk, hogy egyes nagyvárosokat ideiglenesen nyugati irányítás alá adnak. Az ideiglenes gyarmatosítás segítheti a gazdasági növekedést és a nyomor felszámolását. „Hogyan lehetséges, hogy száz évvel az izzó feltalálása után az afrikai diákok még mindig gertyafénynél írják a házi feladatukat? Véleményem szerint ez a rossz törvények a felelősek. Megfelelő szabályozással az önérdék olyan irányba terelhető, hogy csökkenjen a nyomor, a rossz törvények következtében azonban az önérdék komoly társadalmi károkat okoz. Megoldást kínálhatna a problémára, ha városok tucatjait, sőt, százait bérbé adnák a fejlettek országoknak, akik törvényeket adhatnának a helyieknek” – írja Paul Romer amerikai közgazdász a *Prospect* magazinban. Romer elismeri, hogy a segélyek fontosak a természeti katasztrófák utáni mentésben, egybeként között Haiti újjáépítésében. Am a harmadik világ problémáit nem lehet pénzzel megoldani. Az elmúlt hatvan év során Afrikának nyújtott összesen ezermilliárd dollárnyi fejlesztési segély ellenére a kontinens államainak gazdasága nem kezdett növekedni. (...) Romer az 1842-es, első ópiumháború idején brit fenntartás alá került Hongkong példájával igyekszik bizonyítani a stratégia előnyeit. Hongkong brit gyarmatként elképesztő fejlődésen ment át: a földművesek és halászok lakta, alacsony népsűrűségű tengerparti terület másfél évszázad alatt a globális kapitalizmus egyik legfontosabb városává vált. A dinamikus növekedés titka a brit uralom volt – állítja Romer. (...) Sokak szerint a gyarmatosítás modern, a korábbiaknál némileg kifinomultabb, humánusabb és utópisztikusabb változatának híve. Aligha valószínű, hogy a harmadik világ kormányai és állampolgárai hajlandók lennének lemondani a szuverenitásról, országuk egy-egy városát nyugati gyámság alá adva. Természetesen arra sincs garancia, hogy akadna nyugati kormány, amely hajlandó lenne átvinni az irányítást egy-egy szegény város fölött – főleg most, a válság idején. (...) A Stanfordi Egyetem közgazdásza azzal hárítja el a kolonializmusra vonatkozó vádakot, hogy a segélyezés jelenlegi rendszerre legalább olyan kiszolgáltatott és alárendelté teszi a szegény országokat, mint az általa javasolt modell.

Az elszalasztott lehetőség

Deák Levente

Az itt következő jogeset a telekkönyvben rendezetlenül maradt telektügy tipikus példája. A házaspár gazdasági épület, nagyváros melletti falusi településen fekvő beltelekhez a telekkönyv szerint 2500 négyzetméter körüli telek tartozik. Ezt az örökösök felmenői, házastársakként még 1922-ben adásvételi szerződés alapján írták a nevükre. Idős korukban, egészen pontosan 1965-ben, a belteleken fekvő családi házat tartási szerződés alapján egyik gyermekükre és annak feleségére írták, akik – nem tudni, miért – akkor csak az épületekre szereztek meg a tulajdonjogot. A telek így az öregek nevében maradt a telekkönyvben. A tartási szerződés megkötése és a telek az eltartók nevére való átírása után 14 évvel, akkor, amikor az eltartott férj már évek óta nem volt életben, az eltartott feleség, vagyis az anya jogerősen elérte azt, hogy a bíróság felbontotta a szerződést a javára kikötött tartás elmaradása miatt, és elrendelte az eredeti telekkönyvi helyzet visszaállítását, de nem az egész ingatlanra, hanem csak annak 3/4 részére. Ezt a telekkönyvi hivatal el is végezte anélkül azonban, hogy a telek jogi helyzetét, közelebbről az arra vonatkozó tulajdonosi hányadot megfelelő bejegyzéssel tisztázták volna. Mivel a telek egésze változatlanul az eltartottak nevében maradt, az 1/4-3/4 részarány

csak az építmények feletti tulajdonjogra vonatkozhatott. Közbe kell vetnünk azt is, hogy a felek tévesz-tagok voltak, akiknek a beltelek feletti, fokozatosan zsugorodó tulajdonjogát az akkor hatályos jogszabályok és szövetkezeti alapszabályok érintették. Ha ez a terület 1965-ben még 800 négyzetmétert tett ki, 1974 után faluhelyen a 250 négyzetmétert már nem haladhatta meg.

A telekkönyvi helyzetnek az eltartott feleség nevére történő részleges helyreállítása után, ami – amint láttuk már – csak a felépítményekre vonatkozott, ő is elhalálozott, amiért hagyatékára 1986-ban lefolytatták az eljárást. Az akkori telekkönyvvezető, a közjegyző-ségi örökös bizonyítvány alapján, feltételezésem szerint rutinból, az akkori bevett gyakorlatot követve, a teljes hagyatékot az egyetlen örökös nevére táblázta be, de az 1979-es bírósági határozatot ismét elővéve, annak alapján csak a 250 négyzetméter telek 3/4 részét, azaz 187,50 négyzetmétert táblázott be öröklés címén az eltartási szerződésben különben eltartóként szereplő örökös nevére, az épület 3/4 részének betáblázása mellett.

1990 szeptemberében az eltartási szerződéssel és örökléssel szerzett ingatlant a házaspár eladta, de nem tudni miért, a hiteles adásvételi szerződésbe egy akkora terület rész került be a tisztázott helyzetű épületek mellett, amely sem a te-

lekkönyvben máig szereplő 2500 négyzetméterrel, sem az örökösnek leosztott 187,50 négyzetméterrel nem egyezett meg. Így került az első vevő nevére az első szerződésben szereplő 826 négyzetméter, amiért aztán csak ennyit tudtak a következő két adásvételi szerződésbe is belefoglalni, majd betáblázni a második, majd a harmadik, egyelőre az utolsó vevő nevére.

Közben a sorrendben második vevő megpróbálta az 1991. évi 18. földtörvény 23. szakasza alapján közigazgatási úton megszerzeni a hiányzó telekrészt,

sikertelenül, mert a helyi földosztó bizottság kérelmét visszautasította. Bár a háromsoros, indoklást nem tartalmazó válaszból ez nem derül ki, valószínűleg túl bonyolultnak találták az ügyet, és kifogásolhatták, hogy a telek visszajuttatását nem az örökös (aki 1990-ben már túladott az ingatlanon), hanem egy idegen, a sorrendben második vevő kérte. Az elutasító döntés elleni jogorvoslat is elakadt közben, mert lemondott a per folytatásáról, ugyanis neki így is sikerült túladnia az ingatlanon.

Kit illette meg a hozzá-

tartozó telek, hogyan lehetett volna ezt az ügyet rendezni, majd pedig hogyan lehetne ebből a helyzetből kijutni? Megpróbálok rövidre fogni a válaszokat.

1990 szeptemberében, amikor az ingatlant az örökös és felesége eladta, az 1990. évi 42. törvényrendelet volt hatályban. Ennek a jogszabálynak a 8. szakasza a későbbi, 1991. évi 18. földtörvény 23. szakasza is utal, ismételt kimondva azt, hogy ilyen helyzetben az egykori tulajdonosoknak vagy örökösöknek tulajdonába kerül az épületekhez hozzátartozó terü-

let. Az örökös azonban, mivel a földtörvény hatálybalépésének idején már nem volt tulajdonos, nem élt a kérelembenyújtás lehetőségével, így a telek jogi helyzetének rendezése máig elmaradt. Szerintem a földosztó bizottság alapos és körültekintő ellenőrzés után a sorrendben második vevőnek a 2005. évi 247. törvénnyel ismételt megnyitott visszaigénylési határidőben letett kérelmét megoldhatta volna a javára, mert a hiányzó telekrész mindig is a család, majd később az egymás utáni vevők birtokában volt, nem csak 187,50 vagy 826 négyzetméter, hanem a telekkönyvben szereplő egész terület. Mivel ezt a lehetőséget mindenki elszalasztotta, nem maradt más, mint az elbirtoklás kimondása vagy kimondatása bírósági úton, éspedig a két, a telekkönyvben 1922-től bejegyzett, régen elhunyt telektulajdonos örökösei ellen az 1938. évi 115. törvényrendelet 28. szakasza alapján, amely ez esetben hatályos, tekintettel arra, hogy az elévülési határidő még az 1996. évi 7. kataszteri törvény előtt indult be. A pert a jelenlegi birtokos indíthatja be, és beszámíthatja a 20 évbe jogelődje folyamatos megszakítás, nyilvános, stb. módon letelt elévülési idejét is (jonctiunea posesiilor). Különben az elbirtoklás részleteiről a *Törvénytár* 2008. október 25-26-i, majd a 2009. október 17-18-i számából további részleteket tudhattak meg.

Egy szövevényes hagyatéki ügy

D. L.

Az utóbbi időben mind bonyolultabb jogi, főleg hagyatéki ügyekkel szembesültem. Íme egy egészen friss jogeset rövidre fogott tényállása, amit egy régi olvasónk szóbeli közlése alapján jegyeztem le:

Az idős örökhagyó hölgy évekként elzölt költözött ki Magyarországra, és megtartva román állampolgárságát, magyar állampolgárságot is szerzett. Állandó lakóhelye Budapesten volt. Végrendeletet nem hagyott hátra, tehát a törvényi öröklés rendje szerint kell majd a három örökösének lefolytatnia a hagyatéki tárgyalást, két gyermekének és előbb elhalt leánya fiának, azaz unokájának. Utóbbi gyámság alá helyezett nagykorú, akit jogerős és visszavonhatatlan bírósági határozat alapján évekként elzölt cselekvőképtelennek nyilvánítottak. Gyámjává apját nevezték ki. Az örökhagyó hagyatékát ingó és ingatlan javak teszik ki, közelebbről az

1991. évi 18. földtörvény, valamint a 2001. évi 10. törvény alapján természetben vissza nem adott ingatlanok utáni, egyelőre értékben meg nem határozott összegű kártalanítás (ezek ingóságoknak számítanak), 5 hektár birtoklevéllel visszaadott mezőgazdasági terület, valamint egy köztemetői sírhely feletti koncessziós (használati) jog, mindkettő ingatlan. Ezt azért hangsúlyozom ki, mert a ma még hatályos, 1992. évi 105. törvény 66. szakasza szerint, ha az elhunyt idegen állampolgár, az ingóságokra állam polgársága, az ingatlanokra ezek fekvése szerinti állam örökösödési eljárási szabályai alapján kell a hagyatéki eljárást lefolytatni. Annyit még előrebocsátok, hogy az örökhagyó két gyermeke olyan magyar közjegyzői lemondó nyilatkozatot tett, amelyben unokaöccsük javára mondtak le, mi több, a közokiratba azt is belefoglaltatták, hogy örökrészüket ajándékba adják nehéz sorsú vérrokonuknak. Eze-

ket a lemondó nyilatkozatokat egy itteni közjegyző nem fogadta el, és a román örökösödési jognak megfelelő egyszerű, feltétel nélküli lemondó nyilatkozatot kért helyettük, azzal érvelve, hogy itt, a hazai jog szerint, a más javára történő lemondás elfogadásnak minősül, és ezt követnie kell egy élők közötti jogügyletnek, esetünkben egy hiteles ajándékozási szerződésnek is ahhoz, hogy ezt az ügyet törvényesen rendezni lehessen.

Az eset a fentiek kívül egy sor más jogi problémát is felvet. Az egyik az, hogy a gyámság alá helyezett nagykorú unoka, mivel cselekvőképtelennek nyilvánították, nem fogadhatja el a hagyatékot. A Családjogi törvénykönyv szerint ez a jog gyámját illeti meg. De mivel az elfogadás is rendelkező ügyletnek minősül, ehhez a gyámhatóság előzetes beleegyezésére is szükség lesz, mert ennek hiányában az eljáró közjegyző nem fogja tudni az ingatlant örökös bizony-

lattal az unokának leosztani. Ezt a beleegyezést tehát előzetesen, az eljárás beindításához be kell szerezni.

A sírhely feletti jog, köztemető esetében, az 1998. évi 213. törvény szerint, nem tulajdonjog, hanem csak használati, tekintettel arra, hogy sírhely, a helyi közigazgatási hatóság közvagyonaként, nem lehet személyi tulajdonban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hagyatékba nem kell belefoglalni, ellenkezőleg, az örökösök a köztemetői sírhelyre használati jogot szereznek. Erre tehát az örökösöknek figyelniük kell, és aki netán kifejejtette a hagyatékából a köztemetői sírhelyet, utólag, póthagyatéki eljárás keretében ezt is rendezheti. A hagyatéki eljárás ismételt megnyitása azonban csak az elfogadó örökösök joga, a lemondókat úgy tekintik, mint akik soha nem voltak örökösök. A hagyatéki vagyontömeg összetevőire visszatérve, a követelési joggal kapcsolatban feltétlenül el kell érni, hogy az eljáró közjegyző

(kettős állampolgársággal rendelkező személy után a választott ország közjegyzője előtt) a követelést „ingóságoknak” minősítse, és foglalja bele az örökös bizonylatba, mert ennek hiánya később, a kártérítés megítélése és kifizetése pillanatában az örökösöt vagy örökösöket megoldhatatlan feladat elé állítja: nem tudják majd igazolni azt, hogy a követelés őt/őket illeti meg. A követelési jog (*dreptul de creanță*) mint a hagyaték része a Legfelső Semmitő- és Ítélszék egy nemrég hozott jogegységi döntésének indoklásában is „megjelenik”, az tehát semmiképpen nem fogadható el, hogy a közjegyző valamilyen, csak ő tudja, milyen megfontolásból, ezt egyszerűen kihagyja az eljárásból. (A Legfelső Semmitő- és Ítélszék 2009. január 19-én hozott 6. döntésére utalok, a 2009. évi 321. *Hivatalos Közlöny*ből)

Az új polgári törvénykönyv 2633. szakasza szerint a hatálybalépése után megnyíló hagyatékok ese-

**A TÖRVÉNYTÁRAT
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Frizuratrend 2010: tavasz, nyár

A tavaszi és nyári hajviselet nőiesebb és természetesebb, mint bármikor. Nincsenek igazán új és formabontó ötletek, de az újra feléledők gyönyörűek.

Nem igényel semmiféle erőfeszítést a tavaszi-nyári frizura trend, mely kislányos, de ugyanakkor vamp is lehet egyszerre. Fonott, zselézett, konty, 70-es vagy 40-es évek frizurája – mind-mind rendkívül divatos.

Ismét divatosak a nagy, vidám loknik is. Ha gyönyörű, nőies loknikat szeretnénk,

akkor kezdjük azzal, hogy a hajvégekre teszünk egy kevés hajvégápolót, majd fésű használata nélkül az ujjak segítségével szárítsuk meg. Használjunk vastagabb végű sütővasat, egy percig tartsuk a hajtincseket rajta, majd óvatosan húzzuk ki, és tűzzük fel hullámsattal. Miután kihűlt a haj, vegyük ki be-

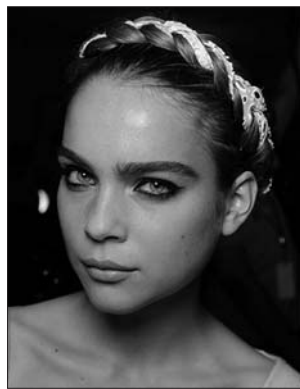

lőle a csattokat, majd egy kefével lazítsuk fel a frizurát.

Ha egyáltalán nincs időnk vagy kedvünk bibelődni a hajunkkal egy színes kendővel hátraszorítani a legpraktikusabb megoldás, és ráadásul divatos is. Válasszunk négyzet-alakú, nyomott mintás kendőt. Átlósan hajtsuk félbe, hogy háromszöget kapjunk, majd kössük a haj tetejére és csomózzuk meg hátul.

Divatos idén a klasszikus konty is. A puhafényű konty készítésekor használjunk formázósprayt, gondosan ügyelve arra, hogy amikor hátrafésüljük, majd feltűzzük a haját, minden apró szálat eltüntessünk. Így lesz a frizura igazán elegáns.

Az idei év régi-új slágere lesz a fonott frizura, mely minden színű hajhoz jól áll. Lehet oldalt fonva vagy fejtetőre csavarva, a lényeg, hogy kislányos benyomást keltsen. Ez a fazon a farmer-bördzsek viselettől kezdve a virágos, romantikus ruhákig,

mindenhez jól áll. Egyetlen hátránya, hogy egyedül csak az tudja elkészíteni, aki rendkívüli ügyességgel rendelkezik. Másképp segítséget kell kérni hozzá. Készíthetünk például francia fonatot. Mindig újabb és újabb tincset kell venni a fonathoz. Nem kell törekedni arra, hogy szabályos legyen, nyugodtan kikandikálhatnak hajvégek. Izgalmas hatást érhetünk el, ha egy textilszalagot is a hajba fonunk.

Ha a fonást nem tudjuk elkészíteni, ugyanolyan divatos a csavart konty is. Legegyszerűbb formája, ha a lófarokba fogott haját kettéválasztjuk, majd pedig össze-csavarjuk.

Aki az egyszerűséget kedveli, az válassza a katonás stílust. Ez az irányzat nem tűr meg semmi csilli-villit a hajban. A hosszú haját fésüljük fényesre, és fogjuk be egy laza lófarokba.

Idén nem kell a hullámos hajat hajvasalóval kiegyenesíteni. Inkább hangsúlyozzuk a természetességét gondörítők, volumennövelő hajhabbal. Hagyjuk a haját ma-

gától megszáradni, így még lazább lesz. Sokat segít a természetes hatás elérésében, ha a fejet előrehajtván átkeféljük a fürtöket, és miután hátradobtuk őket, már csak az ujjakkal formázzuk a frizurát.

A tökéletes smink titka

Egy szép smink elkészítéséhez nagyon sok gyakorlat szükséges. Főleg a kezdő sminkelők rengeteg hibát elkövetnek. Íme pár sminkbaki, amelyeket ha sikerül elkerülni, gyorsan és nagyon szép sminkeket készíthetünk akár másoknak, akár saját magunknak.

Mint minden más, a szép smink is az alapoknál kezdődik. A sima, hibátlan arc bőrhöz szükség van egy jó minőségű és fedőképességű alapozóra. A legtöbbünk pont az alapozó megválasztásánál követi el a legnagyobb hi-

bát. Vagy túl világos, vagy éppen túl sötét alapozót választunk. Mindig az arc bőrszínével megegyező árnyalatú alapozót válasszunk. Mindegy, hogy folyékony, vagy szilárdabb állagú az alapozó, a lényeg a megfelelő színárnyalat. A másik hiba, amit sokan elkövetnek, a túl sok alapozó. A sok mennyiségben felvitt alapozó maszkhatást kelt, ami nem túl esztétikus látvány. A kevesebb néha több. Az alapozót mindig leheletnyi vékony rétegben kell az arcra felvinni. Akinek sötét, kari-

kás a szeme, érdemes korrektort használnia, de ennél sem mindegy milyen árnyalatút választanunk. Az arc bőrszínétől maximum egy árnyalattal világosabb korrektort válasszunk.

Nagyon sokan kedvelik a pirosítót, de sokan túl sokat vagy az archoz nem illő árnyalatú pirosítót használnak. A pirosító használatánál mindig figyelembe kell venni az arcformát, mert minden arcformánál másképp és máshol kell használni. Mindig csak egy leheletnyi pirosítót vigyünk fel, így

nagyon szép és üde hatást kelthetünk vele.

Gyakran látni vastagon és fekete színnel áthúzott szemöldököt. A szemöldök kiemelésénél figyeljünk arra, hogy ne túl sok és ne túl sötét színeket (szemöldökceruzát) használjunk. A legtermészetesebb hatást a szemhéjpúderrel lehet elérni.

A nem megfelelő színek használatával a legszebb sminket is elronthatjuk. A szemünk kiemelésénél nagyon fontos figyelembe vennünk a szemünk színét. A túl élénk színek néha kö-

zönséges hatást kelthetnek. A szemhéjpúdereket használatánál kerüljük a túl élénk, kirívó színeket. (például élénk sárga, élénk piros, élénk zöld, élénk narancssárga stb.) Sokan riktókékek szemhéjakat rebegettetve meg vannak győződve arról, hogy ez a vadító tekintet titka. Az elrettentő hatást még inkább fokozzák, ha a kékséget nem satírozzuk el, hanem hagyják csillogni a maga feltűnő foszforeszkálásával.

A nem jó minőségű és túl sok szempilláspirál eredménye az összeragadt, „póklábak” hatású szem. Az egyik legkedveltebb sminkeszköz a szemceruza. A rohanó reg-

geleken sokan csak gyorsan körbekerürozzük a szemüket szemceruzával és kész is. Ennél az egyszerű sminkelésnél azonban sokan elfeledkezünk arról, hogy illik-e a szemünk formájához. Van, akinek csak az alsó, van, akinek csak a felső és van, akinek az alsó-felső kontúr vonalnak állnak jól. Vegyük figyelembe ezt is.

A vörös rúzs nagyon szépen kiemeli az ajkakat, de nem minden ajkformához illik. Ha túl vékonyak az ajkak ne használjunk erős árnyalatú rúzsot, válasszunk inkább szájfényt. Ha kissé sárgásak a fogak, akkor is kerüljük a vörös színű rúzsokat.

Programajánló

Kiállításmegnyitó Illyefalván

Az Fábrián Ernő Községi Könyvtár szervezésében április 30-án, pénteken 20 órakor a helyi orvosi rendelő előterében megnyílik Szeben Mihály fotóművész Lovak című kiállítása.

Bardoc községi napok

A rendezvénysorozat május 1-én, szombaton 14 órakor a Csala Kürtje fúvószenekar műsorával kezdődik. 15 órától a helyi Kormos

Néptáncsoport, 15.40-től a fülei Dobó Néptáncsoport, 16.15-től a székelyszáldobosi Kankalin Néptáncsoport, 16.50-től az olaszteleki Hajnalcsillag Néptáncsoport, 18 órától Hangyaboy, 18.40-től Kusztura Sándor népzene, 19.40-től az Insect együttes paródiát ad elő, 21 órától a magyarországi Fresh, 21.45-től a Magic Club ft. Toxic koncertezik, 22.45-től utcából a csíkszeredai Role együttesel. Vasárnap 14 órától a Csipike Bábcsoport műsora, 14.30-tól Mozaik

táncsoport, 15.30-tól a helyi fiatalok zenélnak, 18 órától a Mercedes, 18.40-től Kristóf Katalin és Milán, 19.40-től Mc Hawer és a Teknő, 20.30-tól a Desperado koncertezik, 21.15-től tűzijáték.

Előadás Sepsiszentgyörgyön

A Bod Péter Megyei Könyvtár Gábor Áron Termében április 30-án, pénteken 18 órakor Ablakoló — történelmi ablakaink védelmében címmel Sebestyén József budapesti építész, örökségvédelmi szakember tart előadást a történelmi ablakok egyedi értékeiről, tele-

pülésképi jelentőségéről, megőrzésük lehetőségeiről.

Anyák napja Kézdivásárhelyen

A Vigadóban május 1-én, szombaton 15 órától népművészeti kiállítás nyílik anyák napjára. A rendezvény vendége László György író Kalotaszegről, akinek anyák napjára jelenik meg egy kötete.

Egyéves az Írisz Ház

A sepsiszentgyörgyi Írisz Ház, a Református Diakónia foglalkoztató központja első születésnapját üli. Április 30-án, pénteken 18 órakor megnyílik Györi Kinga, nagybányai művész festészeti kiállítása. Az ünnepség szombaton 10 órától graffitis majálissal folytatódik.

Koncert Kézdivásárhelyen

A Vigadó nagytermében április 30-án, pénteken 16 órától a Molnár Józsiás Kamarazene-verseny díjátadó gálaműsora.

Kiállítás Csíkszeredában

Folytatja nagykiállításainak sorozatát a Csíki Székely Múzeum. A kiállítás té-

Székely majális Makfalván

Község Székely Tanácsa és a Székely Nemzeti Tanács székely majális szervez május 1-én Makfalván.

Koncert Sepsiszentgyörgyön

A színház nagytermében április 30-án, pénteken 19 órától a Brassói Filharmonia soros koncertje.

Tavaszi vitaminbombák

Most már elegendő friss zöldség van a piacokon ahhoz, hogy gyorsan összedobjunk egy egészséges, vitamindús tavaszi salátát. Adunk pár ötletet, bemutatunk néhány lehetséges variációt.

Édes tavaszi saláta

Hozzávalók: 2 fej karalábé, 1 csomó zsenge sárgarépa, 15 dkg mirelit zöldborsó, 1 csomó újhagyma, 1 tojás-sárgája, dl zsírszegény tejföl, 1 teáskanál mustár, 1 teáskanál porcukor, 1 csokor petrezselyem, só, fehér bors.

Elkészítés: A megtisztított karalábét apró kockákra vágjuk, a zsenge sárgarépát vékonyan felkarikázzuk. A fagyasztott zöldborsót sós vízben vagy gőzben megpároljuk. Az újhagymát a zöldjével együtt karikára vágjuk. A tejfölből kikeverjük a tojás-sárgáját. Mustárral, porcukorral, sóval, borssal, apróra vágott petrezselyemmel ízesítjük. Összekeverjük a saláta hozzávalóit, leöntjük a mártással és legalább 30 percig érleljük. Magvas rozskiflivel foyasztjuk.

Csirkehúsos tavaszi saláta

Hozzávalók: 30 dkg csirkemellfile, 1 kis doboz konzervkukorica, 1 fej saláta, 2-3 retek, fél kígyóuborka, 1 csomó újhagyma (5 db), 2,5 dl tejfölből kevert tartármártás.

Elkészítés: A csirkemellfilet hosszú csíkokra vágjuk, sózzuk, borsozzuk, olívaolajban 1-2 órát a hűtőben pácoljuk. Közben a zöldségeket megmossuk, csíkokra, vékony szeletekre vágjuk, elkészítjük a tartármártást (2,5 dl tejföl, 1,5 kk cukor, kevés só, bors, 1 ek citromlé, 1 kk mustár, fél dl olívaolaj). A húst serpenyőben kevés olívaolajon, nagy lángon szép pirosra sütjük, majd apróra daraboljuk. A tartármártásba belekeverjük a zöldségeket és a húst. Pirítóssal vagy anélkül

önmagában is megállja a helyét. Apróra darabolt ananással gazdagítható.

Tehéntúrós tavaszi saláta

Hozzávalók: 1 fej saláta, 10 dkg zsenge sárgarépa, 15 dkg salátauborka. Az öntet-höz: 10 dkg tehéntúró, 2 db kemény tojás, 1/2 citrom leve, 1 csokor újhagyma, 1 csokor petrezselyem, 4 evőkanál salátaolaj, só, bors.

Elkészítés: A megmosott salátát jól lecsepegtetjük, apróra tépkedjük, a megtisztított uborkát és sárgarépát legyaluljuk, a saláta-hoz adjuk. A túrót és a tojásárgákat átörjük, a fehérjét lereszeljük és félretesszük, a túros masszához hozzáadjuk a citrom-

Tavaszi saláta tormás joghurtöntettel

Hozzávalók: 1 fej saláta, 1 kígyóuborka, 2 db paradicsom, 2 db paprika, 1 cs. újhagyma vagy 1 db póréhagyma, 1 cs retek, 4 db tojás, 3 dl joghurt, 2-3 evőkanál ecetes torma, só, őrölt fehér bors.

Elkészítés: A tojásokat megfőzzük. A zöldségeket megmossuk, feldaraboljuk, majd összekeverjük. A joghurtot kikeverjük a tormával, sózzuk, borsozzuk. A salátát a joghurt öntettel tálaljuk, negyedekbe vágott főtt tojással díszítjük.

Tavaszi saláta olasz öntettel

Hozzávalók: 1 mogoróhagyma, 1 nem csípős piros pepperoni (konzerv), 1 teáskanál kapribogyó, 2 evőkanál borecet, 1 evőkanál félszáraz fehér bor, (helyettesíthető 2 evőkanál friss narancslével), jódo-

megmossuk, megpucoljuk. A vizet a sóval, cukorral, vajjal felforraljuk. A spárgát beletesszük és kb. 8 percig magvasra főzzük. Habszedő kanállal óvatosan kiemeljük lecsöpögtetjük. A borsót sós vízben lefedve kb 5 percig félpuhára főzzük. Azonnal hideg vízbe tesszük, majd szűrőben lecsöpögtetjük. A sárgarépa zöldjét eltávolítjuk, lehámozzuk, megmossuk és lecsöpögtetjük. Sós vízben lefedve kb. 10 percig félpuhára főzzük, majd lecsöpögtetjük. Az uborkát megmossuk, leitatjuk, végeit levágjuk. Hosszában kettévágjuk, ízlés szerint, magját eltávolítjuk és felszeleteljük. A spárgát, zöldborsót, sárgarépát és uborkát tálon elrendezzük. Az öntethez a mogoróhagymát meghámozzuk és apróra vagdaljuk. A paprikát lecsöpögtetjük, hosszában kettévágjuk, magját eltávolítjuk és feldaraboljuk. A kapribogyót lecsöpögtetjük és apróra vágjuk

levet, a finomra vágott hagymát, petrezselymet, ízlés szerint sót, borsot. Végül vékony sugárban hozzácsorgatjuk az olajat és habosra kikeverjük. Tálaláskor tálkákba tesszük a salátát, megszórjuk reszelt tojásfehérjével és csak ekkor adjuk hozzá az öntetet.

Elkészítés: A spárgát zott só, frissen őrölt bors, cukor, 3 evőkanál olívaolaj, 500 g fehér spárga, csipetnyi cukor, 1 teáskanál vaj, 200 g cukorborsó, kevés sós víz, 1 csomó zsenge sárgarépa zöldjével 1 kis kígyó uborka.

A sötét borsot és cukrot az ecetben elkeverjük. Az olajat hozzávegyítjük. A zöldfűszert megmossuk, leitatjuk, apróra vagdaljuk, majd a hagymával paprikával és kapribogyóval együtt az öntetbe keverjük. Az öntetet a salátára locsoljuk.

Tavaszi zöld saláta

Hozzávalók: salátalevelek, sóskalevelek, medvehagymalevelek, gyalult uborka, vékonyra vágott hónapos retek, kockára vágott piros kaliforniai paprika, friss petrezselyemlevelek, friss bazsalikomlevelek, friss kapor, csírák. Az öntet-höz: 1 evőkanál áztatott, hámozott mandula, 6-8 levél medvehagyma, pár levél petrezselyem, 2 kanál frissen facsart citromlé, csipet só, tiszta víz.

Elkészítés: A salátához valókat beletesszük egy nagy táliba. Az öntet-höz valókat pedig a turmixgépbe. Az öntetet csak tálalás után tegyük a salátára.

Rokfortos tavaszi saláta

Hozzávalók: 3 ek. salátaolaj, 1 tasak uborkasaláta-öntet, 10 dkg rokfortsajt, 1 fej fodros saláta, 20 dkg paradicsom, 1 póréhagyma, 2 db csokor kapor.

Elkészítés: A zöldségeket felszeleteljük, a kaporot felaprítjuk. A salátaöntetet jól elkeverjük egy kis vízzel és a salátaolajjal. A zöldségeket összeforgatjuk a sajttal, ráöntjük az öntetet, és kaporral és olívabogyóval díszítjük.

Tavaszi saláta cikóriával

Hozzávalók: 1 cikória, 4 kisebb retek, 1 narancs filézve, negyed lilahagyma vékonyra szelve, 3 kisebb gomba, narancs balzsamcetet, olívaolaj.

Elkészítés: A retket, a gombát felszeleteljük, a narancsot kifilézzük és a vékonyra szelt lilahagymával együtt egy salátástálban összekeverjük. Narancsbalzsammal és olívaolajjal ízesítjük, majd a cikória leveleibe halmozzuk.

Kert-és Biológiai védekezés

Ha a kórokozók és kártevők ellen biológiai védekezési módot választunk biológiai, biotéat, biófőzetet vagy hideg vizes kivonatot használunk. A biológiai esővízzel készülő. 10-14 napig áztatjuk a növényt. A biotéához a növényt leforrázzuk, majd 24 óra után leszűrjük. A

biófőzet készítésekor a növény 24 órát ázik, majd 20 percnyi főzés után lehűtjük, ezt követően leszűrjük. A hideg vizes kivonatonál 24 óra áztatás után leszűrjük a gyógynövényről a levét és használjuk. A csalán kivonat elsősorban a levéltetvek ellen hatásos. Virágzás előtti csatlant használunk, 500 grammot. Ezt 5 liter vízben 24 órát áztatjuk. Ha frissen és hígítatlanul a növényekre permetezzük, a levéltetvek elpusztulnak. Május hónapban ne hagyjuk nyitva az ablakot, ugyanis ilyenkor van a levéltetvek rajzása. Zsurló főzetet is készíthetünk. Ezt gombás fertőzésekre ajánljuk. Elsősorban a lisztharmat. 500 gramm friss, vagy 150 gramm szárított mezei zsurlót 5 liter vízben 24 órát áztatjuk, majd fél órát forraljuk. Hagyjuk kihűlni, szűrjük le, majd 1/5 arányban hígítjuk. A viaszos- és pajzstetvek ellen kenőszappant oldjunk fel meleg vízben, adjunk hozzá 1 liter vizet és 1 evőkanál spirituszt (kék szeszt). Vegyünk egy ecsetet, mártsuk az oldatba és kenjük rá a tetvekre. Ha permetezzük, a levél fonákjáról se feledkezzünk meg.

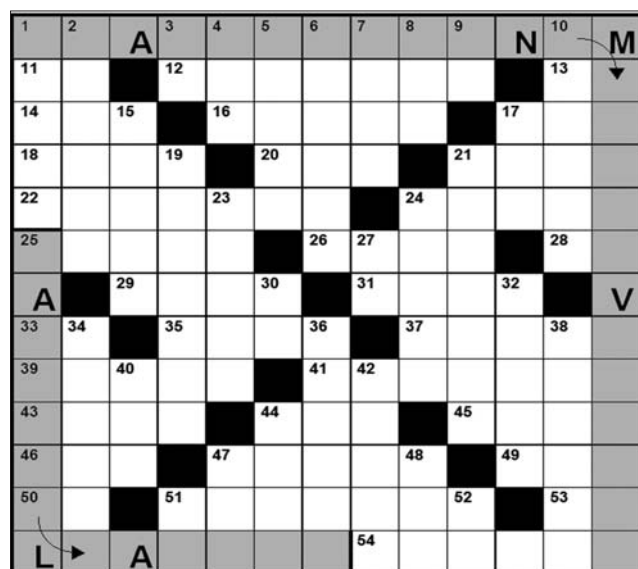
Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Tudálékos férj

Egy asszony panaszkodik az orvosánál:

- Doktor úr, segítsen rajtam! Nem tudom mit tegyek, ugyanis a férjem állandóan beleszól a vezetésembe.

- Nyugodjon meg, asszonyom, a legtöbb jogosítvánnyal rendelkező férj ezt teszi, ha a felesége vezet.

- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén 1. része. 11. Szelíd vad. 12. Gyermekbetegség. 13. Tégladarab! 14. Méhek építménye. 16. Kezdet. 17. Leány társa. 18. Idős. 20. Hálával emleget. 21. Petty. 22. Spanyol festő (Pablo). 24. Kártyajáték. 25. Paci egyik szíja. 26. Gyermekgondozási Segély (röv.). 28. Coltsos! 29. Roham előjele. 31. Volt (lat.). 33. Kanáritollak! 35. Nem egyenes. 37. Orrához. 39. Zoltán ...; hazai énekesnő. 41. Írást töröl. 43. Az egyik szülő. 44. Mondabeli sípos alak. 45. Összetett mozgás. 46. Valami (röv.). 47. Gazdasági település. 49. Becézett Titanilla. 50. Diós bél! 51. Hozzáfog. 53. Kettőnk közül nem én! 54. Őrszem.

Függőleges: 1. Földbe vert rúd. 2. Sorozat. 3. Sakkbábuk! 4. A kövér emberé nagy! 5. Zúdíttás. 6. Az apostolok lován. 7. Angol hossz mérték. 8. Felfog. 9. Finom morzsa! 10. Futva elmenekül. 15. A Petőfi csarnok népszerű neve. 17. Szögmérték. 19. Főtt tészta. 21. Török tartomány. 23. ... kerül; ő következik. 24. Ágaskodik. 25. A poén 2. része. 27. Fényes rész! 30. Bent odaér! 32. Valamely irányba fordít. 34. Özönlik. 36. Nagyon kemény, világosszürke kőzet. 38. Búbos tollazat. 40. Becézett Imre. 42. ...-apás. 44. Magyarországi "atomváros". 47. Teofil beceneve. 48. Muhammad ...; bokszoló. 51. Üres napelem! 52. Elek!

	7			9		6		
				6	7	4	1	
			9	5		1	8	
6				1	5		3	4
					4		5	8
			8			7		
9	2			4				1
4		6			2			3
	8	7	9				5	2

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

5	8	9	7	3	6	1	2	4
6	3	2	1	8	4	5	9	7
7	4	1	5	9	2	3	8	6
9	6	7	3	2	5	8	4	1
3	1	8	6	4	9	7	5	2
4	2	5	8	1	7	9	6	3
1	5	3	4	6	8	2	7	9
8	9	6	2	7	1	4	3	5
2	7	4	9	5	3	6	1	8

A háromágú tölgyfa tündére 2.

Akkor a boszorkányné megfogta, és bedobta a kútba a tündérlányt. Volt neki is egy lánya: elment gyorsan haza, kivezette a maga lányát a kúthoz, és felhágatta azt a fűzfára.

Odaérkezett a királyfi a gúnyával. Szóltgatta a tündérlányt, keresi, hogy hol lehet az ő menyasszonya. A tündérruhát már felvette a boszorkányné lánya, de ő maga, hiába, mégis fekete volt. Meglátja végre a kis nyulat a királyfi, kérdi attól is, hogy hol van a lány:

– Én itthagytam – mondja a kis nyúl – a kút mellett. Elmentem valami eleséget keresni, közben felmászott a fűzfára.

No, már nézik körül kerekken, hát hol van az a lány a fán. Mondja a királyfi neki:

– Szállj le onnan, öltözzél fel!

Mikor leszállt a fáról, látja az ábrázatát, hogy csúnya, fekete. Pedig milyen szép volt! Mi történt veled?

– Ó, lelkem, kedvesem – mondja a boszorkányné lánya –, a nap sugara reám tűzött, megfogta az egész ábrázatomat.

Felöltöztette így is a királyfi, azt gondolta, hogy ő a tündérlány. Elvitte haza. De abból a tündérlányból, az igaziból, akit a boszorkányné bevett a kútba, lett egy szép aranyhal. De hagyjuk most még azt az aranyhalat a kútban.

A cigánylány élt, élt a királyfival, felesége volt neki. Elment egyszer a boszorkányné a lányához. Mondja neki:

– Vajon nem történik-e valami még abból, amit azzal a tündérlánnyal csináltunk? Mert én kijártam a kúthoz, és egy szép aranyhalat láttam a vízben. Hátha abból a lány-

A királyfi azt is megcelekedte a kedveséért. Kifogatta az aranyhalat, megfőzték; a boszorkányné lánya evett belőle, és íme, meggyógyult. De mikor a szakácsné tisztította a halat, egy pikkelyecske, egy halpénzecske leesett a földre. Ahogy a földben az kifakadt, lett egy szép aranyalma. Az a fa minden

ni. Nem tudta, hogy annak a gyümölcsét a tündérek hordják el. No, de a boszorkányné megint elment a lányához. Mondja a lányának:

– Mi dolog ez? Valahogy még kiderül, hogy nem te vagy a tündérlány. Ki kéne vágatni azt a fát!

Mondta is hát a királyné a királynak:

ból lett az a hal? Azt tanácsolom én neked, fiam – mondja a lányának –, tedd magad beteggé. Mondjad a királyfinak, addig nem fogsz meggyógyulni, amíg azt az aranyhalat, amely abban a kútban van, ő ki nem fogatja.

éjszaka megvirágozott, délig megért az alma rajta, de éjszaka mindig elvitték a gyümölcsét.

Gondolkodóba esett a király, vajon mi lehet az oka, hogy ők annak a fának a gyümölcsét nem tudják használni.

– Semmi hasznát nem vesszük annak a fának! Vágasd le onnét, hogy többet ne is lássuk!

Volt a szomszédban egy szegény ember. Azt hívatta el a király, hogy vágja ki a fát. Ki is vágta az rendesen, de

mikor a szegény ember hasigálta, aprítgatta a fát, egy kis darab kiesett belőle. A szegény ember pedig látva, hogy aranyfa ez, azt a kis darabot betette a zsebébe azzal, hogy hazaviszi kincsnek. A király nem tudta, hogy a szegény ember valamit elvisz onnan, megfizette a fáradsága díját. A szegény ember hazament. Letette azt a kis darabka fát, melyet a zsebében vitt, a tűz mellé a kis szegletbe. Az ott megmaradt, de a fa többi részét a királyné elégette.

A szegény ember házában pedig, amikor este lett, olyan világosság támadt, hogy gyertya nélkül is láttak. Mondja a feleségének a szegény ember:

– Bizonyára ez a kis fadarabocská világít.

Úgy is volt.

Másnap elment a szegény ember munkába feleségével, lányostul. Jó reggel elmentek, a házat ki se separték, és az ágyat se rendezték el. Estére, mikor hazaértek, hát az ő házuk ki van seperve, az ágy felékesítve, minden rendesen. Gondolták magukban, ki járhat az ő házukban, aki úgy dolgozik, mikor ők mindent szerteszét hagytak.

Másnap reggel újra készültek, hogy menjenek a királyhoz, munkába. De most otthon hagyták a lányt elrejtve, hogy lesse meg, ki jár az ő házukba. Megint úgy hagyták szerteszét minden portékájukat. A lány az ablak alatt

állott, titkon, hogy senki meg ne lássa. Hát abból a kis fadaraból kijő egyszer csak egy tündérlány, kezd sepregetni a házban. A szegény ember lánya csak nézte egy ideig, hogy mit dolgozik az a lány, aki abból a fácskából jött ki. Aztán hirtelen beszaladt a házba, a fácskát megragadta. A tündérlány már nem bírt visszamenni a fába.

No, megkapták a tündérlányt. Annak nem volt mit csinálnia, ott maradt velük. Attól fogva a két lány együtt ment el a király udvarába, munkába. Egyszer a király mesét akart hallani. Mondott ez is mesét, a másik is egy mesét. Rákerült a sor a tündérlányra. Mondja a király:

– No, mondjál már te is egyet, te vagy itt a legszebb. Lássuk, mit láttál, mit próbáltál életedben.

A tündérlány erre elkezdte mondani. Éppen az ő kedveséről kezdett mesélni:

– Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy királyfi. Kiment az egyszer vadászatra, találkozott egy kis nyúlal... – És végig mondta az egészet addig, hogy: „Én vagyok az a tündérlány, akit a királyfi a tölgyfából kivett!”

Megölelte erre a lányt a királyfi, elzavarta a boszorkányné lányát, és elvette feleségül a tündérlányt. Máig is élnek, ha meg nem haltak.

Illyés Gyula: *Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből*

Tizenkét hónap a természetben

Április 24-én van György napja, ekkor tartják nálunk, Sepsiszentgyörgyön a városnapokat. A már tizenkilencedik alkalommal megrendezett városnapok annyira kinőtte magát, hogy Erdély legnagyobb városünnepé alakult ki, legalábbis ami a kirakodó vásárt illeti. De gazdag a kulturális és sport események kínálata is. A három napos fesztivál több ezer embert mozgat meg ezért állandó az embertömeg a városközpontban.

Ebben az esztendőben az időjárás is kedvezett, és ha mindhárom nap, nem is volt verőfényes napsütés, ahogy mindenki szeretne volna, legalább nem esett az eső folyamatosan. Sokan érkeznek a környékből falvakból, a szomszédos megyékből, de külföldről is. Mindenképp érdemes ellátogatni a Szent György Napokra és részese lenni az ünnepnek.

Kamerával indultam a várossettára, de ezzel nem voltam egyedül, a színpadok

előtt álló emberek kezében, fényképező gép, mobiltelefon, videokamera, mindenki a kedves, ritka pillanatokat örökítette meg magának. Nem mindennapi vendégek, előadóművészek lépnek színpadra a nagyközönség elé. Hazafele tartva még a parkban készítettem néhány felvételt, örömmel tapasztaltam, hogy az emberek megkímélték a növényekben és madárvilágban gazdag zöld övezetet. Másnap a számítógépen visszaneztem

a felvételeket, és a nagy zsi-vajból egy különleges hang szűrődött ki. Többször is újrajátszottam a felvételt, mire meggyőződtem, hogy a „vi-vi-vi” hang a nyaktekerctől származik. Meglepődtem, hogy kint a felvétel készítésekor nem hallottam. Eddig mindössze kétszer láttam nyaktekerectet a parkban, egyik alkalommal 2004-ben a fűben tartózkodott, 2006-ban a fa törzsén pillantottam meg.

A nyaktekeres, a verébnél valamivel nagyobb, mikor a talajon tartózkodik a felületen megfigyelő össze is tévesztheti vele. Fejtetője, válla világos szürke, tarkójától a háta közepéig sötét mintázat húzódik. Alsó teste sárgászöld alapon, sűrűn keresztcsíkos. Odúlakó madár, telelő területéről, Afrikából, áprilisban érkezik, és megcsik, hogy a tojásokon ülő szücsingét kilakoltatja. Elfogadja a mesterséges fészkek odút is, ezért kedves gyerekek, mikor szücsingéknek helyeztek ki a kertbe, parkban, iskolaudvaron mesterséges fészkek odút, gondoljátok a nyaktekeresre is, és mindig egyel több odút helyeztetek ki mint amennyit elterveztetek.

A nyaktekeres

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Kutya papírtányérból

Egy mélyebb papírtányérré ketté vágva és kifestve ezt a mókás kutyust te is elkészítheted. Gyorsan megy, pár perc az egész.

Szükséges eszközök: egy mélyebb, tálka szerű papírtányér, olló, ragasztó, piros és barna színű papír, színes filctollak.

Elkészítés: a papírtányérré középen ollóval vágd kettőbe. Piros színű papírból

vágd ki a kutya nyelvét, barna papírból pedig vágj sok csíkot. Ez lesz a lompos fül. A papírcsíkokat hajtogasd meg, hogy a kutya haja göndör legyen. Piros festékkel fessél száját, feketével szemet a kutyának, majd a hajat és a nyelvet ragaszd fel. Végül a két darabot ragaszd össze a képen látható módon. Jó szórakozást!

Hétvégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette